

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie

Jaarverslag 2010

JAARVERSLAG

20

10

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
2. Karakteristieken van Bpf Beton	6
2.1. Kenmerken pensioenregeling	6
2.2. Profiel van de organisatie	7
2.2.1 Bestuur	7
2.2.2 Bestuurlijke commissies	8
2.2.3 Deelnemersraad	9
2.2.4 Verantwoordingsorgaan	10
2.2.5 Intern toezicht	11
2.2.6 Adviseurs	11
2.2.7 Vermogensbeheerders	12
2.2.8 Vertegenwoordigingen	12
2.2.9 Vergoedingen	13
2.3. Kerngegevens	14
2.4. Omvang van Bpf Beton	15
3. Verslag van het bestuur	17
3.1. Bestuursbesluiten en gevoerd beleid	17
3.1.1 Bestuursbesluiten	17
3.1.2 Overleg Cao-partijen	21
3.1.3 Wet- en regelgeving	22
3.1.4 Beleid	23
3.1.5 Uitvoering reglement en administratie	24
3.2. Goed pensioenfondsbestuur	26
3.2.1 Risicobeheer	26
3.2.2 Communicatie	26
3.2.3 Deelnemersraad en Verantwoordingsorgaan	27
3.2.4 Visitatiecommissie	28
3.2.5 Gedragscode / compliance	28
3.2.6 Deskundigheidsbevordering	28
3.2.7 Instellen van een klachten- en geschillencommissie	29
3.2.8 Zelfevaluatie	29
3.2.9 Principes voor beheerst beloningsbeleid	30
3.3. Risicoparagraaf	31
3.3.1 Matching-/renterisico	32
3.3.2 Marktrisico	32
3.3.3 Kredietrisico	33
3.3.4 Verzekeringstechnisch risico	34
3.3.5 Omgevingsrisico	34
3.3.6 Operationeel risico	34
3.3.7 Uitbestedingrisico	34
3.3.8 IT-risico	35
3.3.9 Integriteitrisico	35
3.3.10 Juridisch risico	35

3.4 Pensioenontwikkelingen	36	
3.4.1 Ontwikkelingen 2010	36	
3.4.2 Overheidsbeleid	38	
3.4.3 Regelgeving	40	
3.5 Beleggingen	41	
3.5.1 Marktontwikkelingen 2010	41	
3.5.2 Beleggingsportefeuille	42	
3.5.3 Z-Score 2010	46	
3.5.4 Maatschappelijk verantwoord beleggen	46	
3.6 Vooruitzichten	47	
3.6.1 Samenwerking diverse bedrijfstakpensioenfondsen	47	
3.6.2 Pensioenakkoord	47	
3.6.3 Pensioenbeheerovereenkomst	47	
3.6.4 Verhuizing/migratie	47	
3.6.5 GLAS	48	
3.6.6 Werkgroep met Cao-partijen	48	
3.6.7 Vooruitzichten ten aanzien van vermogensbeheer	48	
3.7 Financiële paragraaf	49	
3.7.1 Samenvatting van de financiële positie van Bpf Beton	49	
3.7.2 Resultaat boekjaar	49	
3.7.3 Stand van de voorzieningen en de reserves	50	
4. Jaarrekening 2010	51	3
Balans per 31 december 2010	52	
Staat van baten en lasten over 2010	53	
Kasstroomoverzicht	54	
Grondslagen	56	
Toelichting op de balans per 31 december 2010	74	
Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2010	83	
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	89	
5. Overige gegevens	90	
5.1 Statutaire bestemming van het saldo van baten en lasten	90	
5.2 Oordeel verantwoordingsorgaan omtrent het jaarverslag 2010	90	
5.3 Reactie bestuur op verklaring verantwoordingsorgaan	91	
5.4 Samenvatting rapport Visitatiecommissie	92	
5.5 Reactie van het bestuur op de bevindingen van de visitatiecommissie	92	
5.6 Jaarverslag 2010 van de deelnemersraad	93	
5.7 Gebeurtenissen na balansdatum	94	
5.8 Verklaring van de actuaris	94	
5.9 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	96	
6. Slotwoord	97	
6.1 Verklarende woordenlijst	98	
6.2 Adressen adviseurs	101	

1. Voorwoord

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2010 van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (verder "Bpf Beton").

Korte schets inhoud

Het jaarverslag is verdeeld in karakteristieken, een verslag van het bestuur, een jaarrekening, verklaringen en overige gegevens. In karakteristieken geven wij de doelstelling en het profiel van Bpf Beton, de samenstelling van de statutaire organen, commissies en adviseurs, vertegenwoordigingen, de kerncijfers en de omvang van Bpf Beton weer. In het verslag van het bestuur informeren wij u over de beleidsmatige zaken die in 2010 hebben gespeeld, op het gebied van goed pensioenfondsbestuur, van risico's, van pensioenen en beleggingen. In de jaarrekening presenteren wij het fondsvermogen en de mutaties daarin gedurende 2010 met daarbij een toelichting over de grondslagen voor de waardering en de mutaties in de beleggingsportefeuille.

In overige gegevens vindt u de verklaring van het verantwoordingsorgaan, de actuariële verklaring en de controleverklaring van de accountant. Daarnaast berichten wij over de gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor Bpf Beton.

Ontwikkelingen 2010

In 2010 zijn door het bestuur veel onderwerpen besproken. Op een aantal wordt hierna kort ingegaan. Elders in dit jaarverslag komen de onderwerpen uitgebreider aan bod.

Financiële positie

- 4
- › De financiële positie van Bpf Beton is continu onder de aandacht van het bestuur geweest en waar noodzakelijk en mogelijk heeft het bestuur maatregelen genomen. De dubbele dip bleef uit, het herstel leek ingezet, de beurzen stegen en de economische resultaten waren positief. Door de sterk dalende rente en door een sneller stijgende levensverwachting dan eerder werd voorzien, stegen de verplichtingen echter harder dan het vermogen van Bpf Beton. De stijging van de dekkinggraad bleef dan ook achter bij de behaalde rendementen op het belegd vermogen. De dekkinggraad bevond zich gedurende de periode van eind mei tot eind juni en eind augustus tot eind december 2010 onder de 100%. Dit betekende dat er geen waardeoverdrachten van en naar Bpf Beton konden plaatsvinden. In het jaarverslag en de jaarrekening wordt op de financiële positie van Bpf Beton nader ingegaan.

Vermogensbeheer

- › In het verslagjaar heeft het bestuur een werkgroep geformeerd die met behulp van Towers Watson een ALM-studie heeft gedaan. De uitkomsten van deze ALM-studie zijn uitgebreid met het bestuur besproken en aanleiding geweest om het gesprek aan te gaan met CAO-partijen over de financiële positie van het fonds. Waarna het bestuur besloten heeft dat de uitkomsten van deze studie niet leiden tot een wijziging van het huidige beleggingsbeleid.
- › Het bestuur heeft zich door de externe en onafhankelijke beleggingsadviseur uitgebreid laten informeren over de Investment Believes. Deze zijn door het bestuur vastgesteld en aan de aangepaste verklaring beleggingsbeginselen toegevoegd.

Risicomanagement

- › Het bestuur heeft met behulp van AON Hewitt in kaart gebracht welke risico's inherent zijn aan de activiteiten van het pensioenfonds. Hiermee is een aanvang gemaakt met de risicomanagement cyclus.

Overleg CAO-partijen

- › In het verslagjaar heeft het bestuur twee keer overleg gevoerd met CAO-partijen: één keer over de haalbaarheidsstudie (samenwerking van zeven Bpf'en) en één keer over de financiële situatie van Bpf Beton.
- › Cao-partijen hebben een werkgroep opgericht waarin ook het bestuur deelneemt. De werkgroep heeft als taak een blijvende oplossing te vinden voor de financiële positie van Bpf Beton. Hij houdt hierbij rekening met het mogelijke pensioenakkoord.

Pension Fund Governance

- › In vervolg op de visitatie 2009 heeft het bestuur Basis en Beleid opdracht gegeven tot een vervolg visitatie. De nadruk lag vooral op actualisering van de documentenanalyse en een aantal visitatie-gesprekken met betrokkenen bij het pensioenfonds, gericht op alle thema's van goed pensioenfonds bestuur.
- › De jaarlijkse zelfevaluatie, waarin het bestuur haar eigen functioneren onder de loep neemt, heeft eind oktober 2010 onder begeleiding van het bureau Lyncs plaatsgevonden. Verder in dit verslag wordt hier uitgebreid op ingegaan.
- › Tijdens de drie studiedagen in 2010 zijn de volgende onderwerpen behandeld: risicobudgettering in relatie met ALM, beleggingen Vastgoed Nederland en Europa, risicomanagement, Mezzaninefondsen en financieel technische en actuariële aspecten.

Communicatie

- › Op het gebied van communicatie hebben jongeren in de loop van 2010 rond hun verjaardag een verjaardagskaart van Bpf Beton ontvangen. Uiteraard met felicitaties van Bpf Beton, maar ook om hen te triggeren de website www.betonpensioen.nl te bezoeken en eens gebruik te maken van de rekenmodule.
- › Een belangrijke noemenswaardige ontwikkeling betreft het Pensioenregister. Met man en macht is in het verslagjaar gewerkt aan de voorbereidingen. Door middel van reclamecampagnes is het Pensioenregister bij een ieder onder de aandacht gebracht. Het register is op 4 januari 2011 live gegaan en heeft inmiddels veel bezoekers opgeleverd. Het doel van het pensioenregister is om voor deelnemers in één overzicht, digitaal, duidelijk te maken waar en hoeveel pensioen is opgebouwd.
- › Bpf Beton heeft in 2010 een nieuwe website in gebruik genomen. De nieuwe website is sterk verbeterd ten opzichte van de oude website. De website is meer vraaggestuurd en gebruikersvriendelijk gemaakt.

Het bestuur geeft met dit jaarverslag nader inzicht in het gevoerde beleid en de financiële situatie van Bpf Beton.

Het bestuur heeft het jaarverslag 2010 en de daarbij behorende verslagstaten voor De Nederlandsche Bank (DNB) vastgesteld op 27 mei 2011.

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie
Amsterdam, 27 mei 2011**

**De heer G.W. van der Peijl,
Voorzitter**

**Mevrouw J.W.M. Wiegers,
Secretaris**

2. Karakteristieken van Bpf Beton

2.1. Kenmerken pensioenregeling

Soort pensioenregeling

De regeling van Bpf Beton heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een zogenaamde geïndexeerde middelloonregeling. Elk jaar bouwt de deelnemer een stukje van zijn pensioen op, gebaseerd op het pensioengevend loon in dat jaar. De pensioenuitkering beoogt een afspiegeling te zijn van het gemiddelde verdiende salaris tijdens de deelname aan de regeling. Door middel van een toeslagenbeleid wordt ernaar gestreefd het reeds opgebouwde pensioen zijn waarde te laten behouden.

Vanaf 1 januari 2006 gelden er twee pensioenregelingen, namelijk één voor de werknemers die op of ná 1 januari 1950 zijn geboren – Pensioenreglement 55- werknemers en één voor de werknemers die vóór 1 januari 1950 zijn geboren – Pensioenreglement 55+ werknemers.

Verplichtstelling

Verplicht tot deelneming aan de regeling zijn werknemers en werkgevers die vallen onder de verplichtstelling van Bpf Beton. De pensioenen worden gefinancierd door het heffen van een premie die gezamenlijk door de werkgever en de werknemer wordt gedragen.

Pensioenleeftijd

De minimum toetredingsleeftijd is 21 jaar. Het ouderdomspensioen gaat in op de leeftijd van 65 jaar.

6

Partnerpensioen

Het partnerpensioen op opbouwbasis bedraagt 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen.

Franchise

De franchise is het deel van het pensioengevend loon waarover geen pensioenpremie wordt betaald. Reden hiervoor is dat de deelnemer naast het pensioen ook een AOW-uitkering krijgt.

Pensioengevend loon

Onder loon in de zin van de pensioenregeling wordt het vaste jaarsalaris verstaan inclusief de vakantie-toeslag en de eindejaarsuitkering.

Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is het gedeelte van het loon dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw van een deelnemer. De pensioengrondslag wordt gevonden door het pensioengevend loon te verminderen met de franchise.

Kenmerken van de pensioenregeling van de werknemers die geboren zijn op of ná 1 januari 1950

Dit betreft een middelloonregeling met een voorwaardelijke na-indexatie. Voor de groep werknemers geboren op of na 1 januari 1950 geldt een pensioenopbouw van 2,0% per jaar over de pensioengrondslag. De maximumpensioengrondslag bedroeg in 2010 € 32.653,-. Voor deze groep deelnemers bedroeg de franchise in 2010 € 16.063,- en het maximum salaris € 48.716,-.

Voor de groep deelnemers, geboren op of na 1 januari 1950, die voldoet aan de gestelde voorwaarden van Bpf Beton, bestaat een zogenaamde overgangsregeling waarbij voorwaardelijke extra pensioenrechten kunnen worden toegekend tot wat fiscaal maximaal toelaatbaar is. Deze rechten worden uiterlijk op 31 december 2020 gefinancierd of op de eerdere pensioendatum.

Premie

De pensioenen worden gefinancierd door het heffen van een premie waaraan zowel de werkgever als de werknemer een bijdrage levert. De premie bedraagt in 2010 24%. Hiervan kan maximaal 6,66% ten laste van de deelnemer worden gebracht.

Kenmerken van de pensioenregeling van de werknemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950

Dit betreft een middelloonregeling met een voorwaardelijke na-indexatie. Vanaf 1993 wordt er 1,75% ouderdomspensioen per jaar opgebouwd over de pensioengrondslag. In 2010 bedroeg de franchise € 21.046,-. Om te voorkomen dat een deelnemer minder zou opbouwen dan in de regeling van voor 1993, is een minimum pensioengrondslag vastgesteld. De minimum pensioengrondslag in 2010 was € 2.636,-. De maximum pensioengrondslag is € 27.670,-. Het maximum salaris bedroeg € 48.716,-.

Premie

De pensioenen worden gefinancierd door het heffen van een premie waaraan zowel de werkgever als de werknemer een bijdrage levert. De premie bedraagt:

- › van de minimum pensioengrondslag: 13%. Hiervan kan maximaal 4,30% ten laste van de deelnemer worden gebracht.
- › van het meerdere tot de maximum pensioengrondslag: 20%. Hiervan kan maximaal 6,70% ten laste van de deelnemer worden gebracht.

Excedentregeling

Werkgevers kunnen werknemers, met meer dan het maximum salaris van € 48.716,-, de mogelijkheid bieden over het meerdere van dit salaris ook pensioen op te bouwen. Hiervoor moet de werkgever een contract aangaan met Bpf Beton.

2.2 Profiel van de organisatie

7

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie, statutair gevestigd te Amsterdam, is opgericht op 28 juni 1957. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199582. Bpf Beton is aangesloten bij de koepelorganisatie Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen (VB).

Bpf Beton heeft tot doel uitvoering te geven aan de pensioenreglementen, zoals die gelden voor de deelnemers aan deze pensioenregeling.

2.2.1 Bestuur

Het bestuur bestaat uit acht leden, vier van werknemerszijde en vier van werkgeverszijde. Zij worden benoemd door de organisaties die Bpf Beton hebben opgericht. De functies van voorzitter en secretaris van het bestuur worden bekleed voor de periode van één jaar. De werkgeversorganisatie en de werknemersorganisaties leveren beurtelings de voorzitter.

De werkgevers worden vertegenwoordigd door de

- › Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (BFBN).

De werknemers worden vertegenwoordigd door de volgende vakorganisaties:

- › FNV Bondgenoten;
- › CNV Vakmensen (voor 1 januari 2010 was de naam CNV BedrijvenBond);
- › De Unie.

Bestuursleden mogen alleen worden benoemd als DNB geen bezwaar heeft gemaakt. Naar het oordeel van DNB moeten de personen die het beleid van een fonds (mede) bepalen voldoende deskundig zijn met het oog op de belangen van de (gewezen) deelnemers en overige belanghebbenden. De bestuursleden worden daarom getoetst op deskundigheid. Daarbij wordt zowel gekeken naar de individuele

deskundigheid als naar het collectief. Het bestuur heeft aanvullend hierop een eigen deskundigheidsplan vastgesteld waarin de eisen die aan de bestuursleden worden gesteld, zijn vastgelegd. Ook heeft Bpf Beton een gedragscode voor haar bestuursleden in het kader van goed en integer bestuur. Een externe compliance officer ziet er op toe dat een ieder handelt conform de gedragscode.

Het bestuur bepaalt het dagelijks beleid van Bpf Beton en draagt zorg voor de handhaving en uitvoering van de statuten en reglementen. Het uitgangspunt hierbij is dat dit gebeurt door een evenwichtige en zorgvuldige afweging van de belangen van alle belanghebbenden. Het bestuur laat zich bij het maken van beleid ondersteunen door adviezen en rapportages, gegeven of opgesteld door of in samenspraak met externe deskundigen. Het bestuur ziet er op toe dat de uitvoering voldoet aan de gestelde eisen van de externe toezichthouders, te weten DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en de pensioenreglementen van Bpf Beton.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2010 is als volgt:

Namens de werkgevers:

De heer J.C. Blom

Mevrouw L.L. Bruns (plv. secretaris)

De heer E. Elsinga

De heer G.W. van der Peijl (secretaris)

De werkgeversleden zijn aangewezen door de Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (BFBN).

Namens de werknemers:

De heer H. Korthof (plv. voorzitter) 1)

De heer M. Raaijmakers 3)

Mevrouw J.W.M. Wiegiers (voorzitter) 1)

De heer H. Wuijten 2)

De werknemersleden zijn aangewezen door:

1) FNV Bondgenoten

2) CNV Vakmensen

3) De Unie

Mutaties

Per 1 januari 2010 is mevrouw L.L. Bruns door de BFBN benoemd als werkgeverslid en is de benoeming van de heer G. A. Hack ingetrokken.

Per 1 oktober 2010 is de heer H. Wuijten door CNV Vakmensen benoemd als werknemerslid en is de benoeming van de heer H.P. de Ridder ingetrokken.

2.2.2 Bestuurlijke commissies

Voorzittersoverleg

In 2009 is gestart met een periodiek overleg tussen Syntrus Achmea Pensioenbeheer, de voorzitter en secretaris en de adviserend actuaire van Bpf Beton om de agendaonderwerpen en overige lopende zaken door te spreken, voordat de bestuursvergaderingen plaatsvinden. Naast de efficiencyvoordelen worden de te agenderen onderwerpen door dit overleg meer behandeld conform de wensen van het bestuur. In 2010 hebben zeven voorzittersoverleggen plaatsgevonden.

Jaarwerkcommissie

Vanaf 2009 is er een jaarwerkcommissie. De jaarwerkcommissie ziet erop toe dat het jaarverslag tijdig en kwalitatief goed aan het bestuur wordt voorgelegd. De commissie bespreekt het jaarverslag met de administrateur, de waarmerkend actuaris en de externe accountant en adviseert het bestuur over het vaststellen van het jaarverslag. De jaarwerkcommissie wordt gevormd door twee leden die door en uit het bestuur per verslagjaar worden benoemd.

De jaarwerkcommissie bestond op 31 december 2010 uit de volgende bestuursleden:

werkgeversvertegenwoordiger:
Mevrouw L.L. Bruns

werknemersvertegenwoordiger:
Mevrouw J.W.M. Wiegers

Klachtencommissie

De klachtencommissie bestaat uit twee leden van het bestuur. Indien een deelnemer of een andere belanghebbende het niet eens is met de wijze van uitvoering van de pensioenreglementen door de administrateur, kan hij of zij hierover schriftelijk, telefonisch of via e-mail een klacht indienen bij de administrateur. Indien klager het niet eens is met de beslissing van de administrateur of als de klacht ongegrond wordt bevonden, heeft klager het recht in beroep te gaan bij de klachtencommissie. Dit wordt bij de beslissing op de klacht aan klager meegedeeld. Klager kan binnen veertien dagen nadat hij over de beslissing op de klacht is geïnformeerd, schriftelijk of mondeling verzoeken de klacht aan de klachtencommissie voor te leggen. Dit verzoek bevat een zo duidelijk mogelijke omschrijving van de redenen waarom naar het oordeel van klager de beslissing op de klacht niet in stand kan blijven. De klachtencommissie geeft een oordeel over de vraag of de beslissing op de klacht in redelijkheid is genomen. Mocht klager het niet eens zijn met de beslissing van de klachtencommissie dan kan klager de klacht voorleggen aan de landelijke Ombudsman Pensioenen.

In het verslagjaar is geen klacht gemeld aan de klachtencommissie en is deze niet bij elkaar geweest.

Geschillencommissie

De geschillencommissie wordt gevormd door minimaal twee onafhankelijke personen, die door het bestuur worden benoemd. Beide benoemde commissieleden kiezen op dat moment elk een plaatsvervanger die hen bij afwezigheid vervangt. De commissieleden en hun plaatsvervangers mogen geen persoonlijk belang hebben bij de partijen in het geschil.

De geschillencommissie is bevoegd tot het doen van uitspraak in geschillen tussen enerzijds een aangesloten werkgever, een deelnemer, een gewezen deelnemer, hun rechtverkrijgende of een ander die naar het oordeel van de commissie rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen en anderzijds Bpf Beton, over een besluit van het bestuur dat geen besluit van algemene strekking is. Mocht degene die het geschil aanhangig heeft gemaakt het niet eens zijn met het oordeel van de geschillencommissie dan kan hij het geschil aanhangig maken bij de rechter.

In het verslagjaar is geen geschil gemeld en is de geschillencommissie niet bij elkaar geweest.

Gezamenlijke geschillencommissie

In 2008 heeft een aantal fondsen, waaronder Bpf Beton, positief gereageerd op het voorstel van Syntrus Achmea Pensioenbeheer om een gezamenlijke geschillencommissie op te zetten. De bemensing van deze gezamenlijke geschillencommissie is in het verslagjaar nog niet afgerond.

2.2.3 Deelnemersraad

De deelnemersraad is sinds 2007 actief en bestaat uit tenminste vier leden en maximaal acht leden. De bevoegdheden en werkwijze van de deelnemersraad is vastgelegd in een reglement. De leden van de deelnemersraad worden benoemd door het bestuur. De deelnemersraad vergadert tenminste twee keer per jaar met het bestuur. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur en/of de deelnemersraad overleg wenselijk acht. Naast de gezamenlijke vergaderingen komt de deelnemersraad tenminste tweemaal per kalenderjaar en in ieder geval vóórafgaande aan één bestuursvergadering bijeen. De deelnemersraad is in het verslagjaar vier maal bijeengekomen.

De deelnemersraad adviseert het bestuur desgevraagd of uit eigen beweging over aangelegenheden die Bpf Beton betreffen, maar in elk geval over elk voorgenomen besluit van het bestuur tot:

- › het nemen van maatregelen van algemene strekking;
- › wijziging van de statuten en de reglementen van Bpf Beton;
- › vaststelling van het jaarverslag, de jaarrekening, de actuariële en bedrijfstechnische nota als bedoeld in artikel 145 PW en een langetermijnherstelplan als bedoeld in artikel 138 PW;
- › vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten indien toepassing wordt gegeven aan artikel 134 PW;
- › het vaststellen en wijzigen van het toeslagbeleid;
- › gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van Bpf Beton of de overname van verplichtingen door Bpf Beton;
- › liquidatie van Bpf Beton;
- › het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- › het terugstorten van premie of geven van premiekorting als bedoeld in artikel 129 PW.

Per 31 december 2010 bestond de deelnemersraad uit:

Namens de gepensioneerden:

De heer J.J. Boks

De heer L.J.H. Coenen

De heer J. van Mulligen

Namens de deelnemers:

De heer L.H. Addink

De heer L.E.M. Bodelier (vice-voorzitter)

De heer A. van den Burg

De heer W. van der Linden (secretaris)

De heer A. van Riet (voorzitter)

2.2.4 Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan kwam in 2008 voor het eerst bij elkaar. Dit orgaan bestaat uit drie leden: een vertegenwoordiger uit de kring van deelnemers, een vertegenwoordiger uit de kring van pensioengerechtigden en een vertegenwoordiger van de werkgevers. Op basis van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance) zoals vastgesteld door de Stichting van de Arbeid heeft het bestuur de werkwijze van het Verantwoordingsorgaan in een reglement vastgelegd. Er zijn afspraken gemaakt over welke informatie het Verantwoordingsorgaan ontvangt, de frequentie van het overleg met het bestuur en de te behandelen onderwerpen. Het verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een algemeen oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie. Hieronder worden begrepen o.a. de bevindingen van het intern toezichtorgaan, het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar en beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur, gevraagd of uit eigen beweging, over:

- › het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- › het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- › de vorm, inrichting en samenstelling van het intern toezicht;
- › het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- › het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Per 31 december 2010 bestond het verantwoordingsorgaan uit een vertegenwoordiger namens:

de deelnemers:

de gepensioneerden:

de aangesloten werkgevers:

de heer L.E.M. Bodelier (secretaris)

de heer J. van Mulligen

de heer H.C. Baarens (voorzitter)

Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het verslagjaar 2010 en de reactie van het bestuur hierop is opgenomen onder respectievelijk paragraaf 5.2 en 5.3.

2.2.5 Intern toezicht

Er is gekozen voor intern toezicht door een visitatiecommissie. Deze zal tenminste eens in de drie jaar minimaal de onderstaande taken uitvoeren.

- › het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures, bestuursprocessen en de checks en balances binnen Bpf Beton;
- › het beoordelen van de wijze waarop Bpf Beton wordt aangestuurd;
- › het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de lange termijn.

Het bestuur heeft de organisatie Basis en Beleid gecontracteerd voor de uitvoering van de visitaties in 2009 en 2010. De visitatiecommissie bestaat uit mevrouw A. Eikenboom, mevrouw B. Sanches en de heer F. Hendriks. Het oordeel van de visitatiecommissie over het verslagjaar 2010 en de reactie van het bestuur hierop is opgenomen onder respectievelijk paragraaf 5.4 en 5.5.

2.2.6 Adviseurs

Accountant

Het bestuur heeft KPMG Accountants NV, vertegenwoordigd door de heer C.J.M. Coremans, als accountant belast met de controle van de jaarrekening en de verslagstaten van Bpf Beton. Tot 1 oktober 2010 was de heer M.J. Vredenduin aangesteld in deze functie.

Extern adviserend actuaris

Deze adviseert het bestuur over alle voorkomende actuariële onderwerpen (o.a. collectieve waarde-overdrachten en premie- en toeslagbeleid). Daarnaast adviseert de externe adviserend actuaris het bestuur tijdens vergaderingen en is aanwezig bij het voorzittersoverleg.

Bpf Beton wordt bijgestaan door een externe adviserend actuaris, te weten de heer H. Zaghdoudi van Towers Watson B.V.

Beleggingsadviseur

Deze adviseert het bestuur over alle voorkomende beleggingsonderwerpen (o.a. beleggingsbeleid, beleggingsplan en de rapportages van de vermogensbeheerders). Daarnaast adviseert de beleggingsadviseur het bestuur tijdens vergaderingen.

Het bestuur maakt gebruik van Strategeon Investment Consultancy BV als onafhankelijke en externe beleggingsadviseur, vertegenwoordigd door mevrouw G. van Tongeren (tot 1 januari 2011 de heer H. Clijsen).

Compliance officer

Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld. De door het bestuur benoemde Compliance Officer heeft tot taak toe te zien op de naleving van deze code en heeft toegang tot alle geledingen binnen Bpf Beton. Bpf Beton heeft vanaf 1 januari 2010 het Nederlands Compliance Instituut (NCI) als compliance officer gecontracteerd, vertegenwoordigd door de heer R.N.M. van der Mast (tot 1 januari 2011 de heer B. Peters).

Uitvoeringsorganisatie

Het bestuur heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie (= administrateur). Deze werkzaamheden betreffen pensioenadministratie en bestuursondersteuning. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

De administratie en het secretariaat van Bpf Beton zijn uitbesteed aan Syntus Achmea Pensioenbeheer, vertegenwoordigd door de fondsmanager mevrouw N. van der Gugten en de bestuursadviseurs mevrouw I. Engelbregt en de heer J. Willems.

Waarmerkend actuaris

De waarmerkend actuaris beoordeelt de financiële positie van Bpf Beton volgens de eisen van DNB. De waarmerkend actuaris rapporteert éénmaal per jaar aan Bpf Beton door middel van een actuariële rapport en een actuariële verklaring. Rapportage vindt plaats vòòr 1 juli van het jaar volgend op het kalenderjaar waarop de rapportage betrekking heeft.

De waarmerkend actuaris is de heer H.J.W. van Gemert van Towers Watson B.V.

2.2.7 Vermogensbeheerders

Het beheer van het fondsvermogen (met uitzondering van vastgoed en hypotheek) is opgedragen aan F&C Netherlands BV (F&C) vertegenwoordigd door de heren T. Rothengatter en N. de Visser. F&C is hierbij aangewezen als fiduciair manager. De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening. Aan F&C is de bevoegdheid verleend alle beleggingstransacties aan te gaan zoals opgenomen in de overeenkomst. F&C adviseert het bestuur bij de totstandkoming van het beleggingsplan over de jaarlijkse invulling van de totale beleggingsportefeuille. Het besluit tot vaststelling van het beleggingsplan ligt bij het bestuur. In het beleggingsplan wordt onder meer voor elke beleggingscategorie het percentage van het totaal belegde vermogen vastgesteld en de toegestane marges. F&C belegt een deel van het vermogen via derden.

Het beheer van de beleggingen in vastgoed en hypotheek is door het bestuur opgedragen aan Syntrus Achmea Vastgoed BV (SAV). SAV wordt per 1 november 2010 vertegenwoordigd door de heer P. Hosman (tot 6 november 2010 de heer E. Verlinden). De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening. SAV adviseert het bestuur bij de totstandkoming van het beleggingsplan vastgoed en hypotheek. Het besluit tot vaststelling van het beleggingsplan ligt bij het bestuur.

Het bestuur participeert vanaf 2008 in het Europees Vastgoed Fonds van Schroders. Schroders handelt door middel van een discretionair mandaat. Schroders wordt vertegenwoordigd door de heer C. van Eijck.

2.2.8 Vertegenwoordigingen

Raad van Afgevaardigden Stichting PVF Nederland

In de Raad van Afgevaardigden van Stichting PVF Nederland hebben namens Bpf Beton zitting:

werkgeversvertegenwoordiger:
De heer J.C. Blom

werknemersvertegenwoordiger:
Mevrouw J.W.M. Wiegers

Klantenraad Syntrus Achmea Pensioenbeheer

In de Klantenraad van Syntrus Achmea Pensioenbeheer hebben namens Bpf Beton zitting:

werkgeversvertegenwoordiger:
Mevrouw L.L. Bruns

werknemersvertegenwoordiger:
De heer M. Raaijmakers

Vereniging Bedrijfstakpensioenfonds

Bpf Beton is lid van de VB. De VB, de Unie van Beroepspensioenfonds (UvB) en de Stichting voor Ondernemingspensioenfonds (OPF) hebben hun krachten gebundeld en een nieuwe koepel gevormd: de Pensioenfederatie. Als afgevaardigde en stemgerechtigde is door het bestuur aangewezen:

Mevrouw J.W.M. Wiegers, met als plaatsvervanger de heer G.W. van der Peijl

Bestuursorganen beleggingsfondsen

Bpf Beton werd in het verslagjaar in de bestuursorganen van de onderstaande vastgoedfondsen van Syntrus Achmea Vastgoed BV vertegenwoordigd door:

werkgeversvertegenwoordiger:
De heer G.W. van der Peijl

werknemersvertegenwoordiger:
De heer H. Wuijten

Bpf Beton participeert in de volgende vastgoedfondsen:

- › Achmea Dutch Residential Fund
- › Achmea Dutch Retail Fund
- › Achmea Dutch Office Fund
- › Achmea Dutch Industrial Fund
- › Achmea Dutch Health Care
- › AREA Fund - Europe
- › AREA Fund - North America

Participantenvergadering zakelijke en particuliere hypotheekfondsen Syntrus Achmea Vastgoed

Bpf Beton participeert in de Stichting PVF Zakelijke Hypotheekfonds en de Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds van Syntrus Achmea Vastgoed BV en is vertegenwoordigd door:

De heer G.W. van der Peijl (hiervoor geldt maar 1 afgevaardigde)

Participantenvergadering AREA Fund Europe Syntrus Achmea Vastgoed

Werkgeversvertegenwoordiger:
De heer E. Elsinga

Werknemersvertegenwoordiger:
De heer H. Wuijten

Participantenvergadering AREA Fund North America Syntrus Achmea Vastgoed

Werkgeversvertegenwoordiger:
De heer E. Elsinga

Werknemersvertegenwoordiger:
De heer H. Wuijten

2.2.9 Vergoedingen

De leden van het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan ontvangen vacatiegeld en een reiskostenvergoeding. Over het jaar 2010 is aan vergoedingen een totaalbedrag van € 131.517 uitgekeerd (in 2009 was dit € 96.435). De stijging van het bedrag is te verklaren door een toename van het aantal vergaderingen en studiedagen ten opzichte van 2009.

2.3 Kerncijfers

	2010	2009	2008	2007
Ondernemingen en deelnemers (aantallen)				
Aangesloten ondernemingen	256	254	246	244
Actieve deelnemers	8.029	8.241	8.148	8.048
waarvan onder meer:				
- Arbeidsongeschikten	504	540	588	656
- Vut-ers	461	509	567	563
- FVP-ers	223	59	65	80
Pensioengerechtigden	6.116	6.048	5.868	5.818
Gewezen deelnemers	24.536	26.182	27.050	27.940
Premies en uitkeringen (x € 1.000)				
Periodieke premies *	27.264	26.281	23.167	20.714
Pensioenuitkeringen excl. afkoop gering bedrag	8.387	7.694	7.013	6.781
Beleggingen (x € 1.000)				
Beleggingen	470.635	415.936	345.534	424.142
Beleggingsresultaten	48.512	39.754	-111.016	10.817
Performance	12,7%	13,7%	-22,1%	3,0%
Reserves en voorziening (x € 1.000)				
Voorziening pensioenverplichtingen	443.762	370.160	351.014	259.645
Algemene reserve	0	0	0	96.151
Solvabiliteitsreserve	61.381	57.173	64.962	69.137
Cumulatief verliessaldo	-48.029	-33.199	-89.190	0
Dekkingsgraad	103,0%	106,5%	93,1%	163,7%
Resultaat (x € 1.000)				
Resultaat boekjaar	-10.622	48.202	-189.516	21.962
Pensioenregeling voor deelnemers geboren op of ná 01-01-1950				
Opbouw per jaar	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Franchise	16.063	16.063	15.733	15.300
Maximum pensioengrondslag	32.653	31.739	30.472	29.717
Premie per jaar	24,0%	22,4%	22,4%	22,4%
-waarvan werknemersdeel	6,66%	6,13%	6,13%	6,13%
Pensioenregeling voor deelnemers geboren vóór 01-01-1950				
Opbouw per jaar	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%
Franchise	21.046	21.046	20.613	20.045
Minimum pensioengrondslag	2.636	2.636	2.559	2.472
Maximum pensioengrondslag	27.670	26.756	25.592	24.972
Premie per jaar tot de minimum pensioengrondslag	13,0%	13,0%	13,0%	13,0%
-waarvan werknemersdeel maximaal	4,3%	4,3%	4,3%	4,3%
Premie per jaar boven de minimum pensioengrondslag	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
-waarvan werknemersdeel maximaal	6,7%	6,7%	6,7%	6,7%

* Vanaf het boekjaar 2009 is dit bedrag genoemd bij premies exclusief de mutaties inzake voorziening premievorderingen en afschrijving premievorderingen.

2.4. Omvang van Bpf Beton

Alle bedragen zijn bedragen x € 1.000,- tenzij anders aangegeven.

Pensioenen

In 2010 is aan periodieke pensioenuitkeringen 8.387 (excl. afkoop gering bedrag) verantwoord (in 2009: 7.694). De stijging van het uitgekeerde bedrag is een gevolg van de mutaties in het uitkeringenbestand.

Er zijn 144 uitkeringen voor partnerpensioenen ingegaan.

De nieuwe ingegane pensioenuitkeringen zijn gemiddeld hoger dan de beëindigde uitkeringen. Per einde 2010 was het aantal ingegane pensioenen 887 en over het gehele jaar waren de totale jaarbedragen als volgt:

	Aantal pensioenen (eindstand)		Totaal jaarbedrag (gedurende het gehele jaar) (bedragen x € 1.000)	
	2010	2009	2010	2009
Ouderdomspensioenen	3.950	3.886	6.208	5.631
Partnerpensioenen	2.083	2.096	2.118	2.015
Wezenpensioenen	83	66	61	48
Totaal	6.116	6.048	8.387	7.694

Eenmalige uitkeringen

Aan eenmalige uitkeringen werd in 2010 1.029 verantwoord tegen 1.058 in 2009. Dit betreft afkopen wegens gering bedrag die werden uitbetaald.

Deelnemers

Het aantal (gewezen) deelnemers bedroeg op 31 december:

	2010	2009
Deelnemers	8,029	8.241
Gewezen deelnemers *	24.536	26.182

* De daling van de gewezen deelnemers ten opzichte van 2009 wordt met name veroorzaakt door pensionering (gevolgd door afkoop) en 726 deelnemers van ouder dan 70 jaar, waarvan de pensioenen niet zijn opgevraagd. Voor deze laatste categorie wordt geen voorziening meer aangehouden, maar de rechten blijven bestaan.

Premievrije deelneming wegens arbeidsongeschiktheid

Ultimo 2010 namen 504 (2009: 540) deelnemers ten laste van Bpf Beton deel wegens gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. Deze premievrije deelnemers maakten eind 2010 6,3% (2009: 6,6%) uit van het totaal aantal deelnemers.

	2010	2009
Volledig arbeidsongeschikte deelnemers	383	410
Gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemers	121	130
Totaal	504	540

Voortgezette deelneming

In 2010 hebben 684 (2009: 568) deelnemers na beëindiging van de verplichte deelneming hun pensioenopbouw voortgezet. Dit aantal kan als volgt worden verklaard:

	Aantal ultimo 2010	Aantal ultimo 2009	Premie in 2010	Premie in 2009
Vervroegde uittredingsregeling Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (t.b.v. werkloze werknemers ouder dan 40 jaar met een loongerelateerde ww-uitkering)	461	509	993	960
Totaal	684	568	1.652	1.129

Vrijwillige verzekeringen

Aan het eind van 2010 waren voor 202 nog niet gepensioneerde werknemers vrijwillig pensioen-aanspraken verzekerd (ultimo 2009 waren dit er 195).

Aangesloten werkgevers

Het aantal aangesloten werkgevers bedroeg op 31 december 2010 256 (2009: 254).

Van premiebetaling vrijgestelde werkgevers

Het aantal werkgevers dat (gedeeltelijk) is vrijgesteld van deelneming in en premiebetaling aan Bpf Beton wegens een bijzondere pensioenvoorziening is 34. Dit aantal heeft te maken met het feit dat historisch gezien veel dispensaties bestaan ten behoeve van bepaalde groepen werknemers.

Premie

De premie die in 2010 ten gunste van het boekjaar werd vastgesteld bedroeg in totaal € 27.264. Het premiebedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Premie voor verplichte verzekering	25.050	24.793
Premie voor voortgezette verplichte verzekering	1.468	1.187
Premie voor vrijwillige verzekering	160	184
Prepensioen*	586	117
Totaal	27.264	26.281

* in het verslagjaar heeft een inhaalactie premie plaatsgevonden. In paragraaf 3.1.5.1 wordt dit nader toegelicht.

De premie voor de premievrije deelnemers die in 2010 ten laste van Bpf Beton werd vastgesteld bedroeg 596 (in 2009: 526). De premie in 2010 is ten opzichte van 2009 met € 987 gestegen. Deze stijging is mede te verklaren door de premieverhoging van 22,4% naar 24,0% voor de deelnemers geboren op of na 01-01-1950. Door de afname van het aantal actieve deelnemers is deze stijging echter gering.

3. Verslag van het bestuur

3.1 Bestuursbesluiten en gevoerd beleid

3.1.1 Bestuursbesluiten

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste besluiten van het bestuur chronologisch kort weergegeven.

3.1.1.1 Aanpassing premie- en toeslagenbeleid 2010

In 2009 heeft het bestuur van Bpf Beton bij DNB een kortetermijn- en langetermijnherstelplan ingediend. Een van de belangrijke uitkomsten was dat het bestuur streeft naar een meer bestendige jaarlijkse doorsneepremie en een eerder moment van toeslagverlening omdat het bestuur het niet wenselijk acht om meerdere jaren geen toeslag te verlenen. Hierover heeft het bestuur regelmatig overleg gehad met CAO partijen.

In deze overleggen zijn CAO partijen tot de volgende maatregelen gekomen welke door het bestuur op 9 maart 2010 aan de deelnemersraad zijn voorgelegd. De deelnemersraad heeft hierover een positief advies afgegeven. Het bestuur heeft deze maatregelen uiteindelijk op 12 maart 2010 vastgelegd.

- De premie is vanaf 1 januari 2010 verhoogd naar 24% voor de deelnemers geboren op of na 01-01-1950. In het najaar van 2010 werd getoetst hoe Bpf Beton er financieel voorstond en werd de hoogte van de premie voor 2011 bepaald;
- Het toeslagenbeleid werd dusdanig aangepast dat er vanaf een dekkingsgraad van 110% een gedeeltelijke toeslag mogelijk is. Bij de bepaling van een toeslag wordt in het nieuwe toeslagenbeleid uitgegaan van een 4-kwartaalsgemiddelde in plaats van een 12-kwartaalsgemiddelde;
- Vanaf 1 januari 2010 is de toeslagverlening voor de actieve deelnemers en de inactieve deelnemers ontkoppeld. De toeslag voor de actieven blijft ongewijzigd en volgt de loonontwikkeling in de betonproductenindustrie. De toeslag voor de inactieven volgt de prijsindex (CPI alle huishoudens), met dien verstande dat de toeslag voor inactieven nooit meer kan bedragen dan die voor de actieven.

De werkgevers, deelnemers, gepensioneerden en slapers zijn in maart 2010 over deze besluiten geïnformeerd door middel van de pensioenflits (periodieke nieuwsbrief met pensioenactualiteiten specifiek voor de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van Bpf Beton).

Met de ingediende kwartaalstaten (over vierde kwartaal van 2009) in verband met de evaluatie van de herstelplannen is aangetoond dat de bovenstaande beleidswijziging niet herstelvertragend werkt.

3.1.1.2 ALM-studie

In het verslagjaar heeft het bestuur besloten een ALM-studie uit te voeren en heeft hiertoe een werkgroep samengesteld. De werkgroep is een aantal malen bijeen geweest. Aan de hand van de bevindingen en overwegingen heeft de werkgroep een advies uitgebracht. De doelstelling van de ALM-studie is de herijking van het strategische beleid. Daarnaast is bijzondere aandacht besteed aan het beheersen van risico's in extreme situaties.

In de ALM-studie is als uitgangspunt de rentestand eind juni 2010 genomen. De 30-jaars swaprente bedroeg toen 3,4%. In de ALM-studie komt onder meer naar voren dat de gemiddelde premie bij het huidige lage renteniveau niet kostendekkend is.

Uitgaande van de verwachting dat de rente stijgt, voldoet de huidige beleggingsmix zoals die in het beleggingsbeleid is opgenomen. In de ALM-studie is ook ingegaan op beschermingsconstructies met derivaten. In de studie is niet aangetoond dat strategische implementatie hiervan op de langere termijn zin heeft. Op de wat kortere termijn kunnen deze constructies de gemaakte winst beschermen. Het triggerbeleid zoals Bpf Beton dit al kent, blijft gehandhaafd. Gaandeweg zouden triggers bijgesteld kunnen worden. De escalatieprocedure blijft onverkort gehandhaafd. Het bestuur is van mening dat het niet mogelijk is om voor alle zich mogelijk voordoende situaties maatregelen vast te leggen.

De werkgroep heeft naar aanleiding van haar onderzoek een advies uitgebracht dat in de bestuursvergadering van 28 januari 2011 besproken is. Na de conclusies en overwegingen besproken te hebben, heeft het bestuur besloten dat de uitkomsten van de ALM-studie niet leiden tot een wijziging van het huidige beleggingsbeleid. Het bestuur heeft eveneens besloten om in een separaat traject verschillende beschermingsconstructies van de dekkingsgraad te onderzoeken.

3.1.1.3 Aanpassing premie- en toeslagenbeleid 2011

In het verslagjaar heeft het bestuur besloten een ALM-studie (paragraaf 3.1.1.2) uit te voeren en heeft hiertoe een werkgroep samengesteld. Aan de hand van de tussentijdse bevindingen en overwegingen is naar voren gekomen dat de gemiddelde premie bij het huidige lage renteniveau niet kostendekkend is.

In het verslagjaar heeft het bestuur hierover overleg gevoerd met CAO-partijen en aangegeven dat, gezien de financiële positie van Bpf Beton, het uitgangspunt van het bestuur is dat voor de pensioenopbouw minimaal de kostprijs (deze is gelijk aan de zuiver kostendekkende premie met dien verstande dat wordt uitgegaan van het minimaal vereist eigen vermogen in plaats van het vereist eigen vermogen) wordt ontvangen. Deze kostprijs ligt boven de feitelijke premie van 24% op 31 december 2010 voor de deelnemers geboren op of na 01-01-1950 (gemeten naar de rentestand per 30-09-2010). CAO-partijen hebben na dit overleg schriftelijk gemeld dat zij desondanks de premie wensen te handhaven vanwege de zware tijden waarin de bedrijfstak zich bevindt.

Dit heeft geresulteerd dat het bestuur in de vergadering van 10 december 2010 heeft besloten de premie voor 2011 niet te verhogen.

Caο-partijen hebben een werkgroep opgericht waarin ook het bestuur deelneemt. De werkgroep heeft als taak een blijvende oplossing te vinden voor de financiële positie van Bpf Beton. Hij houdt hierbij rekening met het mogelijke pensioenakkoord.

18

Aan het eind van 2011 zal worden gezien of de financiële positie van Bpf Beton het bestuur noopt tot het nemen van nadere maatregelen. Concreet houdt dit in: indien Bpf Beton zich onder het kritieke pad begeeft, zodanig dat niet voor eind 2013 een dekkingsgraad wordt gehaald van 104,6%, zal het bestuur nadere maatregelen nemen. Een van die maatregelen zou korten kunnen zijn. Indien blijkt dat de ontvangen premie in 2011 te laag is om de kosten van pensioenopbouw te dekken dan kan het pensioen van de werknemers méér verlaagd worden dan het pensioen van gepensioneerden en ex-werknemers van de betonproductenindustrie.

In de bestuursvergadering van 10 december 2010 heeft het bestuur besloten geen toeslag te verlenen en dus de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenen per 1 januari 2011 niet te verhogen. In het herstelplan is namelijk opgenomen dat zolang Bpf Beton in onderdekking is, dat wil zeggen de dekkingsgraad van Bpf Beton onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt, er geen toeslagverlening zal plaatsvinden.

Omdat het loonindexcijfer voor het boekjaar 2011 gelijk is aan 1% en het prijsindexcijfer gelijk is aan 0,82%, loopt het percentage aan gemiste toeslagen (inhaaltoeslag) op. Bpf Beton kent sinds 1 januari 2009 4,03% aan inhaaltoeslag over het opgebouwde pensioen voor de actieven dan wel pensioenuitkeringen voor de pensioengerechtigden en 3,84% voor de inactieven. Gezien de financiële positie van Bpf Beton is besloten voor 2011 geen inhaaltoeslag te verlenen.

De toeslag van het pensioen is voorwaardelijk; er is geen recht op toeslag en het is ook voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre toeslag weer zal plaatsvinden.

3.1.1.4 Trend overlevingskansen

Bpf Beton dient ingevolge de Pensioenwet bij de vaststelling van de technische voorziening rekening te houden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Het AG heeft geconstateerd dat de levensverwachting de afgelopen jaren sneller is toegenomen dan was voorzien. Het CBS voorziet dat deze trend zich ook in de toekomst zal voortzetten.

DNB heeft Bpf Beton op 18 december 2009 een brief gestuurd over de aanstaande evaluatie van het herstelplan. Hierin meldt DNB dat er bij het vaststellen van de technische voorziening voor de jaarrekening van 2009 rekening gehouden moet worden met de meest recente ontwikkelingen met betrekking tot overlevingskansen. DNB heeft op haar website desgevraagd geantwoord dat fondsen zo nodig aangepaste tafels dienen te hanteren of een extra voorziening dienen te treffen vooruitlopend op de aanstaande herziening van de AG-prognosetafels.

Het bestuur heeft op basis van het advies van de adviserend actuaris besloten in de jaarrekening 2009 een stijging van 3,1% van de technische voorziening te verwerken in de stand per 31 december 2009. Dit betreft een geschat percentage op basis van CBS cijfers.

Voor een definitieve bijstelling van de grondslagen is de nieuwe prognosetafel van het AG afgewacht en vervolgens gekeken of aanpassing van de ervaringssterfte nodig is. Op 30 augustus 2010 zijn de nieuwe Prognosetafels van het AG (AG-prognosetafel 2010-2060) gepubliceerd. De tafels laten een grotere verzwarende van de overlevingskansen zien dan eerder verondersteld op basis van de CBS 2008 cijfers. Vooral op korte termijn is de levensverwachting op basis van de AG-prognosetafel 2010-2060 hoger. Op langere termijn zijn de verwachtingen van het CBS en het AG vergelijkbaar. Op basis van het advies van de adviserend actuaris heeft het bestuur besloten de AG-prognosetafel 2010-2060 te volgen en tevens aan te sluiten bij de Towers Watson 2010 ervaringssterfte vooruitlopend op een onderzoek naar de fondsspecifieke ervaringssterfte. Dit resulteerde in een 5,1% verhoging van de technische voorziening waardoor totaal door die trend in de overlevingskansen de technische voorziening met 8,2% is verhoogd.

3.1.1.5 Onderzoek fondsspecifieke ervaringssterfte

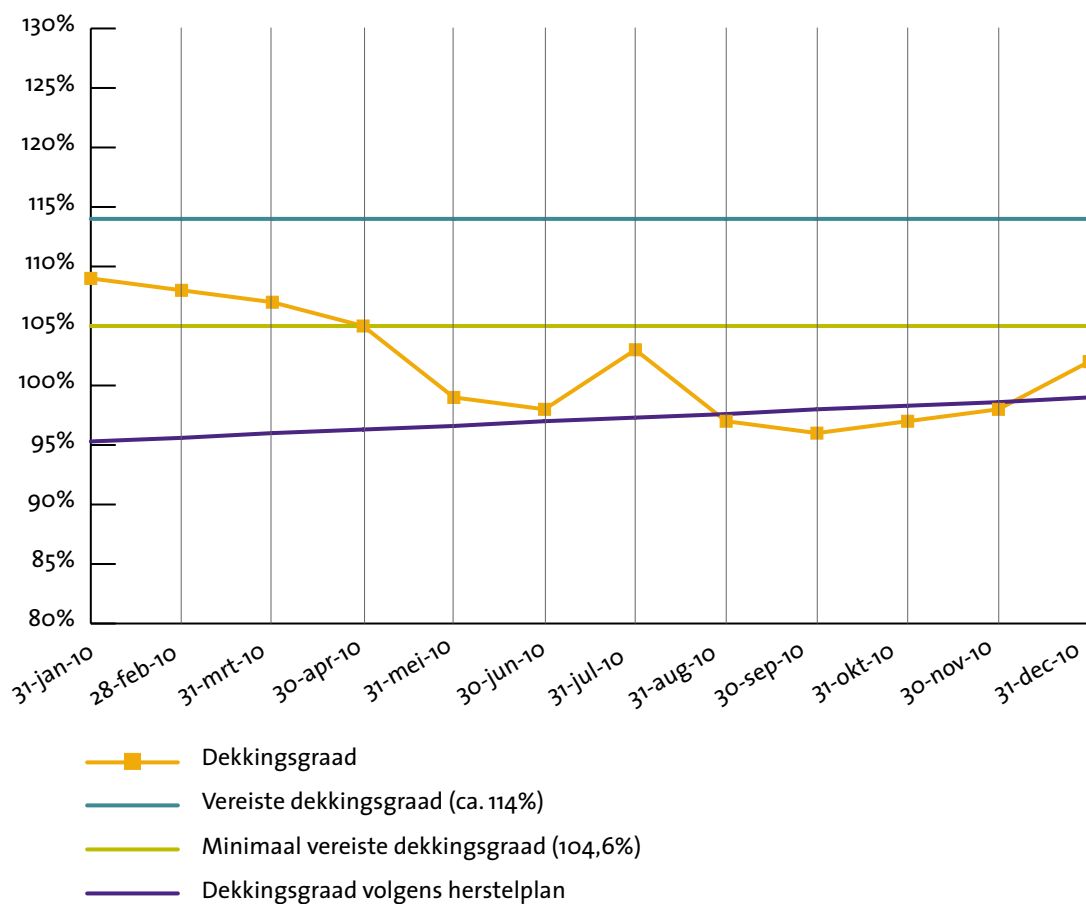
In de bestuursvergadering van 5 november 2010 heeft het bestuur besloten om een onderzoek te doen naar een fondsspecifieke ervaringssterfte. Met de fondsspecifieke ervaringssterfte wordt cijfermatig onderbouwd hoe de levensverwachting van de populatie van het pensioenfonds afwijkt van die van de totale bevolking en hoe deze afwijking zich verhoudt tot de Towers Watson 2010 ervaringssterfte. De uitkomsten van het onderzoek zijn behandeld in de bestuursvergadering van 25 maart 2011. Het bestuur heeft besloten om op basis van specifieke kenmerken van de deelnemers een correctie toe te passen op de 2010 ervaringsterfte waardoor deze het beste aansluit op de populatie. Het toepassen van de AG-Prognosetafel 2010-2060, inclusief de fondsspecifieke ervaringssterfte, heeft geleid tot een aanvullende opslag op de technische voorziening (bovenop de reeds aanwezige opslag van 3,1%) van 3,5% (€ 13.533). De aanvullende verhoging is bepaald per 31 december 2010, gebruik makend van de rentetermijnstructuur van 1 januari 2010.

3.1.1.6 Ontwikkelingen dekkingsgraad voor 2010

De dekkingsgraad wordt maandelijks gemeld aan DNB. Op de website van Bpf Beton wordt maandelijks een overzicht van de dekkingsgraad bijgehouden waarin naast de geschatte dekkingsgraad de dekkingsgraad volgens het herstelplan wordt getoond, conform onderstaand voorbeeld. Dit overzicht is gebaseerd op een andere (voorlopige) berekening dan de dekkingsgraad zoals opgenomen in dit jaarverslag met de stand per 31 december 2010. De dekkingsgraad per 31 december 2010, zoals opgenomen in het jaarverslag, is 103,0%. Het verschil wordt veroorzaakt door het toepassen van de fondsspecifieke ervaringssterfte.

Overzicht dekkingsgraden Bpf Beton (31 december 2010)

Datum	TV	Vermogen	Dekkingsgraad	Cf.herstelplan
31-jan-10	368.000	401.900	109%	95,9%
28-feb-10	377.500	407.500	108%	96,2%
31-mrt-10	391.000	417.700	107%	96,5%
30-apr-10	406.900	426.500	105%	96,8%
31-mei-10	435.700	433.200	99%	97,1%
30-jun-10	434.800	428.500	99%	97,4%
31-jul-10	427.300	437.800	102%	97,6%
31-aug-10	501.600	487.300	97%	97,9%
30-sep-10	501.600	480.800	96%	98,2%
31-okt-10	499.700	482.400	97%	98,5%
30-nov-10	478.000	464.900	97%	98,8%
31-dec-10	453.200	458.500	101%	99,1%

3.1.2 Overleg Cao-partijen

Haalbaarheidsstudie

In het verslagjaar heeft het bestuur twee keer overleg gevoerd met Cao-partijen. Het eerste overleg vond plaats in mei 2010 en stond in het teken van de haalbaarheidsstudie (samenwerking zeven Bpf'en). Op initiatief van FNV Bondgenoten zijn in 2008 gesprekken gestart tussen zeven bedrijfstakpensioenfondsen die werkzaam zijn in de bouwtoelevering om een eventuele samenwerking tussen de fondsen te onderzoeken. In 2009 is hiertoe een haalbaarheidsstudie gestart door AON Hewitt. Vanuit het bestuur is in de bestuursvergadering van maart 2009 besloten de voorzitter af te vaardigen voor de werkgroep haalbaarheidsstudie en de secretaris als plaatsvervanger. In een rapport van 6 januari 2010 heeft de werkgroep verslag gedaan van de haalbaarheidsstudie. De uitkomst van het onderzoek is dat een kostenbesparing mogelijk is, de kwetsbaarheid vermindert en de slagvaardigheid vergroot wordt. In het verslagjaar is het rapport diverse malen in een bestuursvergadering besproken. Het standpunt van de Cao-partijen is echter leidend bij de besluitvorming over een eventuele samenwerking met andere fondsen. Derhalve heeft in mei 2010 overleg plaatsgevonden met Cao-partijen en heeft het bestuur de vraag gesteld of de sociale partners akkoord zijn met de ondertekening van de intentieverklaring; de tweede stap in het fusietraject. Tijdens dit overleg is duidelijk geworden dat de vertegenwoordigers van werknemers een positief standpunt innemen over een mogelijke fusie. De vertegenwoordigers van werkgevers hebben aangegeven geen voorstander te zijn van voorzetting van het fusietraject. Gezien het ontbreken van draagvlak bij de sociale partners heeft het bestuur besloten de intentieverklaring niet te ondertekenen. Dit heeft verder geen gevolgen voor de belanghebbenden van Bpf Beton.

FVP-bijdrage

Tevens heeft het bestuur overleg gehad en correspondentie gevoerd met Cao-partijen over de gevolgen voor Bpf Beton van de beëindiging van de FVP-bijdrage. De Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP) helpt werklozen van 40 jaar en ouder zolang deze recht hebben op een loongerelateerde uitkering op grond van de Werkloosheidswet. De Stichting heeft in december 2008 bekendgemaakt dat de FVP-regeling stopt per 1 januari 2011. Werknemers die vóór 2011 in de WW terechtkomen, kunnen nog een FVP-bijdrage aanvragen. Daarna eindigt de regeling. Als gevolg van de olopemde werkloosheid verwacht de Stichting FVP dat er een vermogenstekort bij het FVP zal ontstaan. Als voorzorgsmaatregel heeft het bestuur van de Stichting FVP besloten de betalingen van de FVP-bijdrage van de werknemers die in 2010 werkloos worden op te schorten. Indien dan blijkt dat volledige uitbetaling leidt tot een negatief vermogen, zal de FVP-bijdrage niet voor 100% worden toegekend. Het FVP-bestuur maakte op 20 mei 2010 bekend dat de FVP-bijdrage lager dan 50% zal zijn voor alle instroom na 1 januari 2010. Het uiteindelijke verstrekkingpercentage hangt af van de werkelijke ontwikkelingen. Begin 2013 neemt het FVP-bestuur daarover een definitieve beslissing.

Vanuit het bestuur is aan Cao-partijen een voorstel gedaan voor wijziging van de pensioenreglementen om te voorkomen dat Bpf Beton aanvulling moet doen voor het tekort dat ontstaat doordat het verstrekkingpercentage lager is dan 100.

Cao-partijen zijn niet tot een besluit gekomen. Het bestuur heeft daarom besloten de eigen verantwoordelijkheid te nemen en de reglementswijzigingen door te voeren om de last voor Bpf Beton te beperken. Dit betekent dat Bpf Beton de pensioenopbouw niet extra zal aanvullen als het verstrekkingpercentage vanuit FVP lager is dan 100. Per 1 januari 2011 is de FVP regeling beëindigd. In de pensioenreglementen van Bpf Beton is geen vergelijkbare regeling opgenomen. Het bestuur heeft Cao-partijen schriftelijk in kennis gesteld over het feit dat in de pensioenreglementen geen vergelijkbare regeling is opgenomen.

Financiële situatie

Het tweede overleg vond plaats in oktober 2010. Tijdens dit overleg werd de financiële situatie van Bpf Beton besproken. Voor de inhoud verwijzen wij naar paragraaf 3.1.1.1.

3.1.3 Wet- en regelgeving

3.1.3.1 Wijziging pensioenreglementen en statuten

In het verslagjaar heeft het bestuur diverse wijzigingen in de beide pensioenreglementen besproken, onder andere naar aanleiding van een controle door DNB, en zijn hierover voorgenomen besluiten genomen. Deze zijn voor advies voorgelegd aan de deelnemersraad. De deelnemersraad heeft op de wijzigingen een positief advies gegeven. Via de pensioenflitsen zijn de deelnemers en gepensioneerden op de hoogte gebracht van wijzigingen die invloed hebben op de pensioenaanspraken of -uitkeringen. De statuten van Bpf Beton en het uitvoeringsreglement zijn in het verslagjaar niet gewijzigd.

DNB heeft de statuten en reglementen van Bpf Beton getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving. Naar aanleiding van deze toets heeft DNB een aantal opmerkingen gemaakt over de geldende statuten en reglementen van Bpf Beton en hierover op 25 maart 2010 een brief gestuurd. In een reactie aan DNB heeft Bpf Beton op 1 juni 2010 een aantal van deze opmerkingen weerlegd en beargumenteerd en een aantal reglementswijziging doorgevoerd. Dit betreft de ‘geen premie, geen recht’ – bepaling, het geneeskundig onderzoek en de afkoopfactoren.

Parameters 2010

De parameters die het bestuur in de bestuursvergadering van 4 december 2009 heeft vastgesteld, zijn in de pensioenreglementen verwerkt.

‘Geen premie, geen recht’- bepaling

Uitgangspunt van de Pensioenwet is dat de werknemer niet de dupe mag zijn van het niet betalen van de pensioenpremie door de werkgever. Dit uitgangspunt onderschrijft Bpf Beton.

De pensioenreglementen zijn hierop aangepast met dien verstande dat bijzondere gevallen, zoals “boze opzet bij werkgever en werknemer” of als sprake is van een vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw waarbij de werknemer de premie niet betaalt, worden uitgesloten.

22

Geneeskundig onderzoek

Aangezien medische keuringen met ingang van 1-1-1998 door een wijziging van de Wet op de medische keuringen niet meer zijn toegestaan indien het gaat om deelneming in een pensioenregeling in de zin van Pensioenwet zijn de pensioenreglementen op dit punt aangepast.

Afkoopfactoren

De reglementen zijn aangepast ten aanzien van een foutieve verwijzing naar de desbetreffende bijlage van de afkoopfactoren.

FVP-bijdrage

In verband met het vervallen van de FVP-regeling per 1 januari 2011 zijn de pensioenreglementen aangepast (zie paragraaf 3.1.2).

3.1.3.2 Actuariële en bedrijfstechnische nota

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Het bestuur heeft in het begin van het verslagjaar de ABTN 2009 geactualiseerd. In de loop van 2010 is de ABTN aangepast aan de situatie van 2010. Het in het beleggingsplan 2010 vastgelegde beleggingsbeleid, de investement believes, de verklaring beleggingsbeginselen en de besluitvorming over het aangepaste premie- en toeslagenbeleid zijn hierin verwerkt.

3.1.4 Beleid

3.1.4.1 Uitbestedingsbeleid

Pensioenbeheer

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleid en voor de uitvoering van de pensioenregelingen.

Het bestuur heeft de uitvoering van het pensioenbeheer uitbesteed aan Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V.

De condities van de uitbesteding zijn vastgelegd in een pensioenbeheerovereenkomst. Vastgelegd zijn de specifieke werkzaamheden die Syntrus Achmea Pensioenbeheer voor Bpf Beton verricht, onderverdeeld in administratieve, financiële, secretariële, actuariële, juridische en overige werkzaamheden. Syntrus Achmea Pensioenbeheer ondersteunt het bestuur met adviezen en rapportages over verschillende aangelegenheden. Syntrus Achmea Pensioenbeheer beschikt over een SAS70, type II verklaring. De pensioenbeheerovereenkomst liep formeel tot 1 januari 2011. Medio 2010 heeft het bestuur besloten de overeenkomst met Syntrus Achmea Pensioenbeheer te verlengen tot 1 juli 2011 om voldoende tijd te hebben om een nieuwe uitvoeringsovereenkomst voor te bereiden. Het bestuur heeft Syntrus Achmea Pensioenbeheer verzocht een nieuwe offerte uit te brengen. Deze offerte is tijdens de bestuursvergadering van 10 december 2010 aan de bestuursleden uitgereikt. Het bestuur heeft besloten bij de beoordeling van de offerte zich te laten ondersteunen door een externe partij. Aan de hand van de bevindingen zullen in de loop van 2011 de verdere onderhandelingen met Syntrus Achmea Pensioenbeheer plaatsvinden.

Vastgoedbeheer

Het bestuur heeft de uitvoering van het vastgoedbeheer uitbesteed aan:

- › Syntrus Achmea Vastgoed B.V:
De overeenkomst met Syntrus Achmea Vastgoed is vanaf 1 januari 2010 telkens stilzwijgend met 1 jaar verlengd.
- › Schroders:
Bpf Beton heeft een overeenkomst met Schroders om deel te nemen in een fonds met een initiële looptijd tot 20 november 2019.

Vermogensbeheer

De uitvoering van het vermogensbeheer is uitbesteed aan F&C Netherlands B.V.

Het contract met de vermogensbeheerder F&C is in 2009 onder condities voor onbepaalde tijd verlengd.

Beleid ten aanzien van kwaliteit van de dienstverlening/uitbesteding

Bpf Beton heeft de afspraken over uitbestedingen vastgelegd in overeenkomsten. Nadere afspraken over de kwaliteit van de dienstverlening zijn vastgelegd in aparte service level agreements (SLA's). Alle overeenkomsten bieden de mogelijkheid om de bestaande dienstverlening tussentijds aan te passen of nieuwe diensten toe te voegen. Het bestuur en de uitvoerders leggen eventuele nieuwe afspraken altijd contractueel vast. De uitvoerders rapporteren na elk kwartaal aan het bestuur over de afspraken. Het bestuur ziet erop toe dat de risico's die verbonden zijn aan het uitbesteden van deze werkzaamheden adequaat worden beheerst.

Om de kwaliteit van de dienstverlening door genoemde partijen te optimaliseren, besteedt het bestuur veel aandacht aan het maken van afspraken over de te leveren diensten.

Het bestuur voert jaarlijks evaluatiegesprekken met haar externe adviseurs.

3.1.4.2 Financieel beleid

Uitvoering beleid

Het bestuur voert een degelijk financieel beleid met enerzijds als doelstelling voldoende middelen op te bouwen om aan de verplichtingen (lees: de pensioenuitkeringen) te kunnen blijven voldoen en anderzijds om een stabiel premie- en toeslagbeleid te voeren. De inkomsten uit premies en de opbrengsten uit de beleggingen moeten voldoende zijn om de pensioenrechten van de deelnemers te waarborgen en de pensioenrechten van de huidige en van de toekomstige gepensioneerden te kunnen blijven betalen. Het bestuur kijkt hierbij kritisch naar de stijgende uitvoeringskosten en gaat hierover geregeld in discussie met de leveranciers van diensten aan Bpf Beton.

Kostenmanagement

In de bestuursvergaderingen is het onderwerp kostenmanagement verschillende malen aan de orde geweest. Om het inzicht in de kosten van externe adviseurs te vergroten wordt door het bestuur van alle adviseurs een jaarbegroting gevraagd. Door middel van gespecificeerde kwartaaluitputtingen houdt het bestuur zicht op de kosten. Afwijkingen op de begroting dienen elk kwartaal aan het bestuur te worden gemeld.

Voor het aanvragen van offertes c.q. het aangaan van overeenkomsten door Bpf Beton ter zake de levering van diensten en goederen door derden heeft het bestuur in 2010 een inkoopprocedure vastgesteld.

Incasso

In 2009 heeft het bestuur veel aandacht besteed aan het gevoerde incassobeleid, teneinde wanbetalers en doorstarters in de sector adequaat te kunnen volgen. Bpf Beton hanteert een strikt incassobeleid en wenst de incassotermijnen zo kort mogelijk te houden. Elk kwartaal neemt het bestuur kennis van de stand van de premieheffing en incasso en de rapportages over gefailleerde werkgevers. De betalingsmoraal van de aangesloten werkgevers van Bpf Beton is over het algemeen goed te noemen. Bpf Beton is eind 2009 een pilot gestart voor een aangescherpt incassobeleid, waarbij de ontwikkeling van het openstaand saldo nog beter onder controle wordt gehouden. De kern van dit incassobeleid is dat er meer nadruk ligt op incassoactiviteiten als telefonisch aanmanen en andere invorderingsmaatregelen en dat de monitoring wordt aangescherpt. Het bestuur heeft besloten deze pilot vanaf 1 januari 2011 om te zetten in een vast beleid.

3.1.4.3 Beleggingsbeleid

De doelstelling van het beleggingsbeleid is het beheren van solide beleggingen, zodat met de beleggingsresultaten en de premiestortingen kan worden voldaan aan de lopende en toekomstige pensioenverplichtingen en de ambitie van een stabiel premie- en indexatiebeleid, uit te voeren binnen de kaders van de Pensioenwet en beleidsregels die DNB heeft opgesteld. Het bestuur bepaalt welke risico's Bpf Beton daarbij wil nemen, met inachtneming van de opbouw van het deelnemersbestand, de vereiste solvabiliteit en de wenselijkheid van stabiele premies. Aan het eind van het verslagjaar heeft het bestuur het beleggingsplan 2011 en de normportefeuille 2011 vastgesteld. Daarnaast heeft het bestuur in iedere vergadering de kwartaaloverzichten van de beleggingen en hun performance behandeld evenals de kwartaaloverzichten van de stand van de dekkingsgraad en ook de risicorapportage. De dekkingsgraad wordt vanaf november 2008 maandelijks gevolgd en gerapporteerd aan DNB.

Verklaring inzake de beleggingsbeginselen

Het bestuur heeft een verklaring inzake de beleggingsbeginselen opgesteld. Deze beschrijft beknopt de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van Bpf Beton. De verklaring is als bijlage opgenomen in de ABTN 2011 en op de website van Bpf Beton geplaatst.

Investment Believes

Het bestuur heeft in het verslagjaar de Investment Believes vastgesteld. Dit zijn de door het bestuur negen geformuleerde uitgangspunten op basis waarvan het beleggingsbeleid wordt bepaald. De Investment Believes zijn opgenomen bij de verklaring inzake de beleggingsbeginselen. De verklaring inzake de beleggingsbeginselen is op de website van Bpf Beton geplaatst.

3.1.5 Uitvoering reglement en administratie**3.1.5.1 Onderzoek prepensioen**

Vanaf medio 2008 is een onderzoek gestart naar de juistheid van de deelnemersgegevens voor de opbouw van prepensioen. Aan werkgevers is gevraagd te controleren of de werknemers die voor prepensioen in aanmerking komen juist zijn opgegeven en verwerkt. Dit onderzoek is begin 2010 afgerond. De aansprakenadministratie is aan de hand van de bevindingen in 2010 gecorrigeerd en dit heeft geen nadelige gevolgen gehad voor de aanspraken.

Daarnaast is geconstateerd dat er door de aangesloten werkgevers verschillende loonsommen over 2004 (vanaf 1 juli) en 2005 voor de VUT-regeling en de prepensioenregeling zijn aangeleverd, terwijl deze gelijk zouden moeten zijn.

Door vergelijking van deze loonsommen is gebleken dat er niet de juiste premie voor de prepensioenregeling is betaald door de werkgevers. Na Cao-partijen op 7 december 2009 te hebben geïnformeerd, heeft Bpf Beton begin 2010 de desbetreffende werkgevers benaderd, om hen uit te leggen dat destijds verkeerde loonsommen zijn opgegeven en dat de verschuldigde premie alsnog wordt geïnd.

Aangezien 2004 een gebroken jaar is, heeft het bestuur besloten uitsluitend de achterstallige premie over 2005 te incasseren. Hier is een bedrag van € 586 mee gemoeid. Eind 2010 was het grootste gedeelte van deze achterstallige premie ontvangen. In 2011 zal er ter afronding van dit onderzoek een eindrapport met de bevindingen worden geschreven.

3.1.5.2 Uitvraag accountantsverklaringen dienstverbandgegevens

Naar aanleiding van de 'geen premie, geen recht'- bepaling heeft het bestuur besloten de loongegevens te controleren door middel van het uitvragen van een accountantsverklaring. De waargenomen verschillen zijn gecorrigeerd. Dit heeft echter niet geleid tot substantiële aanpassingen. Naar aanleiding van de uitvragen die in 2009 over 2008 en in 2010 over 2009 hebben plaatsgevonden, zal het bestuur medio 2011 besluiten of herhaling van een dergelijke uitvraag in de toekomst noodzakelijk is.

3.1.5.3 Dispensatie

Eén werkgever heeft het bestuur om een gedeeltelijke vrijstelling verzocht. Dit verzoek is ingewilligd. Tevens heeft het bestuur op verzoek van een werkgever, bij uitzondering vanwege de bijzondere omstandigheid van het geval, ingestemd met het overnemen van de voorwaardelijke aanspraken uit de VPL-optrekregeling van de pensioenregeling van de werkgever naar de VPL-optrekregeling van Bpf Beton. Het gaat om een groep deelnemers waarvoor een gedeeltelijke dispensatie per 1 januari 2006 was opgeheven. Deze voorwaardelijke aanspraken zijn begin 2011 in de administratie van Bpf Beton opgenomen.

3.1.5.4 Vrijwillige aansluiting

Twee werkgevers hebben in het verslagjaar een verzoek tot vrijwillige aansluiting gedaan. Het eerste verzoek betrof een bedrijf dat geen verwantschap met Bpf Beton had. Het bestuur was wel bereid in overleg te treden en heeft de voorwaarden meegedeeld, conform het vastgestelde beleid. Hierop is niet meer gereageerd. Het tweede verzoek betrof een bedrijf dat niet aan de eisen voldeed om in aanmerking te komen voor een vrijwillige aansluiting.

3.1.5.5 Afkoop kleine pensioenen

De Pensioenwet kent de mogelijkheid voor een fonds om kleine pensioenen af te kopen. Dit onderwerp is meerdere malen door het bestuur besproken. Voor de afkoop van kleine pensioenen, van inactieve deelnemers met een einde dienstverband van voor 1 januari 2007, heeft Syntrus Achmea Pensioenbeheer een afkoopproces ontwikkeld.

In eerste instantie had het bestuur het besluit om kleine pensioenen af te kopen uitgesteld omdat zij waardeoverdracht boven afkoop verkoos. In 2009 zijn de inactieve deelnemers (slapers) per brief geïnformeerd over het feit dat het bestuur voornemens is om kleine pensioenen af te kopen. Daarbij is de nadruk gelegd op de mogelijkheid van waardeoverdracht.

Nadat gebleken is dat het merendeel van de aangeschrevenen de voorkeur geeft aan afkoop, heeft het bestuur besloten om in het tweede kwartaal 2011 te starten met de afkoop van kleine pensioenen van voornoemde groep van inactieve deelnemers met een einde dienstverband van voor 1 januari 2007. De afkoop wordt uitgevoerd door Syntrus Achmea Pensioenbeheer en betreft pensioenbedragen beneden de wettelijke afkoopgrens (voor 2011 is dit bruto € 427,29).

3.2 Goed pensioenfondsbestuur

Het bestuur vindt het van groot belang om Bpf Beton goed te besturen. In de afgelopen jaren zijn steeds meer richtlijnen en regels opgesteld om het bestuur hierbij te ondersteunen. De Stichting van de Arbeid (STAR) publiceerde in 2005 de “Principes voor goed Pensioenfondsbestuur”. Deze principes bieden kaders voor zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie. Sinds 2007 zijn de Principes voor goed pensioenfondsbestuur van de STAR verankerd in de Pensioenwet. De bedoeling van de principes is dat een pensioenfondsbestuur weet waarvoor het verantwoordelijk is en hoe het die verantwoordelijkheid moet dragen en moet afleggen.

3.2.1 Risicobeheer

Risicobeheer en compliance vormden in 2009 een speerpunt voor DNB. Pensioenfondsbesturen moeten voldoen aan alle wet- en regelgeving en controle hebben over alle risico's die zich voordoen. In het verslagjaar heeft het bestuur veel aandacht besteed aan risicomanagement ten aanzien van de financiële risico's, onder andere in de vorm van studiedagen en intensief bespreken van risicorapportages van de beleggingen.

Tevens heeft het bestuur AON Hewitt de opdracht gegeven om een risicoanalyse uit te voeren. In oktober 2010 heeft AON Hewitt de eerste bevindingen en aanbevelingen met het bestuur besproken. Hierna hebben overleggen plaatsgevonden waarin dieper is ingegaan op de analyse en de beheersingsmaatregelen. In hoofdstuk 3.3 wordt hier nader op in gegaan. De algemene conclusie die AON Hewitt getrokken heeft, is dat er geen acute risico's bestaan die direct aangepakt dienen te worden. Wel zijn er op diverse vlakken verbeteringen mogelijk (zie eveneens paragraaf 3.3).

3.2.2 Communicatie

Het bestuur heeft een communicatiejaarplan voor 2010 vastgesteld. Het beleid is erop gericht om – alle wettelijke verplichtingen in acht nemend – voldoende informatie te verschaffen aan de (gewezen) deelnemers, de gepensioneerden en de werkgevers, zodat alle belanghebbenden bij Bpf Beton weten waar zij aan toe zijn. Het bestuur wil het pensioenbewustzijn van de belanghebbenden verhogen en meer inzicht geven in hun persoonlijke situatie. Het gebruik van heldere en begrijpelijke taal is hierbij een voorwaarde.

In 2010 is in de pensioenflitsen, naast informatie over reglementswijzigingen, ondermeer aandacht besteed aan de financiële situatie van Bpf Beton, het herstelplan en het overleg met cao-partijen hierover. Ook is een verkort jaarverslag verschenen.

3.2.2.1 Nieuwe website

Bpf Beton heeft in 2010 een nieuwe website in gebruik genomen. De nieuwe website is meer vraaggestuurd, gebruikersvriendelijk en ook geschikt voor mensen met een functiebeperking. Met deze nieuwe website wil het bestuur de betrokkenheid en het kennisniveau vergroten. Naast een startpagina voor deelnemers en werkgevers heeft de website nu ook een ingang voor gepensioneerden.

In 2010 lagen de bezoekersaantallen op de website maandelijks gemiddeld 25% hoger dan in 2009. Een absolute piek in het aantal bezoekers lag in de maand oktober. De website van BPF Beton werd toen 1116 maal bezocht. Dat is 300% meer dan in een gemiddelde maand. De reden hiervoor was de stijgende media aandacht voor de verslechterde financiële situatie bij een aantal pensioenfondsen die wellicht tot korten zouden moeten overgaan. Op de website zijn de belanghebbenden geïnformeerd dat Bpf Beton niet onder deze categorie valt.

3.2.2.2 Met betonpensioen sta je sterk!

Bpf Beton heeft in 2010 meegedaan aan de imagocampagne van de VB. Doel van de campagne is het herwinnen van het vertrouwen in (bedrijfstaking)pensioenfondsen. Bpf Beton heeft de middelen uit de VB campagne gebruikt in de eigen communicatie, zoals in de Beton Pensioenflits en op www.betonpensioen.nl.

3.2.2.3 Tijdige verzending UPO's

Volgens de "Beleidsregel tijdigheid UPO's" moeten alle pensioenuitvoerders hun actieve deelnemers uiterlijk 30 september schriftelijk informeren over hun pensioenopbouw met een Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Voor Bpf Beton zijn door Syntrus Achmea pensioenbeheer de UPO's voor 1 juli 2010 aan alle actieve deelnemers verstuurd.

3.2.2.4 Gebeurteniscommunicatie

Naast de verzending van startbrieven en pensioenoverzichten, heeft Bpf Beton in 2010 het bericht beëindiging deelname en het bericht beëindiging samenleving/ huwelijk/geregistreerd partnerschap verstuurd.

3.2.2.5 Verjaardagsactie jongeren

Met een verjaardagsactie voor jongeren heeft Bpf Beton een vervolg gegeven aan de campagne die in 2009 specifiek gericht was op de jonge deelnemer. Met de prikkelende stelling 'Pensioen, pensioen, ik heb wel wat beters te doen', heeft Bpf Beton jongeren aan het denken willen zetten over pensioen. Uit het onderzoek naar het effect van de campagne bleek dat de jonge Beton deelnemer meer open is gaan staan voor pensioeninformatie en zelf bereid is om op zoek te gaan naar informatie. In 2010 is de jonge deelnemer van Bpf Beton nogmaals benaderd. Iedere jarige, jonge deelnemer van Bpf Beton ontving op zijn verjaardag een verjaardagskaart met een pensioenboodschap. De campagne is op 1 juli 2010 gestart en duurt een jaar (einddatum 30 juni 2011). Er is nog geen onderzoek gedaan naar het effect en/of de waardering van deze actie.

3.2.2.6 Werkgeversbijeenkomst

Op initiatief van de werkgeversorganisatie BFBN zijn in oktober 2010 alle werkgevers die lid zijn van deze organisatie uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. De bijeenkomst werd geopend door de voorzitter van het bestuur van Bpf Beton die een toelichting heeft gegeven op het reilen en zeilen van het fonds. De middag stond verder in het teken van GegevensLogistiek via automatische salariskoppeling (GLAS), het Pensioenregister, de pensioenreglementen en de VUT regeling. De organisatie verliep in samenwerking met de BFBN.

3.2.3 Deelnemersraad en Verantwoordingsorgaan

Het bestuur besteedt veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing. De medezeggenschap binnen Bpf Beton is gewaarborgd door de instelling van een deelnemersraad. Voor de controle op het beleid, de wijze waarop dit is uitgevoerd en over de naleving van de principes voor goed pensioenfondsbestuur, heeft het bestuur een verantwoordingsorgaan benoemd.

In het verslagjaar heeft de deelnemersraad advies uitgebracht over c.q. aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- › Het herstelplan
- › De ABTN 2010
- › Ontwikkeling levensverwachting/AG Prognosetafels
- › De dekkingsgraad
- › Premie- en toeslagbeleid
- › Deskundigheidstoets
- › Plan van Aanpak deelnemersraad
- › Reglementswijzigingen
- › Haalbaarheidsstudie
- › Visitatie
- › Jaarverslag

In het verslagjaar zijn tijdens de vergaderingen van het verantwoordingsorgaan de volgende onderwerpen besproken:

- › Evaluatie herstelplan
- › De ABTN 2010
- › Ontwikkeling levensverwachting/AG Prognosetafels
- › De dekkingsgraad
- › Premie- en toeslagbeleid
- › Deskundigheidstoets
- › Jaarverslag
- › Visitatie

De verantwoording die het bestuur aflegt is onderdeel van de jaarverslagcyclus en in dat kader wordt ook formeel overleg gevoerd tussen het bestuur en het verantwoordingsorgaan. In hoofdstuk 5.2 en 5.3 van dit jaarverslag treft u een verklaring aan van de bevindingen van het verantwoordingsorgaan ten aanzien van het gevoerde beleid in 2010 en de reactie hierop van het bestuur.

3.2.4 Visitatiecommissie

Voor het intern toezicht heeft het bestuur gekozen voor een visitatiecommissie, die tenminste eens in de drie jaar een oordeel vormt over het functioneren van het bestuur.

Het bestuur heeft in 2010 een visitatie laten uitvoeren als vervolg op de visitatie in 2009. De visitatie in 2010 bestond uit een actualisering van de documentenanalyse en een aantal visitatiegesprekken met betrokkenen bij het pensioenfonds, gericht op alle thema's van goed pensioenfonds bestuur. De visitatiecommissie heeft haar bevindingen neergelegd in een visitatierapport. De samenvatting en het oordeel over het verslagjaar 2010 is samen met de reactie van het bestuur opgenomen onder paragraaf 5.4 en 5.5.

28

3.2.5 Gedragscode / compliance

Het bestuur heeft al langere tijd een gedragscode waarin de regels en richtlijnen voor bestuursleden en andere betrokkenen zijn opgenomen. Deze regels en richtlijnen zijn ter voorkoming van conflicten tussen de belangen van Bpf Beton en de privébelangen van betrokkenen en ter voorkoming van het gebruik maken van vertrouwelijke informatie van Bpf Beton voor privédoeleinden. Het bestuur heeft met ingang van 1 januari 2010 het Nederlands Compliance Instituut aangesteld als compliance officer, die de naleving van de gedragscode door de bestuursleden jaarlijks controleert.

3.2.6 Deskundigheidsbevordering

Het bestuur heeft een deskundigheidsplan opgesteld dat uitgaat van de deskundigheidseisen zoals verwoord in het Plan van Aanpak Deskundigheidsbevordering van de koepelorganisaties. Het deskundigheidsplan wordt jaarlijks vastgesteld. Tenminste éénmaal per jaar gaat het bestuur na of het bestuur de ontwikkelingen op pensioengebied voldoende volgt en of de vereiste deskundigheid nog steeds aanwezig is. In 2009 heeft het bestuur hiertoe een deskundigheidstoets gedaan bij Hewitt Associates B.V. Doel van de toets was om de individuele en collectieve deskundigheid van het bestuur vast te stellen. De uitkomsten van deze toets zijn in 2010 besproken. Op basis van de individuele scores en een collectieve discussie is geconcludeerd dat de individuele bestuursleden over voldoende kennis en inzicht beschikken om te voldoen aan deskundigheidsniveau 1, zoals is voorgesteld door de koepelorganisaties. Het bestuur als geheel beschikt over voldoende deskundigheid, doch werd geadviseerd de oordeelsvorming te verbeteren op het gebied van het besturen van een pensioenfonds, financieel technische en actuariële aspecten en communicatie. Tot slot is geconstateerd dat de spreiding van de kennis over de verschillende deskundigheidsgebieden beperkt is.

De aandachtspunten uit deze toets zijn meegenomen in de studiedagen die het bestuur in 2010 volgde. Onderwerpen die in 2010 op het programma stonden, waren risicomanagement, ALM en financiële en actuariële aspecten. Daarnaast is op basis van de uitkomsten van de deskundigheidstoets de deskundigheidsmatrix van het bestuur aangepast.

De bestuursleden hebben in 2010 verder diverse bijeenkomsten, seminars en congressen bijgewoond. In de zelfevaluatie 2010 is het bestuur nagegaan of zij de ontwikkelingen op pensioengebied voldoende heeft gevolgd en of de vereiste deskundigheid nog steeds aanwezig is.

In juli en oktober 2010 heeft de deelnemersraad studiedagen gevolgd waarin aandacht is besteed aan de pensioenreglementen van Bpf Beton en de Pensioenwet. De inhoud van deze studiedagen was mede gebaseerd op de uitkomst van de deskundigheidstoets waaraan eind 2009 was deelgenomen.

3.2.7 Instellen van een klachten- en geschillencommissie

In de Principes voor goed pensioenfondsbestuur is onder meer bepaald dat het bestuur moet zorgen voor een adequate klachten- en geschillenprocedure. Bpf Beton heeft een klachtencommissie en geschillencommissie ingesteld. In het verslagjaar is geen klacht gemeld aan de klachtencommissie en is deze niet bij elkaar geweest. Eveneens is geen geschil gemeld aan de geschillencommissie en is deze ook niet bij elkaar geweest.

3.2.8 Zelfevaluatie

Bpf Beton heeft een procedure vastgesteld voor een periodieke zelfevaluatie. Het gaat om het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden afzonderlijk. Doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur in stand te houden en/of te verbeteren.

In 2008 heeft een eerste zelfevaluatie plaatsgevonden. De evaluatie vindt jaarlijks plaats onder begeleiding van een externe procesbegeleider, Lyncs, strategie + finance. Onderwerpen die het bestuur in de zelfevaluatie 2010 aan de orde heeft gesteld zijn bestuursstructuur (wijze van besturen), deskundigheid en scholing en tijdsbesteding. Daarnaast stond een terugblik op de zelfevaluatie 2009 op het programma.

3.2.8.1 Terugblik zelfevaluatie 2009

Het bestuur heeft in 2010 gewerkt aan de afspraken uit 2009. Daarbij zijn nog verbeterpunten vastgesteld. Door het opheffen van commissies is de betrokkenheid bij het bestuur verhoogd, maar er is wel een kennisachterstand merkbaar. Deskundigheid vraagt daarom blijvende aandacht. Verder zal het bestuur attent blijven op de rolverdeling binnen het bestuur, om te voorkomen dat de voorzitters een dominante rol moeten spelen. Er zijn belangrijke stappen gezet in de verbetering van de structuur van de vergadering. Een goede bestuursondersteuning is daarbij van belang. Het onderwerp “uitbesteden werkzaamheden” is in 2009 door tijdgebrek niet aan de orde gekomen. Dit onderwerp is belegd in de risicoanalyse waar Bpf Beton in 2010 en begin 2011, met ondersteuning van AON Hewitt, aan heeft gewerkt.

3.2.8.2 Uitkomsten zelfevaluatie 2010

3.2.8.2.1 Bestuursstructuur

Het bestuur heeft stilgestaan bij haar besluit om commissies op te heffen. De opheffing heeft een bijdrage geleverd aan verbetering van de betrokkenheid en deskundigheid van de bestuursleden. In het scheiden van bestuursvergaderingen en beleggingsvergaderingen ziet het bestuur wel voordelen. Voorkeur gaat daarnaast uit naar het werken met tijdelijke werkgroepen voor bespreking van afgebakende onderwerpen, zoals een ALM-studie. In 2010 heeft het bestuur iedere bestuursvergadering kort geëvalueerd. In 2011 wordt na iedere vergadering specifiek de inhoud en opbouw van de agenda geëvalueerd.

3.2.8.2.2 Deskundigheid en scholing

Het bestuur wil gaan werken met profielen voor de bestuursleden. De benoemende organisaties zullen in kennis worden gesteld van de wens van het bestuur om profielen op te stellen en deze te gebruiken bij nieuwe benoemingen. Het bestuur blijft werken aan permanente verbetering van de collectieve deskundigheid. Daarbij is het toetsen van de kwaliteit van opleiders aandachtspunt. Er wordt een plan uitgewerkt voor het realiseren van individuele bijscholing.

3.2.8.2.3 Tijdsbesteding

Geïventariseerd is hoeveel tijd de bestuursleden besteden aan het besturen van Bpf Beton. Alle bestuursleden lopen tegen de grenzen van hun beschikbare tijd aan. Aan werkgeverszijde knelt de combinatie van een volle werkweek in een (eigen) bedrijf soms met de inzet als pensioenfondsbestuurder.

3.2.8.2.4 Plaatsvervangers

Bpf Beton kent geen plaatsvervangende bestuursleden. Omwille van deskundigheid, betrokkenheid en continuïteit wil het bestuur dit zo houden.

3.2.9 Principes voor beheerst beloningsbeleid

Op 6 mei 2009 hebben DNB en AFM de “Principes voor beheerst beloningsbeleid” gepubliceerd¹ (verder: de Principes). De Principes zijn gericht op de financiële ondernemingen en op pensioenfondsen die onder toezicht staan van DNB of AFM.

In de kern is het doel van de Principes: het tegengaan van “perverse beloningsprikkels”. Met naleving van de Principes zijn soliditeit, integriteit en voldoen aan verwachtingen bij belanghebbenden van Bpf Beton gediend. Fondsen moeten de Principes concreet toepassen op hun situatie en daartoe hun beloningsbeleid kritisch tegen het licht houden en waar nodig aanpassen. Het gaat daarbij niet alleen om de beloning van bestuurders, maar ook om uitbestede werkzaamheden van Bpf Beton. Het beheerste beloningsbeleid past binnen het thema risicobeheer van een fonds. De Principes zijn door het bestuur besproken.

Bpf Beton heeft aan de partijen aan wie dienstverlening is uitbesteed verzocht aan te geven of ze aan de principes voor beheerst beloningsbeleid voldoen. De reacties van partijen geven aan dat voldaan wordt aan de principes voor beheerst beloningsbeleid. Het bestuur heeft in het verslagjaar DNB op de hoogte gebracht van de bevindingen. Het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan ontvangen voor hun deelname aan vergaderingen een vacatievergoeding. De vacatievergoedingen zijn vastgesteld op basis van de vacatievergoedingen voor de leden van de Sociaal Economische Raad (SER). Het bestuur is van mening dat daarmee wordt voldaan aan de Principes voor beheerst beloningsbeleid.

¹ De principes zijn een nationale invulling van de beloningsprincipes die op 2 april 2009 werden aangenomen door het Financial Stability Forum van de G20 in Londen.

3.3 Risicoparagraaf

Risicoanalyse

In het verslagjaar heeft Bpf Beton AON Hewitt de opdracht gegeven om een risicoanalyse uit te voeren. Er heeft een aantal interactieve sessies plaatsgevonden met de externe partijen, de voorzitters en het volledige bestuur. De bevindingen zijn na een laatste afstemming met het bestuur op 20 januari 2011 verwerkt in een definitieve rapportage. De algemene conclusie die AON Hewitt getrokken heeft, is dat er geen acute risico's bestaan die direct aangepakt dienen te worden. Wel zijn er op diverse vlakken verbeteringen mogelijk. De grootste overblijvende risico's liggen op het vlak van kredietrisico, marktrisico en uitbestedingrisico.

De risicoanalyse is uitgevoerd op basis van de FIRM methode. FIRM is een geïntegreerde methode voor de analyse van risico's bij alle typen ondernemingen waarop DNB toezicht houdt. Deze risicoanalyse wordt door de toezichthouder gebruikt om inzicht te krijgen in de risico's die samenhangen met de activiteiten die een onderneming uitvoert en de mate waarin deze een potentiële bedreiging kunnen vormen voor de toezichtdoelstellingen.

Door middel van de risicoanalyse wordt op een gestructureerde wijze in beeld gebracht in hoeverre onder meer de strategie, het beleid, de activiteiten van de instellingen, de interne processen binnen de instellingen en de interactie van de instellingen met de buitenwereld, kunnen leiden tot risico's en in welke mate deze risico's door de instelling zelf worden onderkend en beheerst. Om de analyse gestructureerd te kunnen uitvoeren zijn binnen FIRM de relevante bronnen van risico, aangeduid als risicocategorieën, en de mogelijke vormen van interne beheersing, aangeduid als beheersingscategorieën, benoemd.

Binnen FIRM worden de volgende risicocategorieën en beheersingscategorieën onderscheiden:

Risicocategorieën		Beheersingscategorieën
Financiële risico's	Niet-financiële risico's	
1. Matching-/ renterisico	5. Omgevingsrisico	Risicospecifieke beheersing
2. Marktrisico	6. Operationeel risico	Organisatie
3. Kredietrisico	7. Uitbestedingrisico	Management
4. Verzekeringstechnisch risico	8. IT-risico	Solvabiliteitsbeheer
	9. Integriteitrisico	Liquiditeitsbeheer
	10. Juridisch risico	

Vervolg Risicoanalyse 2011

In de bestuursvergadering van april 2011 is het gehele adviesrapport van AON Hewitt behandeld. Over de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit dit rapport zullen onder andere in samenwerking met de beleggingsadviseur in 2011 nadere afspraken worden gemaakt om de risico's te beheersen.

Financiële risico's

3.3.1 Matching-/renterisico

Het matching-/renterisico is het risico dat bij renteveranderingen de waarde van de beleggingen anders beweegt dan de waarde van de pensioenverplichtingen.

Renterisico

Voor 2010 is besloten om het renterisico van de pensioenverplichtingen strategisch voor 70% af te dekken. Bpf Beton hanteert voor de renteafdekking andere uitgangspunten dan het FTK. Zij hanteert namelijk een zogenaamde 'economische' match. Een aantal categorieën weegt niet of minder zwaar mee dan de weging die in de FTK standaardtoets wordt aangehouden voor de bepaling van de buffer voor het renterisico (S1). Bpf Beton voert derhalve een strenger beleid dan DNB voor de toetsing hanteert. Dit matchpercentage wordt bereikt door een combinatie van vastrentende waarden, discretionaire swaps en de LDI pools. Als bandbreedte wordt een marge aangehouden van 5% naar beneden en naar boven. Elk kwartaal ultimo zal de fiduciair manager het matchpercentage monitoren en indien deze buiten de gestelde bandbreedte komt rebalanceren naar het afgesproken matchpercentage. Hierbij vindt afstemming op de meest recente schatting van de pensioenverplichtingen plaats. Het matchpercentage wordt na de rebalancing passief beheerd. Hierdoor kunnen veranderingen in de verplichtingen en beleggingen gedurende het kwartaal resulteren in een afwijking van het beoogde match- en afdekkingpercentage.

F&C hanteert een zogenaamde 'bucket' benadering in het matchingbeleid, waarbij de matching van de verplichtingen plaatsvindt per mandje van looptijden van 5 jaar teneinde het risico van veranderingen in de rentetermijnstructuur zoveel mogelijk te elimineren. Er vindt geen automatische rebalancing op bucketniveau plaats.

De LDI-pools maken gebruik van zogenaamde leverage: de positie in swaps ten opzichte van de waarde van de euribor portefeuille binnen de LDI pools. Indien de leverage binnen een pool buiten de bandbreedte treedt, vindt uitkering of storting van liquide middelen tussen de liquide portefeuille en de betreffende LDI pool plaats.

32

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor Bpf Beton op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor liquiditeitsposities. Eveneens wordt rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals onder andere premies. Op dit gebied heeft Bpf Beton de investment believe geformuleerd waarin maximaal 30% van het beheerd vermogen wordt geïnvesteerd in illiquide beleggingen.

3.3.2 Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen zoals vastgelegd in het beleggingsplan. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door vermogensbeheerders in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen luidend in vreemde valuta verandert door veranderingen in vreemde valutakoersen. Bpf Beton dekt strategisch het valutarisico volledig af. Voor de fondsen van F&C wordt het valutarisico binnen de fondsen afgedekt. Voor alle andere investeringen verzorgt de fiduciair beheerder middels een overlayportefeuille een 100% afdekking naar euro's. Om overmatige transactiekosten te voorkomen is er een marge vastgesteld van 2% alvorens de valuta afdekking wordt aangepast.

Concreet is de fiduciair manager verantwoordelijk voor het afdekken van het valutarisico van de volgende beleggingen in de portefeuille:

- › Het passieve belang in Noord-Amerikaanse aandelen bij State Street Global Advisors
- › Het belang in Amerikaanse dollars binnen de Syntrus Achmea Vastgoed AREA fondsen

De beheersafspraken rondom valuta afdekking die zijn overeenkomen met de fiduciair manager zijn de volgende:

- › Minstens één keer per maand wordt het valutarisico conform het afgesproken percentage afgedekt.
- › Hoewel in de portefeuille aanwezige liquide middelen in principe worden omgezet in euro's, is het mogelijk dat liquide middelen zonder valuta-afdekking in niet-euro valuta zijn genoteerd.
- › De valuta-afdekking wordt teruggebracht naar de normweging indien de marges worden overschreden, waarbij niets wordt gedaan indien de af te dekken waarde per valuta kleiner is dan omgerekend 10.000 euro.
- › In het geval van beleggingen in aandelen opkomende markten en emerging markets debt wordt de waarde van de beleggingen omgerekend in Amerikaanse dollars. Alleen deze waarde in Amerikaanse dollars wordt afgedekt naar euro's.

De valutarisico's worden afgedekt middels valutatermijntransacties (3-maands valutaforwards).

Concentratierisico van beleggingen

Concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Om dit te bepalen worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur gesommeerd. De vermogensbeheerders rapporteren hierover periodiek het bestuur. Bij het opstellen van het beleggingsbeleid wordt voldoende spreiding aangebracht. Op dit gebied heeft Bpf Beton de investment believe 'Diversificatie' geformuleerd. Daarnaast wordt het concentratierisico beperkt door beleggingsrestricties aan beheerders op te leggen.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

3.3.3 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor Bpf Beton als gevolg van faillissementen of betalingsonmacht van tegenpartijen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst en marktpartijen waarmee derivatenposities worden aangegaan.

Bpf Beton neemt bewust kredietrisico's in de vastrentende portefeuille om extra rendement te genereren. Het is de actieve beheerders toegestaan om een deel van de portefeuille te beleggen in 'investment grade' credits, High Yield beleggingen en schuldbekentenissen in opkomende markten. Voor al deze beleggingen zijn beperkingen vastgesteld. Het bestuur houdt toezicht op deze risico's door de vermogensbeheerder periodiek te laten rapporteren.

3.3.4 Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven) en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van overlevingstafel met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Door gebruik te maken van de nieuwe AG-prognosetafel 2010-2060 met toepassing van de fonds-specifieke ervaringssterfte is rekening gehouden met het feit dat de levensverwachting sterker is toegenomen dan was voorzien in de vorige prognosetafel.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schade-reserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Niet-financiële risico's

3.3.5 Omgevingsrisico

Omgevingsrisico is het risico dat als gevolg van externe veranderingen wordt gelopen. Dat kunnen bijvoorbeeld veranderingen zijn in behoeften of ontwikkelingen van afnemers die bij te late signalering de reputatie van een pensioenfonds, of van de sector als geheel, kunnen schaden. Een voorbeeld hiervan is de toenemende inmenging van het publiek in het investeringsbeleid van pensioenfonds, bijvoorbeeld de discussie over clusterbommen. Een gedegen omgevingsanalyse kan deze trends tijdig herkennen, zodat een pensioenfonds of de sector als geheel, hierop kan anticiperen.

3.3.6 Operationeel risico

Het operationele risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet-afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.

Dit risico wordt gemitigeerd door het afsluiten van een Service Level Agreement (SLA) met de uitvoerder en beoordeling van onder andere het SAS70 type II rapport of daarmee vergelijkbare rapporten. Tenslotte worden indien het bestuur het nodig acht deskundigen ingeschakeld.

Modelrisico

Bij de vaststelling van het strategische beleggingsbeleid, maar ook in de dagelijkse praktijk van het vermogensbeheer wordt gebruik gemaakt van modellen. Een model is een benadering van de werkelijkheid. Doordat gebruik wordt gemaakt van aannames en vereenvoudigingen kan de praktijk afwijken van de modeluitkomsten.

3.3.7 Uitbestedingsrisico

Een heel relevante risicocategorie is het zogenaamde uitbestedingsrisico. Bpf Beton heeft zowel de administratie als het vermogensbeheer uitbesteed.

DNB verstaat onder 'uitbestedingsrisico' het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbesteede werkzaamheden wordt geschaad. In dit kader dient Bpf Beton bij zijn uitbestedingen zorg te dragen voor onder meer het handhaven van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Dit houdt in dat Bpf Beton systematisch risico's moet analyseren die samenhangen met uitbesteden van bedrijfsprocessen.

Uitbesteding pensioenbeheer

De condities van de uitbesteding zijn vastgelegd in een pensioenbeheerovereenkomst. Vastgelegd zijn de specifieke werkzaamheden die Syntrus Achmea Pensioenbeheer voor Bpf Beton verricht, onderverdeeld in administratieve, financiële, secretariële, actuariële, juridische en overige werkzaamheden. Syntrus Achmea Pensioenbeheer ondersteunt het bestuur met adviezen en rapportages over verschillende aangelegenheden. Syntrus Achmea Pensioenbeheer beschikt over een SAS70, type II verklaring.

Uitbesteding vermogensbeheer

Het beheer van het fondsvermogen (met uitzondering van vastgoed en hypotheek) is opgedragen aan F&C Netherlands BV (F&C). F&C is hierbij aangewezen als fiduciër manager. De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening. Aan F&C is de bevoegdheid verleend alle beleggingstransacties aan te gaan zoals opgenomen in de overeenkomst. F&C adviseert het bestuur bij de totstandkoming van het beleggingsplan over de jaarlijkse invulling van de totale beleggingsportefeuille. Het besluit tot vaststelling van het beleggingsplan ligt bij het bestuur. In het beleggingsplan wordt onder meer voor elke beleggingscategorie het percentage van het totaal belegde vermogen vastgesteld en de toegestane marges. F&C belegt een deel van het vermogen via derden.

Het beheer van de beleggingen in vastgoed en hypotheek is door het bestuur opgedragen aan Syntrus Achmea Vastgoed BV (SAV). De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening. SAV adviseert het bestuur bij de totstandkoming van het beleggingsplan vastgoed en hypotheek. Het besluit tot vaststelling van het beleggingsplan ligt bij het bestuur.

Het bestuur participeert vanaf 2008 in het Europees Vastgoed Fonds van Schroders. Schroders handelt door middel van een discretionair mandaat.

3.3.8 IT-risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Het SAS70, type II rapport of een hiermee vergelijkbaar rapport geeft hierin inzicht en wordt besproken in de bestuursvergadering.

3.3.9 Integriteitsrisico

De definitie van integriteitsrisico volgens DNB is als volgt:

Het risico dat de integriteit van een instelling of financieel stelsel wordt beïnvloed door niet integere, onethische gedragingen van de organisatie of de leiding of medewerkers daarvan, binnen de wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen”.

Dit risico kan worden beheerst via instrumenten als gedragscodes, compliancebeleid, regeling integriteitsgevoelige functies en procesmatige waarborgen. Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld en heeft een onafhankelijke Compliance Officer benoemd die als taak heeft toe te zien op de naleving van deze code.

3.3.10 Juridisch risico

Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. Dit risico wordt ondervangen doordat Bpf Beton de juridische taken heeft uitbesteed aan Syntrus Achmea Pensioenbeheer. Het bestuur wordt hierover periodiek geïnformeerd in de bestuursvergaderingen.

3.4 Pensioenontwikkelingen

3.4.1 Ontwikkelingen 2010

3.4.1.1 Rentebewegingen in 2010

De rentestand is van belang voor het bepalen van de hoogte van de verplichtingen van een pensioenfonds. Is de rente laag dan moet er meer geld in kas zijn, dan wanneer de rente hoog is. Medio 2010 daalde de 30 jaars swaprente naar een dieptepunt van 2,56%. De STAR, de Pensioenfederatie en diverse wetenschappers vinden dat de marktrente verstoord is. DNB erkende dat de rente medio 2010 extreem laag stond, maar gaf aan dat de markt niet verstoord was. Minister Kamp kondigde in zijn brief van 12 november 2010 aan de Tweede Kamer aan dat onderzoek zal plaatsvinden naar alternatieve risicovrije rentes. Minister Kamp vond het niet verstandig de rekenrente meteen aan te passen. De uitkomsten van dit onderzoek worden ingebracht in het overleg met sociale partners over de houdbaarheid van het pensioenstelsel. Bpf Beton heeft op de rentedaling in het verslagjaar geanticipeerd door de renteafdekking terug te brengen naar de normweging.

3.4.1.2 Onderzoek DNB naar beleggingsbeleid pensioenfondsen

Toezichthouder DNB heeft het beleggingsbeleid van pensioenfondsen onderzocht. DNB stuurde op 15 maart 2010 een brief aan alle pensioenfondsen met daarin de hoofdlijnen van het DNB onderzoek. DNB heeft met individuele pensioenfondsen afspraken gemaakt om de tekortkomingen bij die fondsen te redresseren. Voor de Pensioenfederatie is dit aanleiding geweest om 'good practices' te ontwikkelen. Hiermee kunnen pensioenfondsen concreet aan de slag met de verbetering van het beleggingsbeleid en het risicomanagement. DNB juicht dit initiatief toe en gaat er van uit dat deze 'good practices' straks voor pensioenfondsbesturen een belangrijk hulpmiddel vormen voor het doorvoeren van verbeteringen.

Op 9 september 2010 heeft een aantal bestuursleden op verzoek van DNB een gesprek gevoerd over de inrichting van het vermogensbeheer. Naar aanleiding van dit gesprek heeft DNB verzocht om nadere informatie op en de eventuele wijzigingen in de huidige combinatie van fiduciair en asset management, zoals dat is ondergebracht bij F&C. Ook de combinatie assetmanagement en riskmanagement moest opnieuw beoordeeld worden. Dit gesprek is later schriftelijk bevestigd. Hierna zijn de onderwerpen middels schriftelijke communicatie verder uitgediept. Uiteindelijk heeft DNB aan het bestuur gevraagd een crisisplan op te stellen, waarin staat verwoord welke procedures worden gevolgd en welke maatregelen worden genomen indien de dekkingsgraad een (nog nader te bepalen) ondergrens onderschrijft. Op 1 april 2011 is over beide onderwerpen een reactie aan DNB gestuurd. Over de inrichting van het vermogensbeheer is het bestuur in overleg met DNB.

3.4.1.3 Waardeoverdracht en onderdekking

Als een werknemer van baan verandert, mag hij zijn pensioen overdragen naar zijn nieuwe pensioenfonds. Dit heet waardeoverdracht. Als de dekkingsgraad van een pensioenfonds dat bij waardeoverdracht is betrokken lager is dan 100%, dan mag het pensioenfonds de betreffende waardeoverdracht niet uitvoeren. De waardeoverdracht moet dan worden opgeschort.

Ook Bpf Beton had in de periode van mei en juni 2010 en in de periode van augustus tot en met november 2010 een dekkingsgraad lager dan 100%, waardoor de verzoeken tot waardeoverdrachten die gedurende die periode waren ingediend, moesten worden opgeschort.

3.4.1.4 Veertien fondsen kregen geen uitstel van korten meer

In mei 2009 kregen alle pensioenfondsen uitstel voor het korten van rechten. Een pensioenfonds moet korten als de dekkingsgraad te laag is en er geen andere maatregelen mogelijk zijn om te herstellen. De verwachting was dat de economische situatie snel zou verbeteren. In dat geval zou achteraf blijken dat een korting niet nodig was. De crisis duurde echter langer dan verwacht. Op 17 augustus 2010 kondigde Minister Donner daarom aan dat 14 pensioenfondsen niet langer uitstel kregen om kortingsmaatregelen te nemen. Korting was alleen dan nodig als niet via andere maatregelen tot herstel kon worden gekomen. Dat was uiteindelijk bij 7 van de 14 fondsen zo.

Bpf Beton hoorde niet bij deze fondsen. De belanghebbenden zijn hierover geïnformeerd op de website.

3.4.1.5 Crisisplan

Op verzoek van DNB is Bpf Beton aan het einde van 2010 aan de slag gegaan met het opstellen van een crisisplan. Hierin staat welke acties Bpf Beton onderneemt en welke maatregelen Bpf Beton kan nemen als zij in een crisissituatie komt. In 2011 is het crisisplan door het bestuur vastgesteld en bij DNB ingediend.

3.4.1.6 Pensioenregister van start

In 2010 stond het pensioenregister regelmatig op de agenda van het bestuur. De website ging op 6 januari 2011 live. Hier kan elke Nederlander met zijn DigiD een overzicht van zijn eigen pensioen opvragen. Bpf Beton is probleemloos en op tijd aangesloten aan het pensioenregister. Twee maanden na de lancering van het pensioenregister had één op de zes medewerkers in de Betonproductenindustrie de website www.mijnpensioenoverzicht.nl al bezocht.

3.4.1.7 Pensioenbeheerovereenkomst

De pensioenbeheerovereenkomst liep formeel tot 1 januari 2011. Medio 2010 heeft het bestuur besloten de overeenkomst met Syntrus Achmea Pensioenbeheer te verlengen tot 1 juli 2011 om voldoende tijd te hebben om een nieuwe uitvoeringsovereenkomst voor te bereiden. Het bestuur heeft Syntrus Achmea Pensioenbeheer verzocht een nieuwe offerte uit te brengen. Deze offerte is tijdens de bestuursvergadering van 10 december 2010 aan de bestuursleden uitgereikt. Het bestuur heeft besloten bij de beoordeling van de offerte zich te laten ondersteunen door een externe partij. Aan de hand van de bevindingen zullen in de loop van 2011 de verdere onderhandelingen met Syntrus Achmea Pensioenbeheer plaatsvinden.

3.4.1.8 CEM-benchmarking

De VB heeft in november 2008 besloten tot het aangaan van een overeenkomst met CEM Benchmarking Inc. (CEM) voor vergelijking van de kosten van de uitvoering van bedrijfstakpensioenfondsen. Met de CEM Benchmark worden zowel de kosten van het vermogensbeheer als de pensioenuitvoering van Bpf Beton vergeleken met het VB-gemiddelde (administratie) en een peergroup.

Het bestuur heeft in 2010 besloten wederom mee te doen aan dit onderzoek dat betrekking heeft op 2009. De groep deelnemende fondsen is klein geworden. Voor het verslagjaar 2008 hebben 49 bedrijfstakpensioenfondsen deelgenomen en voor het verslagjaar 2009 slechts 29 fondsen. Het is niet duidelijk of en in welke mate deze lagere deelname impact heeft op berekende gemiddelden.

Door het lage aantal deelnemende bedrijfstakpensioenfondsen is de benchmark en de waarneming erg gevoelig voor wijzigingen en kunnen uit de rapportage geen objectieve conclusies worden getrokken. Het bestuur zal zich bij de volgende uitvraag van deelname aan de CEM Benchmarking beraden of het al dan niet zal deelnemen.

Uit het onderzoeksrapport naar de kosten en performance van vermogensbeheer over 2009 bleek dat de totale kosten hoger liggen dan de gemiddelde VB kosten, maar deze waren echter wel beneden de door de CEM berekende kosten benchmark.

3.4.2 Overheidsbeleid

3.4.2.1 Commissies Don, Goudswaard en Frijs

De financiële crisis van 2008-2009 heeft veel maatschappelijke onrust veroorzaakt over de betrouwbaarheid van het financiële stelsel. Pensioenfondsen zijn daar onderdeel van. Het Nederlandse pensioenstelsel is robuust gebleken, zelfs tijdens de crisis. Toch heeft de crisis ook de kwetsbaarheden van ons pensioenstelsel blootgelegd. Minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelde daarom in het voorjaar van 2009 een drietal commissies in om onderzoek te verrichten naar het Nederlandse pensioenstelsel. De Commissie Don deed onderzoek naar de te hanteren parameters. De commissie Goudswaard heeft onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het Nederlandse pensioenstelsel. De commissie Frijs naar het beleggingsbeleid en risicobeheer van het Nederlandse pensioenstelsel. Het bestuur heeft tijdens een studiemiddag stil gestaan bij de rapporten van de commissies.

3.4.2.2 Rapport Commissie Don

Minister Donner heeft de Commissie Parameters (ook wel Commissie Don) ingesteld. In de Pensioenwet is voor de financiering van fondsen een Financieel Toetsingskader (FTK) vastgesteld. Het doel hiervan is de pensioentoezegging van deelnemers bij fondsen te beschermen. Het FTK bevat verschillende parameters. Deze parameters betreffen veronderstellingen over de toekomstige loon- en prijsontwikkeling, de maximaal te hanteren gemiddelde rendementen op vastrentende waarden en de maximaal te hanteren risicopremies op onder andere aandelen en onroerend goed. De Commissie Don is op 25 september 2009 met een verdeeld advies gekomen ten aanzien van deze parameters. Als reactie hierop heeft minister Donner op dezelfde dag een brief aan de Tweede Kamer geschreven waarin vermeld staat dat pensioenfondsen bij hun beslissing over de pensioenpremie 2010 nog uit mogen gaan van hetzelfde maximaal verwachte rendement op hun beleggingen als in de afgelopen drie jaar. Er veranderde daarom in 2010 nog niets aan de parameters.

Na het verdeelde advies van de Commissie Don heeft de Raad van State in 2010 ingestemd met het nieuwe advies. De nieuwe parameters worden van kracht vanaf 1 januari 2012. Bij de opstelling van de premie van 2013 moet voor het eerst rekening worden gehouden met de wijzigingen.

3.4.2.3 Rapport Commissie Goudswaard

De Commissie Toekomstbestendigheid aanvullende pensioenregelingen (Commissie Goudswaard) heeft op 27 januari 2010 een rapport uitgebracht. Daarin geeft de commissie te kennen dat zij het Nederlands pensioenstelsel niet toekomstbestendig vindt. Door de vergrijzing, de langere levensverwachting en de kwetsbaarheid voor financiële risico's zijn schokken aan het systeem minder goed met premies op te vangen.

De commissie ziet mogelijke oplossingen in het bieden van een lager ambitieniveau of de pensioentoezegging "zachter" (meer voorwaardelijk) te maken. Met een zachtere pensioentoezegging zijn er meer risico's voor de deelnemer.

3.4.2.4 Rapport Commissie Frijs

De Commissie beleggingsbeleid en risicobeheer (ook wel bekend als de Commissie Frijs) heeft het beleggingsbeleid van pensioenfondsen, de uitvoering en governance onderzocht en vestigde speciale aandacht op de beheersing van risico's. Op 19 januari 2010 werd een rapport door deze commissie uitgebracht.

Daarin zijn de volgende conclusies te vinden:

- › De pensioenfondssector is heterogeen en wordt steeds complexer.
- › De pensioenfondsen worden mede door ontgroening en vergrijzing steeds kwetsbaarder.
- › Pensioenfondsen hebben structureel te weinig aandacht voor risicobeheer en uitvoering van beleggingsbeleid.
- › Reëel kader dient leidend te zijn; nu ligt door het Financieel toetsingskader (FTK) te veel nadruk op nominale dekkingsgraad.
- › Specifieke kenmerken van pensioenfondsen worden onvoldoende vertaald in beleggingsbeleid.
- › Maatschappelijk verantwoord handelen is geen geïntegreerd onderdeel van risicobeheer en beleggingsbeleid.
- › Het governance model behoeft verbetering.

3.4.2.5 Kabinet Balkenende IV wil AOW-leeftijd verhogen, maar valt

Het pensioen dat via Bpf Beton wordt opgebouwd, is een aanvullend pensioen boven op de AOW-uitkering van de overheid. De inhoud van de AOW-regeling is daarom van belang voor de pensioenregeling in de bedrijfstak.

Het kabinet Balkenende IV kondigde in 2009 al plannen aan om de AOW-leeftijd in twee stappen te verhogen van 65 naar 67 jaar. En het wettelijk kader van de aanvullende pensioenen te versoberen. Door de val van het kabinet op 20 februari 2010 werden de AOW-onderwerpen controversieel verklaard. De sociale partners sloten wel op 4 juni 2010 een Pensioenakkoord. Hierin geven zij hun visie op de aanvullende pensioenen en de AOW en worden AOW- en pensioenleeftijd gekoppeld aan de levensverwachting en de pensioenkosten gestabiliseerd.

3.4.2.6 Inhoud Pensioenakkoord

Sociale partners willen dat de AOW- én pensioenleeftijd structureel gekoppeld worden aan de (gestegen) levensverwachting. De eerste twee stappen in de verhoging van de AOW leeftijd naar 67 jaar zijn gepland. Ze willen ook dat de AOW wordt gekoppeld aan de verdiende lonen. De AOW-leeftijd wordt flexibel vanaf 65 jaar. Na verhoging van de AOW-leeftijd kan de werknemer een jaar eerder stoppen met werken met een 6,5% lagere uitkering, voor twee jaar eerder stoppen met werken is de korting 13%. Uitstel van de AOW uitkering levert andersom 6,5% per jaar op. Sociale partners willen voor het aanvullend pensioen boven op de AOW naar een pensioencontract dat opeenvolgende generaties dezelfde uitkeringsrechten geeft bij hetzelfde aantal opbouwjaren. Dit moet premieneutraal gebeuren op grond van de fondsspecifieke situatie. In juni 2010 was de bedoeling dat per 2012 de pensioencontracten gemoderiseerd zouden zijn om – uitgaande van een stabiele premie – schokken op de financiële markten (rente, inflatie en rendement) te kunnen opvangen. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag was er nog geen overeenstemming over de uitwerking van het pensioenakkoord.

3.4.2.7 Kabinet Rutte

Het kabinet Rutte startte op 14 oktober 2010. In het regeerakkoord is aangekondigd dat de AOW-leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar en wordt gekoppeld aan de levensverwachting (Balkenende IV). Ook is afgesproken dat de fiscale bijdrage aan de pensioenopbouw die maximaal mogelijk is, wordt verlaagd in verband met de verhoging van de pensioenleeftijd. Op 1 december 2010 schreef minister Kamp aan de Tweede Kamer dat hij in het voorjaar van 2011 met sociale partners en toezichthouders na wil gaan welke aanpassingen nodig zijn in de pensioenwetgeving om voorwaardelijke pensioenen mogelijk te maken en welke communicatievoorschriften daarbij moeten gelden.

3.4.2.8 Gepensioneerden in pensioenfondsbestuur?

Op 1 juli 2010 nam de Tweede Kamer het initiatiefwetsvoorstel van D66 en VVD aan over medezeggenschap. Naast het feit dat pensioengerechtigden bij bedrijfstakpensioenfondsen een gelijk recht op bestuursdeelname krijgen als pensioengerechtigden bij ondernemingspensioenfondsen nu hebben, zijn ook bepalingen over diversiteit opgenomen. In het bestuur moeten de belanghebbenden op een evenwichtige wijze zijn vertegenwoordigd. Hoe dit ingevuld kan worden, wordt uitgewerkt in een convenant van de STAR.

Minister Donner heeft steeds aangegeven dat het wetsvoorstel te eenzijdig is. De vertegenwoordiging van pensioengerechtigden kan volgens hem niet los worden gezien van de bredere discussie over de aanpassing van de pensioencontracten. De Tweede Kamer erkent de samenhang tussen de medezeggenschap en de bredere agenda echter niet. Donner stuurde op 27 september 2010 zijn visie aan de Eerste Kamer in de vorm van een voorontwerp van wet. Het huidige paritaire bestuursmodel wordt daarin verder uitgewerkt. Dit sluit aan bij de huidige vormgeving van het bestuursmodel bij ondernemingspensioenfondsen en bedrijfstakpensioenfondsen. Naast het paritaire bestuursmodel komen er twee andere modellen: het externe model (professioneel bestuur) en het gemengde model (toezicht in het bestuur). Uiteindelijk kunnen pensioenfondsen kiezen uit een van de drie modellen. De discussie loopt begin 2011 nog steeds. Op 20 december 2010 gaf minister Kamp aan dat hij vóór de zomer van 2011 een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer wil sturen.

3.4.3 Regelgeving

3.4.3.1 Nieuwe beleidsregel toezichthouders betekent aanscherping toetsing deskundigheid

De toezichthouders AFM en DNB hebben op 1 september 2010 een gezamenlijke Beleidsregel deskundigheid ter consultatie aangeboden. De nieuwe beleidsregel is per 1 januari 2011 ingegaan. Bestuursleden van pensioenfondsen krijgen te maken met aangescherpte deskundigheidseisen. De toezichthouders houden met twee dingen rekening. Ten eerste de functie van de beleidsbepaler en ten tweede de aard, de omvang, de complexiteit en het risicoprofiel van het pensioenfonds. Ieder pensioenfonds moet een bedrijfsprofiel of bestuursprofiel opstellen. Pensioenfondsen moeten ook een functieprofiel inclusief competenties opstellen voor bestuursleden. Het bestuur is voornemens deze eisen in 2011 verder uit te werken, gebruikmakend van informatie van de Pensioenfederatie.

Er is geen ruimte meer voor een 'inwerkjaar' voor nieuwe bestuurders. Anders dan nu toetst DNB niet alleen voordat een bestuurslid benoemd wordt, maar ook tussentijds als de toezichthouder daartoe aanleiding ziet. Functionarissen van toezichthoudende organen van pensioenfondsen krijgen niet met de toetsing te maken.

3.5 Beleggingen

3.5.1 Marktontwikkelingen 2010

Aandelen

Na een opleving in het begin van het jaar liepen de aandelenmarkten tot aan begin februari iets terug. Beleggers maakten zich zorgen over Griekenland en een terugval van de groei in China. Vanaf begin maart verbeterde de markt. Het herstel op de Amerikaanse huizenmarkt stagneerde echter.

In het tweede en derde kwartaal trad de eerste terugval van de economische groei in de VS op na het einde van de grote recessie. Men vreesde voor een nieuwe recessie en het vertrouwen nam af. Vooral in de VS kreeg dit vertrouwen zware klappen toen de cijfers over de huizenmarkt, werkgelegenheid en detailhandelsverkoop tegenvielen. De Griekse aandelenmarkt werd het hardst geraakt. De staatsleningen crisis in de Europeriferie verergerde. De rente op staatsleningen van de echt veilige landen zoals Duitsland en Nederland daalde flink. De grote reddingsactie voor Griekenland en Portugal bracht de markten niet tot rust. Integendeel, er werd steeds meer getwijfeld aan de herstelkansen van deze landen. De Griekse kredietwaardering ging sterk omlaag.

Het derde kwartaal werd gekenmerkt door de verwachting van een afzwakkende economische groei in het Westen en in China. De schuldproblemen in Zuid-Europa en Ierland bleven dreigend. De aandelenmarkten waren erg onstuimig. Het herstel van de beurzen werd getrokken door beloften van een ruimer monetair beleid door de VS en Japan en niet zozeer door de mooie winstcijfers. De rente was eveneens erg onstuimig met een extreem grote daling in augustus. De keer naar vertrouwen kwam toen eind augustus de FED een nieuwe ronde van monetaire verruiming aankondigde. Men besloot uiteindelijk tot \$600 miljard extra aankopen van Amerikaanse staatsleningen.

In het vierde kwartaal reageerden de aandelenmarkten zeer positief op de aangekondigde monetaire verruiming. Het economische nieuws verbeterde, niet alleen in de VS maar ook in Duitsland en China. De rente steeg daardoor fors. Ook de Europese Centrale Bank (ECB) ging meer staatsobligaties opkopen - vooral van Europese landen die in problemen verkeerden. In Nederland daalde de werkloosheid. De rente steeg fors tot half december, vooral als reactie op de te grote daling rond augustus. Aandelenmarkten van vooraanstaande landen stegen behoorlijk, echter Zuid-Europese beurzen lieten een negatieve ontwikkeling zien. Opkomende markten tenslotte presteerden relatief minder sterk.

41

Vastgoed

Woningen

De woningmarkt zit ook in 2010 nog grotendeels op slot. Ondanks een herstel van de Nederlandse economie wijst nog weinig op een herstel van de huizenmarkt. Hoewel 2010 hoopgevend begon, met een stijging van het aantal verkochte woningen, zakte de vraag al weer snel in. Onzekerheid over de kabinetsplannen - vooral de hypotheekrenteaftrek - was een belangrijke reden voor de afwachtende houding van kopers. Eind 2010 was er een, waarschijnlijk korte, opleving in het aantal verkochte woningen voor starters in verband met de strengere kredietregels per 1 januari 2011.

Winkels

Naarmate 2010 vorderde, nam het consumentenvertrouwen geleidelijk toe hetgeen een hogere omzet voor de retail opleverde. De toename in de omzetten van de winkels leverde meer belangstelling in winkelunits op A-locaties. Met name op B- en C-locaties is het aanbod van winkelruimte toegenomen.

Kantoren

In 2010 heeft de Nederlandse kantorenmarkt nog niet een echt herstel laten zien doordat het aanbod verder is toegenomen en huurprijzen nog onder druk staan. Positief zijn de eerste tekenen van herstel wat betreft de totale werkgelegenheid, een belangrijke factor achter de kantorenmarkt. De vraag naar kantoren op A-locaties blijft, mede in samenhang met deze werkgelegenheidsontwikkeling, aanhouden.

Bedrijfsruimten

De opleving van de export heeft een positieve invloed gehad op de Nederlandse bedrijfsruimtemarkt, met name vanaf het tweede kwartaal van 2010. Vooral het robuuste herstel van buurland Duitsland heeft het handelsvolume doen toenemen. Hoewel de opname van bedrijfsruimten in 2010 is toegenomen tot ruim 23%, blijft de bedrijfsruimtemarkt zich typeren als een markt met een aanzienlijk overaanbod. Het aanbod is gedurende 2010 toegenomen met ruim 11% ten opzichte van 2009. Hierbij spelen kwaliteit en locatie een steeds belangrijkere rol binnen de markt. Net als in 2009 zette de tweedeling in de bedrijfsruimtemarkt zich in 2010 voort. Op de A-locaties positioneren bedrijfsruimten zich steeds beter in de markt en stabiliseren de huurprijzen.

Internationaal vastgoed

De ontwikkeling van de Europese vastgoedmarkt bleef tweeledig. De gebruikersmarkt kampte vooral met de negatieve gevolgen van de grote overheidstekorten in een toenemend aantal EU landen. Zowel particulieren als bedrijven blijven zeer voorzichtig en terughoudend wat betreft uitgaven en expansies. Hierdoor bleven de Fundamentals onder negatieve druk staan. Daarentegen waren de ontwikkelingen op de beleggersmarkt positief. Gedurende 2010 is het volume nieuw opgeleverde kantoren gedaald en in 2011 wordt rekening gehouden met een verdere afname. De Europese winkel en bedrijfsruimtemarkt laten een licht herstel zien gedurende 2010.

Het transactievolume op de Amerikaanse markt is in 2010 weliswaar ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar toegenomen, maar is ten opzichte van de hoogtijdagen nog steeds zeer laag. De belangrijkste drijver achter de toename is de beschikbaarheid van vreemd vermogen voor, en de vraag van beleggers naar de eerdere genoemde kwalitatief hoogwaardige en goed verhuurde objecten gelegen in de belangrijkste markten in de Verenigde Staten. Deze selectieve beleggersvraag heeft een prijsopdrijvend effect. Voor 2011 wordt een lichte verbetering op de gebruikersmarkt verwacht, hetgeen zich zal vertalen in de netto huurinkomsten. Verdere grote dalingen in de aanvangsrendementen worden niet verwacht, waardoor het herstel van kapitaalswaarden in 2011 naar verwachting een licht stijgend verloop zullen laten zien. De kantoorgebonden werkgelegenheid is gedurende 2010 stabiel gebleven, de toename in het tweede kwartaal van 2010 is hersteld in het vierde kwartaal 2010. Het consumentenvertrouwen in de Verenigde Staten blijft de basis voor de winkelmarkt. De vraag en opname van winkelruimte heeft een stabiel positief verloop laten zien in 2010, dit blijft echter een lichte stijging. Het herstel van de huurwoningmarkt heeft zich in 2010 doorgezet. De opname van huurwoningen is positief. De stuwmeer aan uitgestelde vraag naar woningen lijkt langzaam op te drogen en de verwachting is dat de opnames van woningen in de nabije toekomst meer door natuurlijke structurele behoeften zal worden bepaald.

42

Vastrentende waarden

De staatsobligaties hadden in 2010 voornamelijk te maken met lage rentestanden. Binnen de obligatieportefeuille deden bedrijfsobligaties en obligaties uit Opkomende Markten (EM Debt) het uitstekend door te profiteren van de aantrekkende markt.

De marktomstandigheden voor het beleggen in woninghypotheken waren in 2010 zeer gunstig. De marges op hypotheken zijn hoog gebleven als gevolg van de krapte op de kapitaalmarkt en de buffervereisten van banken. In 2010 heeft de overheid een aantal maatregelen genomen om de woningmarkt te stimuleren, zoals het verhogen van de grens voor woninghypotheken met een Nationale Hypotheek Garantie. De zakelijke hypotheekmarkt kenmerkte zich in 2010 door een terughoudende financieringsmarkt.

3.5.2 Beleggingsportefeuille

3.5.2.1 Beleggingen in het verslagjaar.

In de beleggingsportefeuille wordt onderscheid gemaakt tussen liquide en illiquide beleggingen. Het onderscheid heeft te maken met de periode waarin de beleggingen te gelde kunnen worden gemaakt, deze is (fors) lager bij de illiquide portefeuille.

De liquide portefeuille betreft het deel van de beleggingen waar F&C op basis van haar marktverwachtingen actief in kan schuiven, dit binnen de randvoorwaarden die het bestuur aan F&C heeft gegeven.

De illiquide portefeuille kent twee delen. Een deel hiervan (grondstoffen, hypotheke en direct onroerend goed) wordt door andere vermogensbeheerders belegd. Het andere deel (LDI en nominale renteswaps) wordt gebruikt voor renteafdekking en niet direct om rendement te genereren.

Onderstaande tabel laat de beleggingen in procenten zien van begin en eind 2010

CATEGORIE	Weging	Weging	Norm 2010	Belegd Vermogen in 1,000	
	01-01- 2010	31-12- 2010		01-01-2010	31-12-2010
<i>Liquide portefeuille</i>	73,6%	71,3%	71,2%	288.804	324.626
<i>Illiquide portefeuille</i>	26,4%	28,7%	28,8%	103.800	130.806
<i>Totaal portefeuille*</i>	100%	100%	100%	392.604	455.432
<i>Liquide portefeuille</i>					
Aandelen	44,1%	41,1%	38,3%	127.352	133.572
Converteerbare Obligaties	5,4%	7,7%	7,1%	15.541	25.106
Indirect onroerend goed	3,2%	nvt	nvt	9.312	nvt
Totaal zakelijke waarden	52,7%	48,8%	45,4%	152.205	158.678
Obligaties (FI Aggregate Mandate)	47,1%	50,6%	54,6%	136.060	164.219
Leningen op schuldbekentenis	0,1%	0,1%	0,0%	198	183
Liquide middelen Geldmarkt	0,1%	0,5%	0,0%	341	1.546
Totaal vastrentende waarden	47,3%	51,2%	54,6%	136.599	165.948
Totaal Liquide portefeuille	100%	100%	100%	288.804	324.626
<i>Illiquide portefeuille</i>					
Grondstoffen	13,6%	18,1%	17,1%	14.112	23.871
Hypotheke	24,2%	20,2%	18,5%	25.470	26.272
Direct onroerend goed Syntrus Achmea Vastgoed	37,6%	29,3%	26,7%	38.960	38.113
Direct onroerend goed Schroders	14,4%	14,3%	13,2%	14.816	18.762
LDI	30,3%	26,5%	24,5%	31.277	34.615
Nominale renteswaps	-20,1%	-8,4%	0,0%	-20.835	-10.827
Totaal illiquide portefeuille	100%	100%	100%	103.800	130.806

* De totale portefeuille wijkt af van de balans. Voor interne sturing wordt bij beleggingen in de liquide middelen ook uitstaande transacties die nog niet op de bank (= balans) staan meegenomen. Bijvoorbeeld bij aankoop van aandelen waarvoor nog niet is betaald. Eveneens is er een verschuiving zichtbaar tussen de waarde van de grondstoffen en de aandelen. Dit heeft te maken met de herwaardering van de beleggingen na het einde van het verslagjaar.

3.5.2.2 Rendement van de beleggingsportefeuille

Het rendement van de portefeuille wordt afgezet tegen een meetlat (de zogenaamde benchmark) om de resultaten te kunnen beoordelen. Het rendement van de totale portefeuille bedroeg in 2010 12,7%. De benchmark (meetlat van de afspraak) bedroeg 8,5%. In 2009 bedroeg de performance 13,7% en de benchmark 12,3%.

In de tabel hieronder worden de absolute rendementen per categorie en van de totale portefeuille van 2010 weergegeven.

RENDEMENTEN %	2010 Portefeuille	Benchmark	Out/Under Performance*
LIQUIDE PORTEFEUILLE			
Aandelen	10,3	10,1	0,2
Converteerbare Obligaties	10,0	8,4	1,5
Indirect onroerend goed	-3,2	-3,1	-0,1
Obligaties (FI Aggregate Mandate)	7,9	6,9	1,0
Leningen op schuldbekentenis	2,1	0,6	1,5
Liquide middelen Geldmarkt	0,0	0,0	0,0
<i>Totaal Liquide Portefeuille</i>	8,8	7,9	0,9
ILLIQUIDE PORTEFEUILLE			
Grondstoffen	15,1	14,5	0,6
Hypotheken	6,2	3,9	2,3
Direct onroerend goed Syntrus Achmea Vastgoed	0,3	0,3	0,0
Direct onroerend goed Schroders	-2,8	-2,8	0,0
LDI	24,5	24,5	0,0
<i>Totale portefeuille</i>	9,6	8,5	1,1
<i>Totaal inclusief swaps</i>	12,7		

* De performance berekeningsmethodiek die gehanteerd wordt voor de relatieve performance wordt berekend op geometrische basis in plaats van rekenkundige basis. De berekeningsmethodiek die gebruikt wordt voor de berekening van het fondsrendement en benchmarkrendement is een tijdsgewogen rendement.

44

Door een sterk dalende rente medio 2010 en door een sneller stijgende levensverwachting dan eerder werd voorzien, stegen de verplichtingen echter harder dan het vermogen van Bpf Beton. De stijging van de dekkingsgraad bleef dan ook achter bij de behaalde rendementen op het belegd vermogen. De dekkingsgraad van het fonds daalde in het afgelopen jaar van 106,5% (begin 2010) naar 103,0% (eind 2010) met als dieptepunt in september een dekkingsgraad van 96%.

3.5.2.3 Evaluatie van de beleggingsportefeuille

Met de ingang van het Beleggingsplan 2010 (25 januari 2010) is door het bestuur besloten de weging van vastrentende waarde ten opzichte van de portefeuille weging per ultimo 2009 te verhogen van 47% naar 50%, ten koste van aandelen. Gecombineerd met marktbevingen zorgt dit voor een stijging van de vermogenswaarde over het boekjaar 2010. Gedurende het verslagjaar daalde de kapitaalmarktrente tot historisch lage niveaus en daalden de aandelenmarkten vanwege de vrees voor hernieuwde recessies. Gedurende het jaar heeft het bestuur naar aanleiding van de marktontwikkelingen verscheidene aanvullende risicoanalyses verricht. Een voorbeeld hiervan was de risicoanalyse met betrekking tot de schuldenproblematiek van de Zuid Europese landen. Op dagelijkse basis werden specifieke triggerniveau's gemonitord.

3.5.2.4 Evaluatie illiquide portefeuille

Grondstoffen

De grondstoffen index had een totaal rendement van 10%. De verschillen binnen de categorie grondstoffen bleken groot. Door de ontdekking van grote nieuwe voorraden was het rendement op aardgas -25%. Dit terwijl olie 20% en goud zelfs 30% rendeerde.

Vastgoed & Hypotheken

De woningmarkt deed in 2010 een stap terug. Dit had te maken met de onzekerheid rond de hypotheek-renteaftrek en de economische crisis. Hoewel het onzeker is hoe deze markt zich de komende periode zal ontwikkelen, kan worden vastgesteld dat de markt zich redelijk houdt. De hypothekenportefeuille behaalde een rendement van ruim 6%. De gemiddelde opslag van hypotheken had een gunstig effect op het relatieve rendement.

LDI en Swapportefeuille

De LDI (Liability Driven Investments, vanuit de verplichtingen gedreven beleggingen) pools en swaps zijn als gevolg van de daling van de Europese kapitaalmarktrente in 2010 sterk in waarde gestegen. Dit gebeurde in lijn met de waardevermindering van de pensioenverplichtingen op marktwaarde. Het niet volledig afgedekt zijn heeft tot gevolg gehad dat de dekkingsgraad door de rentedaling per saldo gedaald is. Ieder kwartaal wordt het matchpercentage op basis van actuele verplichtingen gecalculeerd en indien nodig geherbalanceerd naar het afgesproken matchpercentage.

3.5.2.5 Evaluatie liquide portefeuille*Aandelen*

Het beursjaar 2010 stond in het teken van het herstel dat werd ingezet in 2009 na de kredietcrisis van 2008. In mei daalde de markten door onzekerheid rondom de Zuid Europese staatsleningen en de hernieuwde vrees voor een double dip. Vanaf september veranderde het sentiment op de markten door een positiever conjunctuurbeeld en het herstel van vertrouwen van producenten en consumenten. Wereldwijd lieten aandelen mooie rendementen zien van ongeveer 10%. Koplopers waren Amerikaanse aandelen en aandelen uit de ontwikkelende landen. Beide regio's rendeerden ongeveer 15%, inclusief dividend. Europese aandelen bleven door de staatsobligatie crisis fors achter.

Converteerbare obligaties

De converteerbare obligatieportefeuille liet een rendement zien van circa 10%. Deze categorie profiteerde ook van het economische herstel.

Obligaties

De staatsobligaties hadden in 2010 voornamelijk te maken met lage rentestanden. Binnen de obligatieportefeuille deden bedrijfsobligaties en obligaties uit Opkomende Markten (EM Debt) het uitstekend door te profiteren van de aantrekkelijke markt. In 2010 zijn rentes verder gedaald. De rente op de 30 jarige swap begon het jaar op 3,9% en eindigde in 2010 op 3,5%. Tussentijds heeft de rente echter sterk bewogen. In augustus, toen de Europese staatsobligatiecrisis sterk speelde, was de rente gedaald tot een historisch dieptepunt van 2,6%. Ondanks deze volatiliteit op de rentemarkt van staatsobligaties hebben de andere rentedragende categorieën, bedrijfsobligaties en obligaties uitgegeven door ontwikkelende markten, goede rendementen behaald. In dit veld was het rendement van High Yield (de kwalitatief minst goede bedrijfsobligaties) met 14% de absolute uitschieter.

3.5.2.6 Evaluatie afdekkingbeleid portefeuille

Bpf Beton heeft in 2010 de strategische renteaftrekking verhoogd naar 70%. Deze wordt bewerkstelligd door beleggingen in LDI pools, swaps en euro vastrentende waarden beleggingen. Over heel 2010 is de swaprente gedaald. De beslissing van het bestuur om in 2010 het strategische matchpercentage te verhogen, heeft derhalve gunstig uitgepakt.

3.5.2.7 Evaluatie beleggingsportefeuille F&C

Het bestuur heeft besloten dat het bereiken van bepaalde marktniveaus en/of een fundamentele verandering van de beleggingsvisie tot een evaluatie van de beleggingsportefeuille leidt. Dit 'Trigger' beleid evalueert de passendheid van het dan geldende beleid in het licht van de dekkingsgraad, het risico ten opzichte van de verplichtingen en de beleggingsvisie. Deze evaluatie heeft in 2010 tweemaal plaatsgevonden, maar heeft niet geleid tot aanpassingen van het beleid.

Eind april daalde de 30-jaars swaprente tot onder 3,5%. In samenspraak met F&C was overeengekomen dat een rentebeweging onder dit niveau (naast andere factoren) een 'trigger' is voor een evaluatie van het strategische beleid. De visie dat rentes zouden stijgen zou reden kunnen zijn de rentematch te

verlagen. Echter, de lage dekkingsgraad en het al aanwezige risico in de portefeuille op dat moment noopten juist tot voorzichtigheid. Het bestuur kon, als gevolg van de kaders in het herstelplan, het risicoprofiel niet aanpassen.

Eind december steeg de S&P 500 aandelen index boven de 1250, het triggerniveau waarbij geëvalueerd wordt of Bpf Beton het percentage aandelen moet afbouwen. De visie was echter dat aandelen relatief goedkoop waren, vanwege de gestegen winstverwachtingen van ondernemingen en de winstgroei uit het buitenland, met name de opkomende markten. Het bestuur kon, als gevolg van de kaders in het herstelplan, het risicoprofiel niet aanpassen.

3.5.3 Z-Score 2010

De z-score wordt ieder jaar berekend en laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark (een vergelijkingsmaatstaf). Een positief getal betekent dat de beleggingen van Bpf Beton beter hebben gereundeerd dan de markt; bij een negatief getal geldt het omgekeerde. Bij de berekening worden ook de kosten in de beschouwing opgenomen.

Naast de jaarlijks berekende z-score wordt een zogenaamde performancetoets gedaan, waarin de z-scores over een periode van 5 jaren worden berekend. In het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000 is opgenomen dat er vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds kan worden verleend als de performancetoets lager is dan -1,28% (oude stijl) en 0 (nieuwe stijl). Het feitelijk behaalde rendement van Bpf Beton wijkt dan behoorlijk negatief af van de benchmark.

De voorlopige z-score voor het jaar 2010 bedraagt 0,68%. De voorlopige performancetoets nieuwe stijl bedraagt 0,98% en de performancetoets oude stijl bedraagt - 0,30%. Bpf Beton zit voor beiden boven de toegestane norm.

De oude stijl is nog genoemd om een vergelijking te kunnen maken met de in voorgaande jaren gepubliceerde percentages.

46

3.5.4 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Bpf Beton heeft het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) nadrukkelijk in haar beleggingsbeleid geïntegreerd. Daartoe wordt er rekening gehouden met wettelijke verplichtingen en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals onder andere zijn vastgelegd in de Code Tabaksblat en de 'Principles for Responsible Investment' van de Verenigde Naties.

Op jaarbasis (en indien nodig frequenter) wordt door F&C een prioriteitenlijst samengesteld op basis van een combinatie van top down- (macro-economische risico's op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur) en bottom up factoren (input van Bpf Beton, mogelijkheid tot beïnvloeding en het belang in bepaalde ondernemingen). Tevens wordt een aantal criteria op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur (ESG-criteria) vastgesteld.

Tegen de achtergrond van de bovengenoemde criteria wordt binnen de beleggingsportefeuille door de F&C:

- › screening toegepast;
- › actief gebruik gemaakt van het spreek- en stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen;
- › constructieve dialoog ('engagement') gezocht met ondernemingen in de portefeuille.

Ten aanzien van screening hanteert Bpf Beton een beleggingsbeleid waarbij producenten van clusterbommen en landmijnen expliciet worden uitgesloten. Het beleid van stemmen en de 'engagement' wordt door F&C verzorgd voor de F&C aandelenfondsen waarin Bpf Beton belegt ('F&C responsible engagement overlay'). Over de resultaten van dit beleid wordt door F&C op kwartaalbasis verantwoording afgelegd aan Bpf Beton.

Investment believes

Het bestuur heeft in het verslagjaar de onderstaande Investment Believes vastgesteld. Dit zijn de door het bestuur negen geformuleerde uitgangspunten op basis waarvan het beleggingsbeleid wordt bepaald. De Investment Believes zijn opgenomen bij de verklaring inzake de beleggingsbeginselen. De

verklaring inzake de beleggingsbeginselen is als bijlage opgenomen in de ABTN 2011 en op de website van Bpf Beton geplaatst.

- › Bpf Beton belegt alleen in categorieën en strategieën die het bestuur begrijpt
- › De vaststelling en allocatie van risicobudget naar beleggingscategorieën is de belangrijkste keuze in relatie tot de uiteindelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad.
- › Beleggingsrisico wordt op lange termijn beloond
- › Diversificatie is belangrijk
- › Consistent outperformance genereren is moeilijk
- › Voor illiquide beleggingen wordt een extra vergoeding ontvangen
- › Kostenbeheersing is belangrijk
- › Een sterke organisatie draagt bij aan het rendement
- › Bpf Beton streeft naar een duurzaam beleid ten aanzien van haar investeringen

3.6 Vooruitzichten

3.6.1 Samenwerking diverse bedrijfstakpensioenfondsen

Aan het bestuur van een pensioenfonds zijn in de loop der jaren steeds hogere eisen gesteld. Niet alleen aan de bestuursleden individueel, bijvoorbeeld op het gebied van deskundigheid, maar ook aan het bestuur als collectief inzake verantwoordelijkheid en beheersing van de processen. Voornamelijk kan het bestuur hieraan voldoen, maar het bestuur voorziet wel een steeds grotere werkdruk door toenemende wet- en regelgeving.

Door samenwerking met andere fondsen kunnen voordelen behaald worden op diverse gebieden zoals kosten, kennis en professionaliteit. Uitgangspunt is en blijft natuurlijk dat voor Bpf Beton de voordelen van een samenwerking evident aanwezig moeten zijn.

Het bestuur heeft sociale partners uitgenodigd om in een gezamenlijk overleg kennis te nemen van elkaars ideeën en standpunten op het gebied van samenwerking. In het verslagjaar is op voornoemd verzoek nog geen reactie ontvangen.

Het bestuur is van mening dat samenwerking met andere fondsen perspectieven biedt voor betere kostenbeheersing en daardoor een beter rendement. Tevens ziet het bestuur voordelen op de gebieden van professionaliteit en deskundigheid.

47

3.6.2 Pensioenakkoord

Sociale partners sloten op 4 juni 2010 een Pensioenakkoord over een flexibel pensioen en de AOW. De uitwerking van het pensioenakkoord is nog niet gereed. Sociale partners in Nederland zijn nog in onderhandeling hierover. Het kabinet wacht op de uitkomsten. Na de totstandkoming van het pensioenakkoord zal Bpf Beton in overleg treden met de CAO-partijen. In paragraaf 3.4.2.6 vindt u meer informatie over het pensioenakkoord.

3.6.3 Pensioenbeheerovereenkomst

De pensioenbeheerovereenkomst met Syntrus Achmea Pensioenbeheer loopt tot 1 juli 2011. Het bestuur heeft Syntrus Achmea Pensioenbeheer verzocht een nieuwe offerte uit te brengen. Het bestuur heeft eind 2010 besloten bij de beoordeling van de offerte zich te laten ondersteunen door een externe partij. Aan de hand van de bevindingen zullen in de loop van 2011 de verdere onderhandelingen met Syntrus Achmea Pensioenbeheer plaatsvinden.

3.6.4 Verhuizing/migratie

Syntrus Achmea Pensioenbeheer verhuist in 2011 van locatie Amsterdam naar locatie De Meern. Vervolgens vindt een migratie plaats van het administratiesysteem. Het bestuur houdt de wijzigingen die samenhangen met deze verhuizing en systeem migratie nauwlettend in de gaten.

3.6.5 GLAS

Vanaf 2011 zal Syntrus Achmea Pensioenbeheer met de uitrol van GLAS starten. GLAS staat voor: GegevensLogistiek via Automatische Salariskoppeling. Syntrus Achmea Pensioenbeheer wil de jaarcyclus voor het aanleveren van gegevens moderniseren. Achtergrond van dit project is een signaal vanuit werkgevers dat:

- › het proces van aanlevering van gegevens complex is;
- › de ondersteuning bij dit proces verbeterd kan worden;
- › er mogelijk foutieve nota's worden verstuurd;
- › zij meer inzicht willen in de actuele stand van de administratie.

Als dit project van start gaat, wordt de salarisadministratie van de werkgevers rechtstreeks gekoppeld aan de administratie van Syntrus Achmea Pensioenbeheer. De basis voor de salariskoppeling is aansluiting op een bekend proces van werkgevers: de systematiek van de Loonaangifte. De loonaangifte aan de fiscus is gelijk aan de aanmelding van de deelnemersgegevens aan het pensioenfonds.

Voor Bpf Beton betekent dit correcte facturering, verminderde uitvraag bij uitkeren en minder vragen/klachten over de grondslag premieberekening. Verder wordt de actuele stand van de werkgevers-administratie inzichtelijk, de doorlooptijd van het jaarwerk verkort en op detailniveau de daadwerkelijke verloning in de sector inzichtelijk.

3.6.6 Werkgroep met Cao-partijen

Cao-partijen vormden in 2010 een werkgroep, waarin het bestuur deelneemt. Deze werkgroep gaat werken aan een blijvende oplossing die ervoor zorgt dat de financiële situatie van Bpf Beton verbetert (zie paragraaf 3.1.1.2). Hierbij houdt hij rekening met de invoering van een nieuw toekomstbestendig pensioenstelsel van aanvullende pensioenen. Bovendien adviseert de werkgroep welke maatregelen nodig zijn als verder herstel uitblijft.

3.6.7 Vooruitzichten ten aanzien van vermogensbeheer

Het bestuur houdt de economische ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. Het bestuur wil voorkomen dat werkgevers en deelnemers geconfronteerd worden met plotselinge premiestijgingen in de toekomst. Daarbij heeft Bpf Beton te maken met een pensioenwereld die volop in beweging is.

Naar verwachting zal in 2011 een doorgaande hoge, maar iets afzwakkende groei in opkomende landen komen en een matige maar wel positieve groei in de Verenigde Staten en Europa. Vanaf ongeveer half 2011 ontstaat er een nieuw groeiherstel. De groei zal beter zijn dan gedacht wordt in Europa vanwege betere autoverkopen en een geleidelijk sneller aantrekkende huizenmarkt.

Het beleid van de Centrale banken in Europa, de Verenigde Staten en Japan zal gericht zijn op het stimuleren van de groei. Echter blijven de Centrale banken de inflatie nauwlettend volgen. Met het verhogen of verlagen van de rente kan de Europese Centrale Bank (ECB) de inflatie tegengaan of stimuleren.

De ontwikkelingen in het Midden Oosten zijn zorgwekkend. Saudi Arabië heeft een sleutelpositie. Als de onrust verder escaleert en Saudi Arabië bereikt kan het de olietoevoer beïnvloeden en de prijzen omhoog stuwten.

De Japanse aardbevingen met als gevolg een Tsunami en de nucleaire crisis zorgden niet alleen voor veel mens- en dierlijk leed maar ook voor scherpe dalingen van de Japanse aandelen markten. Volgens F&C hebben de markten echter overdreven gereageerd en wel vanwege het volgende. Het rampgebied is voornamelijk landbouw gebied dus de industrie is niet direct geraakt. Hoewel de schade en economische impact worden onderschat wordt ook de snelheid van het herstel onderschat -de Investment cyclus was ten tijde van de ramp nog steeds in de herstelfase. Ten slotte wordt de economie flink gestimuleerd door maatregelen van de Japanse overheid.

De verwachting is dat de verschillen tussen de verschillende segmenten kantorenvastgoed in 2011

zullen toenemen. Doordat veel bedrijven het Nieuwe Werken introduceren en de omvang van de beroepsbevolking een dalende tendens laat zien, zal de vraag naar kantoorruimte zich verplaatsen van uitbreiding naar kwaliteit van de locatie en kwaliteit en flexibiliteit van het object. De komende jaren zal dan ook in bepaalde segmenten en locaties de nadruk komen te liggen op transformatie en herbestemming.

Van het totaal te beleggen vermogen bij Schroders (30 miljoen) is inmiddels 21,9 miljoen belegd in SREF Continental European Fund II. Het resterende deel zal naar verwachting in 2011 opgevraagd worden. De rendementsdoelstellingen zijn in 2011 hetzelfde gebleven.

3.7 Financiële paragraaf

3.7.1 Samenvatting van de financiële positie van Bpf Beton

De financiële positie van Bpf Beton is ten opzichte van 31 december 2009 verslechterd, met name door de daling van de lange termijnrente en de gestegen levensverwachting. Hierdoor is de voorziening pensioenverplichtingen sterk gestegen. Dit resulteert in een negatief resultaat ondanks het feit dat de beleggingsresultaten positief waren.

De dekkingsgraad van Bpf Beton is gedaald van 106,5% begin 2010 naar 103,0% eind 2010.

3.7.2 Resultaat boekjaar

De rekening van baten en lasten laat een negatief saldo zien van € 10.622.

Hieronder wordt het resultaat in 2010 onderscheiden naar de verschillende bronnen:

Resultatenbron	2010 €	2009 €
Beleggingen	(1.488)	54.128
Bijdragen	3.712	583
Kosten	(692)	(376)
Levenskansen	716	666
Arbeidsongeschiktheid	356	674
Voorwaardelijke toeslagverlening	0	0
Actuariële grondslagen (verzwaaring overlevingstafels)	(13.533)	(11.130)
Waardeoverdrachten	388	3.219
Uitkeringen & afkopen	(4)	(172)
Mutaties / overig	(77)	610
Resultaat	(10.622)	48.202
Saldo boekjaar	(10.622)	48.202
Het saldo boekjaar is als volgt verdeeld:		
Solvabiliteitsreserve	4.208	(7.789)
Cumulatief verliessaldo	(14.830)	55.991
Totaal	(10.622)	48.202

3.7.3 Stand van de voorzieningen en de reserves

Het verloop van de voorzieningen en reserves is als volgt weer te geven:

Voorziening pensioenverplichtingen	2010	2009
	€	€
Stand eind vorig boekjaar	370.160	351.014
Rentetoevoeging	4.864	9.165
Toevoeging indexering en overige toeslagen	0	0
Wijziging marktrente	45.136	(23.539)
Toevoeging Pensioenopbouw	20.252	21.099
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	(513)	687
Onttrekking voor uitkeringen en afkopen	(9.412)	(8.580)
Waarde overdrachten	(836)	8.983
Mutatie levenskansen	(716)	(666)
Overige wijzigingen	1.294	867
Verzwarend overlevingstafels (3,5% =2010 / 3,1%=2009)	13.533	11.130
	<u>443.762</u>	<u>370.160</u>

Spaarfonds Gemoedsbezwaarden	2010	2009
	€	€
Stand eind vorig boekjaar	5	5
Uitkeringen	0	0
Rente	1	0
	<u>6</u>	<u>5</u>

Solvabiliteitsreserve	2010	2009
	€	€
Stand eind vorig boekjaar	57.173	64.962
Deel van het saldo boekjaar	4.208	(7.789)
Stand einde boekjaar	<u>61.381</u>	<u>57.173</u>

De solvabiliteitsreserve bedraagt 13,8 % van de voorziening pensioenverplichtingen.

Cumulatief verliessaldo	2010	2009
	€	€
Stand eind vorig boekjaar	(33.199)	(89.190)
Deel van het saldo boekjaar	(14.830)	55.991
Stand einde boekjaar	<u>(48.029)</u>	<u>(33.199)</u>

Dekkingsgraad	2010	2009
	€	€
De dekkingsgraad voor dit fonds	103,0%	106,5%

JAARREKENING

20

10

Balans per 31 december 2010 (na bestemming van het saldo van baten en lasten)

(in eenheden van duizend euro)

		31 december 2010 €	31 december 2009 €
ACTIVA			
Beleggingen	(1)		
<i>Beleggingen voor risico pensioenfonds</i>			
Zakelijke waarden		217.196	205.989
Vastrentende waarden		224.063	195.639
Derivaten		6.899	116
Overige beleggingen		<u>22.477</u>	<u>14.192</u>
		470.635	415.936
Vorderingen en overlopende activa	(2)		
Premies		913	571
Overige vorderingen		<u>163</u>	<u>394</u>
		1.076	965
Overige activa	(3)		
Liquide middelen		2.644	1.642
		<u>474.355</u>	<u>418.543</u>
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)		
Cumulatief verliessaldo		(48.029)	(33.199)
Solvabiliteitsreserve		<u>61.381</u>	<u>57.173</u>
		13.352	23.974
Technische voorzieningen	(5)		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds		443.762	370.160
Spaarfonds gemoedsbezwaarden		<u>6</u>	<u>5</u>
		443.768	370.165
Overige schulden en overlopende passiva	(6)		
		17.235	24.404
		<u>474.355</u>	<u>418.543</u>

Staat van baten en lasten over 2010

(in eenheden van duizend euro)

		2010 €	2009 €
BATEN			
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	(7)	26.992	26.276
Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen	(8)	48.512	39.754
		<u>75.504</u>	<u>66.030</u>
LASTEN			
Mutatie voorziening pensioenverplichting (9)			
Pensioenopbouw		20.252	21.099
Rentetoevoeging		4.864	9.165
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen		(9.412)	(8.580)
Onttrekkingen voor pensioenuitvoeringskosten		(513)	687
Wijziging marktrente		45.136	(23.539)
Wijzigingen uit hoofde van overdrachten van rechten		(836)	8.983
Wijziging uit hoofde van verzwaring overlevingstafels		13.533	11.130
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		<u>578</u>	<u>201</u>
		73.602	19.146
Pensioenuitkeringen	(10)	9.416	8.752
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	2.659	2.132
Wijzigingen overige technische voorziening	(12)	1	-
Saldo overdracht van rechten	(13)	448	(12.202)
		<u>86.126</u>	<u>17.828</u>
Saldo van baten en lasten		<u>(10.622)</u>	<u>48.202</u>
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Cumulatief verliessaldo		(14.830)	55.991
Solvabiliteitsreserve		4.208	(7.789)
		<u>(10.622)</u>	<u>48.202</u>

Kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1000)

			Boekjaar		Vorig boekjaar	
	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten						
Premies van werkgevers en werknemers	26.499		26.499	27.041		27.041
Van herverzekeraars ontvangen uitkeringen	-		-			-
Overdrachten van rechten	1.314	1.561	(247)	2.136	294	1.842
Pensioenuitkeringen		9.416	(9.416)	-	8.746	(8.746)
Betaalde premies herverzekering		-	-			-
Pensioenuitvoeringskosten		2.237	(2.237)		1.811	(1.811)
Overige activiteiten	-					
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten	27.813	13.214	14.599	29.177	10.851	18.326
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten						
<i>Ontwikkeling</i>						
<i>Zakelijke waarden</i>						
Vastgoed beleggingen	9.630	4.943	4.687	9.398	11.506	(2.108)
Aandelen	36.964	35.739	1.225	7.315	9.821	(2.506)
<i>Vastrentende waarden</i>						
Obligaties	119.832	137.200	(17.368)	16.953	43.071	(26.118)
Hypothecaire leningen	442	788	(346)	4.000		4.000
Leningen op schuldbekentenis	14	-	14	12		12
Deposito's	2.634	-	2.634	-	1.128	(1.128)
Overige vastrentende waarden	10.747	5.496	5.251	690		690
<i>Derivaten</i>						
Derivaten	117	8.744	(8.627)	4.894	77	4.817
<i>Overige beleggingen</i>						
Overige beleggingen	-	5.826	(5.826)		17	(17)
Subtotaal ontwikkeling portefeuille	180.380	198.736	(18.356)	43.262	65.620	(22.358)
<i>Opbrengsten portefeuille</i>						
<i>Zakelijke waarden</i>						
Vastgoed beleggingen	2.273		2.273	2.148		2.148
Aandelen	(423)		(423)	(345)		(345)
<i>Vastrentende waarden</i>						
Obligaties	2.978		2.978	1.361		1.361
Hypothecaire leningen	-		-	1.001		1.001
Leningen op schuldbekentenis	-		-	15		15
Deposito's	-		-	7		7
Overige vastrentende waarden	-		-	-		-
<i>Derivaten</i>						
Derivaten	-		-	(97)		(97)
<i>Overige beleggingen</i>						
Overige beleggingen	(69)		(69)	(435)		(435)
Subtotaal opbrengsten portefeuille	4.759	-	4.759	3.655	-	3.655
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	185.139	198.736	(13.597)	46.917	65.620	(18.703)
Totaal kasstroom	212.952	211.950	1.002	76.094	76.471	(377)
Liquide middelen						
Stand per begin boekjaar	1.642			2.019		
Stand per einde boekjaar	2.644			1.642		
Afname	1.002			(377)		

In het kasstroomoverzicht is de mutatie van de overige vorderingen en de overige schulden inzake de beleggingsrubriek voor zowel het boekjaar als vorig boekjaar verwerkt in de opbrengsten portefeuille. De liquide middelen inzake de beleggingsrubriek zijn in de vergelijkende cijfers onder de betreffende beleggingsrubriek opgenomen. De kosten vermogensbeheer worden in het boekjaar opgenomen bij de betreffende rubriek en in mindering gebracht op de kasstroom uit opbrengsten portefeuille.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2010

Inleiding

Het doel van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie statutair gevestigd te Amsterdam (hierna 'het fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de branche verplicht gestelde aangesloten werkgevers.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

Alle bedragen zijn vermeld in euro's x 1.000.

Schattingswijziging voorziening pensioenverplichtingen

De publicaties van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Actuarieel Genootschap (hierna: AG) begin 2010 gaven een wijziging aan van de voorzienbare trend in overlevingskansen. Om hiermee rekening te houden heeft bestuur heeft besloten om vooruitlopend op de publicatie van de nieuwe prognosetafels door het AG, de voorziening pensioenverplichtingen ultimo 2009 te verhogen met 3,1% (11.130) op basis van CBS cijfers. In 2010 zijn de nieuwe Prognosetafels van het AG (AG-prognosetafel 2010-2060) gepubliceerd. Het bestuur heeft besloten de AG-prognosetafel 2010-2060 te volgen en tevens aan te sluiten bij de Towers Watson 2010 ervaringssterfte. Dit resulteerde in een 5,1% verhoging van de technische voorziening. Bpf Beton heeft onderzoek gedaan naar een fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van de gegevens waarover het fonds beschikt. Met de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur een fondsspecifieke ervaringssterfte bepaald. Het toepassen van de AG-Prognosetafel 2010-2060, inclusief de fondsspecifieke ervaringssterfte, heeft geleid tot een aanvullende opslag op de technische voorziening (bovenop de reeds aanwezige opslag à 3,1%) van 3,5% (€ 13.533) per 31 december 2010. Dit resultaat is via de Staat van Baten en Lasten als 'Verzwarende overlevingstafels' in het verslagjaar verantwoord.

55

Rubriceringswijzigingen

Met betrekking tot diverse posten in de jaarrekening vindt in 2010 een andere uitsplitsing of samenvoeging plaats, die het inzicht in de jaarrekening bevordert. De vergelijkende cijfers zijn voor vergelijkingsdoelen aangepast.

De belangrijkste rubriceringswijziging is dat met ingang van boekjaar 2010 de categorie overige baten en overige lasten niet meer wordt gebruikt. Hieronder is opgenomen op welke wijze de diverse overige baten en lasten met ingang van 2010 worden verwerkt inclusief de financiële omvang van 2009. De vergelijkende cijfers zijn aangepast. Dit heeft geen invloed op het vermogen en resultaat, de vergelijkende cijfers zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Omschrijving post	Verwerkingwijze 2009	Verwerkingwijze 2010	Omvang 2009
Bijdragen spaarfonds gemoedsbezwaarden	Overige baten	Premiebaten	0
Mutaties inzake voorziening premiedebiteuren	Overige lasten	Premiebaten	5

Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling

Algemeen

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

De jaarrekening luidt in euro's. De euro is tevens de functionele valuta van het fonds. Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling danwel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengst in de staat van baten en lasten opgenomen.

Grondslagen voor balanswaardering

Algemeen

De activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

1 Beleggingen**Algemeen**

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen actuele waarde. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen actuele waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. Met ingang van dit boekjaar zijn de derivatenposities opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

De liquide middelen die deel uitmaken van de onderliggende fondsen in aandelen, vastrentende waarden en vastgoed zijn bij de betreffende beleggingscategorie vermeld. Conform de aanbeveling van de Raad voor de Jaarverslaggeving worden participaties met een beleggingskarakter niet aangemerkt als een groepsmaatschappij en/ of deelneming.

57

Actuele waarde

De beleggingen van het pensioenfonds worden nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen de actuele waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen, of afgeleide van marktnoteringen. Echter bepaalde instrumenten, zoals onroerende zaken, participaties in hypotheek en bepaalde derivaten zijn gewaardeerd door gebruik te maken van waarderingmodellen en -technieken. Het is gebruikelijk en mogelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Zakelijke waarden*Vastgoedbeleggingen*

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde per 31 december van het boekjaar. De actuele waarde van de directe belangen wordt bepaald middels gedurende het jaar uitgevoerde externe taxaties. Elk kwartaal wordt circa 25% van de vastgoedportefeuille extern getaxeerd door een erkende taxateur conform de richtlijnen van de vermogensbeheerder. Deze richtlijnen sluiten aan bij de ROZ/IPD-index. Het overige deel van de portefeuille wordt per kwartaal gewaardeerd op basis van interne indexering. Deze is gebaseerd op externe taxaties per sector per kwartaal. Ten aanzien van de waardering per 31 december is voor de objecten die niet extern getaxeerd zijn, in het laatste kwartaal een update van de externe taxateur ontvangen.

De actuele waarde wordt gebaseerd op onderhandse verkoopwaarde, welke bij aanbidding in verhuurde staat, op de voor het onroerend goed meest geschikte wijze, na de beste voorbereiding, door de meest

biedende gegadigde –niet zijnde de huurder - zou kunnen worden verkregen. De kosten van verwerving, bestaande uit notariskosten, verschuldigde overdrachtsbelasting e.d., komen voor rekening van de koper en zijn derhalve niet in de actuele waarde begrepen.

De onderhandse verkoopwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, indien noodzakelijk aangepast voor specifieke omstandigheden en courantheid van het object. Als deze informatie onvoldoende beschikbaar is, worden marktprijzen geschat op basis van de gekapitaliseerde huurwaardemethode of contante waarde methode.

Voor niet beursgenoteerde participaties en deelnemingen in onroerende zaken maatschappijen is dit de berekende intrinsieke waarde die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Internationaal vastgoed

De beleggingen van het Fonds zullen worden gewaardeerd op basis van de door de Onderliggende Vastgoedfondsen opgegeven beleggingswaarden van die fondsen, zoals deze op het moment van waardering aan de Beheerder ter beschikking staan. Overige vermogensbestanddelen van het Fonds worden gewaardeerd volgens algemeen aanvaarde verslaggevingsgrondslagen. De internationale beleggingen zijn allemaal in een fund-to-fund structuur opgezet en afhankelijk van het onderliggende fonds wordt de taxatie 1x per kwartaal, 1x per jaar, of anders uitgevoerd. Hier is geen algemene afspraak over. Wel analyseert SAV te allen tijde de waarde mutaties elk kwartaal en zal bij grote sprongen altijd navraag doen bij het betreffende onderliggende fonds.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet ter beurse genoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet ter beurse genoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Participaties in hypotheke

Hypothecaire leningen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. De actuele waarde is berekend door middel van de “discounted cash flow”-methode (hierna: DCF-model). Bij de actuele waarde berekening is uitgegaan van een aantal parameters c.q. veronderstellingen met betrekking tot de disconteringsvoet en de verwachte kasstroom. De disconteringsvoet bestaat uit een basisrente gelijk aan de euroswapcurve plus opslagen voor type onderpand, soort financiering en risicocategorie. De verwachte kasstroom is de te ontvangen rente en aflossing op basis van het gewogen gemiddelde moment van ontvangst inclusief het vervroegd aflossingsrisico. De gehanteerde parameters in het DCF-model zijn ultimo boekjaar geactualiseerd.

Leningen op schuldbekentenis

Leningen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de contante waarde van de met vervroegde aflossing aangepaste kasstromen, verdisconteerd tegen de rente op staatsobligaties met vergelijkbare looptijden inclusief eventuele opslagen, behorende bij het risicoprofiel van de leningen.

Deposito's

Deposito's worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voor deposito's is het verschil tussen actuele waarde en nominale waarde in het algemeen gering.

LDI Pools

LDI Pools worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Dit is de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen actuele waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde.

2 Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

3 Overige activa

Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve/ cumulatief verliessaldo

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, waaronder de solvabiliteitsreserve, op het gewenste niveau zijn gebracht.

In geval van een positieve post wordt deze post gepresenteerd als algemene reserve, deze dient ter opvang van tegenvallers anders dan waarvoor een specifieke reserve respectievelijk voorziening is getroffen.

Indien er sprake is van een negatieve post als gevolg van negatieve resultaten in dit jaar en/ of voorgaande jaren wordt deze reserve als cumulatief verliessaldo verwerkt, dit wordt gepresenteerd als (negatief) onderdeel van het eigen vermogen.

59

Het streven is om een reserve aan te houden die minimaal gelijk is aan het gesteld vereist eigen vermogen op basis van het Financieel Toetsingskader. Het gesteld vereist vermogen wordt bepaald op basis van de standaardmethode voorgeschreven door De Nederlandse Bank. Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve.

Solvabiliteitsreserve

De hoogte van de solvabiliteitsreserve is minimaal gelijk aan nul en maximaal gelijk aan de grens die in het Financieel Toetsingskader is gesteld voor het vereist eigen vermogen. (Dit jaar gelijk aan het vereist eigen vermogen).

5 Technische Voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

Voor de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen worden de opgebouwde pensioenaanspraken contant gemaakt op basis van de rentetermijnstructuur, zoals door DNB gepubliceerd per de datum van vaststelling.

De berekeningen zijn uitgevoerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Voorziening administratiekosten

Ter dekking van toekomstige administratiekosten is een voorziening administratiekosten opgenomen. Deze voorziening bedraagt 5% van de totale netto voorziening pensioenverplichtingen.

Voorziening wezenopslag

Ter dekking van nog niet ingegaan wezenpensioen wordt de voorziening voor het latente partnerpensioen voor deelnemers jonger dan 65 jaar met 5% verhoogd.

Toegepaste sterftegrondslagen/gehuwdheidsfrequentie

De overlevingskansen van mannen en vrouwen worden ontleend aan de AG- Prognosetafel 2010 - 2060. Eveneens past Bpf Beton een fondsspecifieke ervaringssterfte toe. Hierbij wordt rekening gehouden met ervaringssterfte door de overlijdenskansen te vermenigvuldigen met een leeftijdsafhankelijk percentage. De overlevingskansen van de kinderen aan wie een wezenpensioen wordt uitgekeerd worden op 1 gesteld (geen sterfte). Met betrekking tot het leeftijdsverschil wordt aangenomen dat mannelijke verzekerden gehuwd zijn met een drie jaar jongere vrouw. Met betrekking tot het leeftijdsverschil wordt aangenomen dat vrouwelijke verzekerden gehuwd zijn met een drie jaar oudere man. De gehuwdheidsfrequentie voor mannen en vrouwen is, zoals opgenomen in de tafels GBM/V 1985-1990 voor iedere leeftijd tot en met de pensioenleeftijd, verhoogd met 5%-punt. De gehuwdheidsfrequentie is op de pensioendatum 100%. Na de pensioendatum neemt de frequentie af volgens sterftetafel van de verzekerden.

Korte beschrijving pensioenregeling

Met ingang van 1 januari 2006 is het pensioenreglement opgedeeld in twee regelingen:

1. Een regeling voor deelnemers geboren op of na 1 januari 1950.
Deze regeling kent een norm pensioenleeftijd van 65 jaar en is een middelloonregeling. De toetredingsleeftijd is 21 jaar. Het jaarlijks ouderdomspensioen bedraagt 2,00% van de som van de pensioengrondslagen. Het maximum pensioensalaris, de vaste bestanddelen van het inkomen, is gelijk aan het maximum premieloon als bedoeld in artikel 17 van de Wet financiering sociale verzekeringen. Er is sprake van opbouw voor een levenslang partnerpensioen, dat 70% van het (haalbare) ouderdomspensioen bedraagt.
In de regeling zijn tevens premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en flexibiliseringsmogelijkheden opgenomen.
De premie, 24,0% van de pensioengrondslag, komt ten laste van de werkgever, die een aandeel van 6,66% mag inhouden bij de deelnemer. Voor de actieve deelnemer, die zowel op 30 juni als op 1 juli 2004 als werknemer/deelnemer in het fonds was, geldt een voorwaardelijk recht op inkoop (optrek pensioen) van fiscale ruimte uit het verleden.
2. Een regeling voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950.
Deze regeling kent een norm pensioenleeftijd van 65 jaar en is een middelloonregeling. Het jaarlijks ouderdomspensioen bedraagt 1,75% van de som van de pensioengrondslagen. De pensioengrondslag is tenminste gelijk aan een minimumbedrag, dat jaarlijks wordt geïndexeerd en het maximum pensioensalaris, de vaste bestanddelen van het inkomen, is gelijk aan het maximum premieloon als bedoeld in artikel 17 van de Wet financiering sociale verzekeringen.
Er is sprake van opbouw voor een levenslang partnerpensioen, dat 70% van het (haalbare) ouderdomspensioen bedraagt.
In de regeling zijn tevens premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en flexibiliseringsmogelijkheden opgenomen.
De premie bedraagt:
 - › van de minimum pensioengrondslag: 13%. Hiervan kan maximaal 4,30% ten laste van de deelnemer worden gebracht.
 - › van het meerdere tot de maximum pensioengrondslag: 20%. Hiervan kan maximaal 6,70% ten laste van de deelnemer worden gebracht.

Voorziening spaarfondsgemoedsbezwaren

Het bestuur kan individuele vrijstelling van deelneming aan de verplichte pensioenregelingen aan een werknemer verlenen, indien deze gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekeren. Dit ontslaat zijn werkgever noch betrokkene van de verplichting tot afdracht van de reguliere bijdragen aan het fonds. Deze bijdragen worden op een individuele spaarrekening gestort, waaraan jaarlijks intrest wordt toegevoegd. De gespaarde bijdragen van de gemoedsbezwaarde worden na het bereiken van de 65-jarige leeftijd in gelijke termijnen aan betrokkene gedurende 15 jaren uitgekeerd. Bij overlijden van de gemoedsbezwaarde voordat de uitkeringen zijn ingegaan, wordt het saldo in gelijke termijnen gedurende 15 jaar aan de partner uitgekeerd. Bij overlijden van de gemoedsbezwaarde na ingang van de uitkering, worden de uitkeringen gedurende de resterende periode voortgezet ten behoeve van de partner.

6 Overlopende schulden en overlopende passiva

Alle schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Grondslag kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

7 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Hieronder zijn opgenomen de over het boekjaar in rekening gebrachte en te brengen premies en koopsommen.

8 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten uit beleggingsfondsen, interest en dividenden onder aftrek van de aan de beleggingen toe te rekenen kosten, alsmede de huren vermindert met de exploitatiekosten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

De indirecte beleggingsopbrengsten hebben betrekking op gerealiseerde en ongerealiseerde waarde-stijgingen of waardedalingen.

9 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,303% (2009: 2,544%).

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging voorziening uit hoofde van overdrachten van rechten

Onder dit hoofd zijn de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van verzwaaring overlevingstafels

Om op een afdoende wijze rekening te houden met recente ontwikkelingen in de voorzienbare trend in overlevingskansen voor de gehele bevolking heeft bestuur heeft besloten om vooruitlopend op de publicatie van de nieuwe prognosetafels door het AG, de voorziening pensioenverplichtingen ultimo 2009 te verhogen met 3,1% (11.130) op basis van CBS cijfers. In 2010 zijn de nieuwe Prognosetafels van het AG (AG-prognosetafel 2010-2060) gepubliceerd. Het bestuur heeft besloten de AG-prognosetafel 2010-2060 te volgen en tevens aan te sluiten bij de Towers Watson 2010 ervaringssterfte. Dit resulteerde in een 5,1% verhoging van de technische voorziening. Bpf Beton heeft onderzoek gedaan naar een fonds-

specifieke ervaringssterfte op basis van de gegevens waarover het fonds beschikt. Met de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur een fondsspecifieke ervaringssterfte bepaald. Het toepassen van de AG-Prognosetafel 2010-2060, inclusief de fondsspecifieke ervaringssterfte, heeft geleid tot een aanvullende opslag op de technische voorziening (bovenop de reeds aanwezige opslag à 3,1%) van 3,5% (€ 13.533) per 31 december 2010.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De onder dit hoofd opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de actuariële kanssystemen.

10 Pensioenuitkeringen

Hieronder zijn opgenomen de door het fonds in het boekjaar verstrekte uitkeringen

11 Pensioenuitvoeringskosten

Deze kosten hebben betrekking op de administratiekosten van de pensioenuitvoerder en overige kosten.

13 Saldo overdrachten van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken.

Deze zijn berekend op basis van de voor de balansposten gehanteerde grondslagen.

Risicobeheer en Derivaten

In het jaarverslag is ingegaan op de risico's die het pensioenfonds loopt en op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beperken. Onderstaand treft u kwantitatieve risicoinformatie aan.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de werkgevers en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele toeslagen op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen

Het tekort op FTK-grondslagen is als volgt:

		31 dec. 2010 EUR	31 dec. 2009 EUR
Voorziening pensioenverplichtingen (FTK-waardering)	(a)	443.762	370.160
Buffers:			
S1 Renterisico		22.007	20.522
S2 Risico zakelijke waarden		44.806	42.068
S3 Valutarisico		879	0
S4 Grondstoffenrisico		6.365	6.410
S5 Kredietrisico		4.474	3.587
S6 Verzekeringstechnisch risico		15.113	12.672
Diversificatie-effect		(32.263)	(28.086)
Totaal S (vereiste buffers)	(b)	61.381	57.173
Vereist vermogen (art. 132 Pensioenwet)	(a+b)	505.143	427.333
Aanwezig vermogen (Totaal activa – schulden)		457.114	394.134
Tekort		<u>(48.029)</u>	<u>(33.199)</u>

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische asset mix in de evenwichtssituatie.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- › Beleggingsbeleid
- › Premiebeleid
- › Herverzekeringsbeleid
- › Toeslagverleningsbeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)-risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen zoals vastgelegd in het beleggingsplan. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door vermogensbeheerders in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Voor de diversificatie inzake het soort belegging (zakelijke waarde, vastrentend en dergelijke) verwijzen wij naar de jaarrekening. Tevens verwijzen wij naar de diverse overige tabellen in deze risicoparagraaf waarin wordt aangegeven hoe de beleggingsportefeuille is gediversificeerd naar sector en regio.

De segmentatie van onroerende zaken naar sectoren is als volgt:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Kantoren	12.091	21	9.763	15
Winkels	17.406	31	9.711	15
Overige bedrijfsgebouwen	3.743	7	1.436	2
Woningen	18.356	33	13.488	21
Overige*	4.561	8	28.692	47
	<u>56.157</u>	<u>100</u>	<u>63.090</u>	<u>100</u>

* De post overige behelst met name hypotheekfondsen.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen luidend in vreemde valuta verandert door veranderingen in vreemde valutakoersen. Bpf Beton dekt strategisch het valutarisico volledig af. Voor de fondsen van F&C wordt het valutarisico binnen de fondsen afgedekt. Voor alle andere investeringen verzorgt de fiduciair beheerder middels een overlayportefeuille een 100% afdekking naar euro's. Om overmatige transactiekosten te voorkomen is er een marge vastgesteld van 2% alvorens de valuta afdekking wordt aangepast.

Het deel dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo jaar circa 44,5% (2009: 43%) van de beleggingsportefeuille. Hiervan is 78,4% (2009: 71%) afgedekt middels valutaderivaten. De netto risico positie bedraagt 1,09% (2009: 0,3%). Het valutarisico wordt in onderstaande tabel weergegeven.

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	A	B	C	ABC
	Voor	Valutaderivaten	Valutaderivaten	Nettopositie
2010	EUR	discretionair	in beleggingspools	(na)
		EUR	EUR	EUR
EUR	252.866	-65.056	-137.526	455.448
GBP	57.272		18.733	38.539
JPY	11.015		11.037	-22
USD	98.639	65.767	93.216	-60.344
Overige	35.698		14.540	21.158
	<u>455.490</u>	<u>711</u>	<u>-</u>	<u>454.779</u>

66

	A	B	C	ABC
	Voor	Valutaderivaten	Valutaderivaten	Nettopositie
2009	EUR	discretionair	in beleggingspools	(na)
		EUR	EUR	EUR
EUR	224.839	-47.302	-121.740	393.881
GBP	52.176		17.704	34.472
JPY	10.538		10.174	364
USD	75.589	49.653	78.022	-52.086
Overige	31.844		15.840	16.004
	<u>394.986</u>	<u>2.351</u>	<u>-</u>	<u>392.635</u>

Renterisico

Het renterisico is het risico dat bij renteveranderingen de waarde van de beleggingen anders beweegt dan de waarde van de pensioenverplichtingen

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de constante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	Balans- waarde EUR	31 december 2010	Balans- waarde EUR	31 december 2009
Duration van de vastrentende waarden (excl. derivaten)	224.063	4,80	195.639	5,00
Duration van de vastrentende waarden (incl. derivaten)	224.063	33,70	195.639	10,62
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	452.172	19,95	370.160	19,05

Op balansdatum is de duration van de vastrentende waarden (excl. derivaten) aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Voor 2010 is besloten om het renterisico van de pensioenverplichtingen voor 70% af te dekken. Dit matchpercentage wordt bereikt door een combinatie van vastrentende waarden, discretionaire swaps en de LDI pools. Als bandbreedte wordt een marge aangehouden van 5% naar beneden en naar boven. Elk kwartaal ultimo zal de fiduciair manager het matchpercentage monitoren en indien deze buiten de gestelde bandbreedte komt rebalancen naar het afgesproken matchpercentage. Hierbij vindt afstemming op de meest recente schatting van de pensioenverplichtingen plaats. Het matchpercentage wordt na de rebalancing passief beheerd. Hierdoor kunnen veranderingen in de verplichtingen en beleggingen gedurende het kwartaal resulteren in een afwijking van het beoogde match- en afdekkingpercentage.

F&C hanteert een zogenaamde 'bucket' benadering in het matchingbeleid, waarbij de matching van de verplichtingen plaatsvindt per mandje van looptijden van 5 jaar teneinde het risico van veranderingen in de rentetermijnstructuur zoveel mogelijk te elimineren. Er vindt geen automatische rebalancing op bucketniveau plaats.

De LDI-pools maken gebruik van zogenaamde leverage: de positie in swaps ten opzichte van de waarde van de euribor portefeuille binnen de LDI pools. Indien de leverage binnen een pool buiten de bandbreedte treedt, vindt uitkering of storting van liquide middelen tussen de liquide portefeuille en de betreffende LDI pool plaats.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	2010 EUR	2009 EUR
< 1 jaar	20.064	21.702
1 – 5 jaar	74.486	65.318
≥ 5 jaar	129.513	108.619
	<u>224.063</u>	<u>195.639</u>

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor Bpf Beton als gevolg van faillissementen of betalingsonmacht van tegenpartijen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst en marktpartijen waarmee derivatenposities worden aangegaan.

Bpf Beton neemt bewust kredietrisico's in de vastrentende portefeuille om extra rendement te genereren. Het is de actieve beheerders toegestaan om een deel van de portefeuille te beleggen in 'investment grade' credits, High Yield beleggingen en schuldbekentenissen in opkomende markten. Voor al deze beleggingen zijn beperkingen vastgesteld. Het bestuur houdt toezicht op deze risico's door de vermogensbeheerder periodiek te laten rapporteren.

In de onderstaande tabel wordt de verdeling van de beleggingen naar sector weergegeven:

	2010 EUR	2009 EUR
Overheidsinstellingen	80.012	68.343
Beleggingsinstellingen (niet nader gespecificeerd)	1.950	35.767
Financiële instellingen	163.976	77.325
Handel- en industriële bedrijven	86.577	108.065
Nutsbedrijven	6.879	11.744
Vastgoed	57.711	63.090
Andere instellingen	57.674	28.301
	<u>454.779</u>	<u>392.635</u>

68

De verdeling naar regio is weergegeven in onderstaande tabel:

	2010 EUR	2009 EUR
Mature markets	402.444	361.308
Emerging market	28.997	21.412
BRIC	17.025	9.915
Andere	6.313	-
	<u>454.779</u>	<u>392.635</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	EUR	2010 %	EUR	2009 %
AAA	76.841	34,3	71.023	36,3
AA	16.413	7,3	19.150	9,7
A	36.615	16,3	26.002	13,3
BBB	32.096	14,3	29.132	14,9
<BBB	20.961	9,4	17.186	8,8
GEEN RATING*	41.137	18,4	33.146	17,0
	<u>224.063</u>	<u>100,0</u>	<u>195.639</u>	<u>100,0</u>

* Betreft nagenoeg geheel hypotheek en leningen op schuldbekentenis.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor Bpf Beton op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor liquiditeitsposities. Eveneens wordt rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals onder andere premies. Op dit gebied heeft Bpf Beton de investment believe geformuleerd waarin maximaal 30% van het beheerd vermogen wordt geïnvesteerd in illiquide beleggingen.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortlevens) en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van overlevingstafel met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Door gebruik te maken van de nieuwe AG-prognosetafel 2010-2060 met toepassing van een fondspecifieke ervaringssterfte is rekening gehouden met het feit dat de levensverwachting sterker is toegenomen dan was voorzien in de vorige prognosetafel.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schade-reserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Toeslagverleningsrisico (actuariële risico's)

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Er bestaat geen recht op toeslagen. Bovendien wordt er door het fonds geen reserve aangehouden om in de toekomstige toeslagen te kunnen toekennen, en wordt er expliciet geen extra premie voor betaald. De toeslagen wordt derhalve gefinancierd uit de groei van het vermogen ten opzichte van de verplichtingen, overeenkomend met variant D1 uit de Beleidsregel toeslagenmatrix.

Ultimo 2010 bedraagt de nominale dekkingsgraad op basis van FTK 103,0% (31 december 2009: 106,5 %).

Met betrekking tot de mate van de feitelijke toekenning hanteert het bestuur de onderstaande beleidsstaffel als leidraad. Deze staffel geldt slechts als uitgangspunt; bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante economische omstandigheden (zoals economische vooruitzichten en verwachte bestandsontwikkeling) in ogenschouw nemen.

Met ingang van boekjaar 2010 luidt de inhoud van de beleidsstaffel als volgt:

Situatie	Toeslagbeleid
Dg < 110%	Geen toeslag
110% < Dg < VEV	33,33% toeslag
VEV < Dg < VEV + 5%-punt	66,67% toeslag
VEV + 5%-punt < Dg < 140%	Volledige toeslag
140% < Dg	Volledige toeslag + inhaaltoeslag

Dg = Nominale dekkingsgraad (bepaald op het gemiddelde van de afgelopen 4 kwartalen)
 VEV = Vereiste dekkingsgraad = Vereist eigen Vermogen + 100%

Indien een inhaal of extra toeslag wordt toegepast, wordt die betreffende toeslag toegepast voor zover dat na het toekennen van de inhaal of extra toeslag het fonds niet overgaat naar een lagere bandbreedte (kolom 1).

Feitelijke toekenning van toeslagen zal altijd eerst plaatsvinden na een daartoe door het bestuur genomen besluit.

In lijn met de toeslagenmatrix is het (voorwaardelijke) toeslagbeleid vastgelegd in het pensioenreglement. Met betrekking tot de communicatie aan de deelnemers zal het fonds in alle communicatie-uitingen ten aanzien van de rechten van deelnemers de volgende formuleringen hanteren, met betrekking tot de inhoud van de pensioenregeling respectievelijk over de toekenning van toeslagen.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Om dit te bepalen worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur gesommeerd. De vermogensbeheerders rapporteren hierover periodiek het bestuur. Bij het opstellen van het beleggingsbeleid wordt voldoende spreiding aangebracht. Daarnaast wordt het concentratierisico beperkt door beleggingsrestricties aan beheerders op te leggen.

Dit betreft per 31 december de volgende posten:

	2010 EUR	2009 EUR
Aandelen		
NORTH AMERICA EQ ID FUND	38.769	34.785
Vastrentende waarden		
GOVERNMENT OF FRANCE	15.970	15.198
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY	21.949	15.269
KINGDOM OF NETHERLANDS	31.016	27.407
Overige		
DEUTSCHE BANK - DJAIG	23.871	14.112

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Het operationele risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet-afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.

Dit risico wordt gemitigeerd door het afsluiten van een Service Level Agreement (SLA) met de uitvoerder en beoordeling van onder andere het SAS70 type II rapport of daarmee vergelijkbare rapporten. Tenslotte worden indien het bestuur het nodig acht deskundigen ingeschakeld.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- › Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- › Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- › Interest rate swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van interest rate swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen beïnvloeden.
- › Credit default swaps: dit betreft contracten tussen twee partijen waarbij het kredietrisico van een derde partij wordt overgedragen. Door middel van credit default swaps kan het fonds het kredietrisico van portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per:

31 december 2010 (x EUR 1.000)

Type contract	Instrument	Expiratie- datum	Contract- omvang EUR	Actuele waarde Activa EUR	Actuele waarde Passiva EUR
FFX Forward	Currency USD	31-01-2011		711	
Swap	Credit Default	20-12-2015		1.249	
Swap	Intrest rate	22-10-2015	10.471	191	
Swap	Intrest rate	22-10-2025	2.187		181
Swap	Intrest rate	22-10-2030	7.793		678
Swap	Intrest rate	22-10-2040	8.168		1.091
Swap	Intrest rate	22-10-2050	4.771		801
Swap	Intrest rate	22-10-2060	2.805		572
Swap	Intrest rate	25-02-2015	36.264		893
Swap	Intrest rate	25-02-2020	1.060	42	
Swap	Intrest rate	25-02-2030	5.340	365	
Swap	Intrest rate	25-02-2040	4.421	401	
Swap	Intrest rate	25-02-2050	3.594	541	
Swap	Intrest rate	25-02-2060	1.696	256	
Swap	Intrest rate	30-06-2020	1.675	29	
Swap	Intrest rate	30-06-2025	1.764	56	
Swap	Intrest rate	30-06-2030	4.208		394
Swap	Intrest rate	30-06-2040	5.449		142
Swap	Intrest rate	30-06-2050	4.212		98
Swap	Intrest rate	30-06-2060	4.579		107
Swap	Intrest rate	05-12-2018	9.771	720	
Swap	Intrest rate	18-03-2019	11.404	705	
Swap	Intrest rate	05-12-2023	13.042	561	
Swap	Intrest rate	18-03-2024	6.918	425	
Swap	Intrest rate	05-12-2028	22.823		667
Swap	Intrest rate	16-03-2029	10.936	647	
Swap	Intrest rate	06-12-2038	24.920		3.957
Swap	Intrest rate	16-03-2039	10.805		133
Swap	Intrest rate	07-12-2048	14.018		3.357
Swap	Intrest rate	05-12-2058	8.203		2.695
Futures					90
				<u>6.899</u>	<u>15.856</u>

31 december 2009 (x EUR 1.000)

	Instrument	Expiratie- datum	Contract- omvang EUR	Actuele waarde Activa EUR	Actuele waarde Passiva EUR
FFX forward	Currency USD	08-1-2010	14.653		707
FFX forward	Currency USD	11-1-2010	32.650		1644
Swap	Intrest rate	5-12-2018	13.370	116	5
Swap	Intrest rate	18-3-2019	15.620		445
Swap	Intrest rate	5-12-2023	21.670		127
Swap	Intrest rate	18-3-2024	11.850		2.615
Swap	Intrest rate	5-12-2028	43.610		403
Swap	Intrest rate	16-3-2029	23.040		6.816
Swap	Intrest rate	6-12-2038	55.680		1.626
Swap	Intrest rate	16-3-2039	28.530		5.202
Swap	Intrest rate	5-12-2048	35.890		3.711
Swap	Intrest rate	5-12-2058	24.510		
				116	23.301

Toelichting op de balans per 31 december 2010

(in eenheden van duizend euro)

1. Beleggingen

Beleggingen voor risico pensioenfonds

	Stand per 1 januari	Aankopen, investerings en verstrekking	Voor- en nadelige verschillen	Verkopen en aflossingen	Stand per 31 december
Zakelijke waarden					
Vastgoedbeleggingen	63.090	4.943	(2.246)	(9.630)	56.157
Aandelen	142.899	35.739	19.365	(36.964)	161.039
	205.989	40.682	17.119	(46.594)	217.196
Vastrentende waarden					
Obligaties	136.059	137.200	9.566	(119.832)	162.993
Participaties in hypotheke	25.471	788	455	(442)	26.272
Leningen op schuldbekentenis	198	-	(1)	(14)	183
Deposito's	2.634	-	-	(2.634)	-
LDI Pools	31.277	5.496	8.589	(10.747)	34.615
	195.639	143.484	18.609	(133.669)	224.063
Derivaten					
Rentederivaten	(20.834)	-	10.007	-	(10.827)
Valutaderivaten	(2.351)	7.535	(4.473)	-	711
Overige derivaten	-	1.209	67	(117)	1.159
	(23.185)	8.744	5.601	(117)	(8.957)
Overige beleggingen					
Commodities	14.112	4.938	2.459	-	21.509
Overige	80	888	-	-	968
	14.192	5.826	2.459	-	22.477
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	<u>392.635</u>	<u>198.736</u>	<u>43.788</u>	<u>(180.380)</u>	<u>454.779</u>
Derivaten met een negatieve waarde	23.301				15.856
Beleggingen zoals opgenomen op de activazijde van de balans	<u>415.936</u>				<u>470.635</u>

Uitsplitsing actuele waarde naar waarderingmethode

Op basis van de stand ultimo boekjaar kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Directe markt- noteringen €	Afgeleide markt- noteringen €	Waarderings modellen en technieken €	Totaal €
31 december 2010				
Vastgoedbeleggingen	-	-	56.157	56.157
Aandelen	-	161.039	-	161.039
Obligaties	62.499	100.494	-	162.993
Participaties in hypotheke	-	-	26.272	26.272
Leningen op schuldbekentenis	-	183	-	183
Deposito's	-	-	-	-
LDI Pools	-	34.615	-	34.615
Derivaten	-	-	(8.957)	(8.957)
Commodities	-	21.509	-	21.509
Overige beleggingen	968	-	-	968
Totaal	<u>63.467</u>	<u>317.840</u>	<u>73.472</u>	<u>454.779</u>
31 december 2009				
Vastgoedbeleggingen	-	-	63.090	63.090
Aandelen	-	142.899	-	142.899
Obligaties en LDI Pools	51.696	84.363	-	136.059
Participaties in hypotheke	-	-	25.471	25.471
Leningen op schuldbekentenis	-	198	-	198
Deposito's	2.634	-	-	2.634
LDI Pools	-	31.277	-	31.277
Derivaten	-	-	(23.185)	(23.185)
Commodities	-	14.112	-	14.112
Overige beleggingen	80	-	-	80
Totaal	<u>54.410</u>	<u>272.849</u>	<u>65.376</u>	<u>392.635</u>

De gegevens zoals opgenomen in de tabel per 31 december 2009 zijn gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2009 om deze vergelijkbaar te maken met de tabel per 31 december 2010.

Zakelijke waarden

	2010 €	2009 €
Vastgoedbeleggingen		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties vastgoedbeleggingsfondsen	36.409	37.363
Participaties aandelenfondsen vastgoedbeleggingen	18.762	24.129
Kortlopende vorderingen inzake vastgoedbeleggingen	959	1.578
Liquide middelen inzake vastgoedbeleggingen	27	20
Totaal vastgoedbeleggingen	<u>56.157</u>	<u>63.090</u>
Aandelen		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties aandelenfondsen	161.039	142.899
Totaal aandelen	<u>161.039</u>	<u>142.899</u>
Totaal zakelijke waarden	<u>217.196</u>	<u>205.989</u>

Vastrentende waarden

	2010 €	2009 €
Obligaties		
<i>Directe beleggingen</i>		
Officieel genoteerde obligaties	62.499	51.696
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties in obligatiefondsen	100.494	84.363
Totaal obligaties	<u>162.993</u>	<u>136.059</u>
Participaties in hypotheke		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties in hypotheekfondsen	25.640	24.397
Kortlopende vorderingen inzake participaties in hypotheke	631	1.005
Liquide middelen inzake participaties in hypotheke	1	69
Totaal participaties in hypotheke	<u>26.272</u>	<u>25.471</u>
Leningen op schuldbekentenis	<u>183</u>	<u>198</u>
Deposito's	<u>-</u>	<u>2.634</u>
LDI Pools		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties in LDI Pools	34.615	31.277
Totaal LDI Pools	<u>34.615</u>	<u>31.277</u>
Totaal vastrentende waarden	<u>224.063</u>	<u>195.639</u>

Derivaten

Derivaatcontracten kunnen zowel een positieve als een negatieve waarde hebben. Hieronder zijn de contracten uitgesplitst naar contracten met een positieve en negatieve waarde.

De derivaten met een negatieve waarde ultimo boekjaar zijn opgenomen onder de overige schulden.

	2010 €	2009 €
Rentederivaten		
Positieve waarde	4.939	116
Negatieve waarde	<u>(15.766)</u>	<u>(20.950)</u>
<i>Saldo</i>	(10.827)	(20.834)
Valutaderivaten		
Positieve waarde	711	-
Negatieve waarde	<u>-</u>	<u>(2.351)</u>
<i>Saldo</i>	711	(2.351)
Overige derivaten		
Positieve waarde (credit default swaps)	1.249	-
Negatieve waarde (futures)	<u>(90)</u>	<u>-</u>
<i>Saldo</i>	1.159	-
Totaal derivaten	<u>(8.957)</u>	<u>(23.185)</u>
Overige Beleggingen		
Commodities	<u>21.509</u>	<u>14.112</u>
Overige		
Liquide middelen inzake beleggingen	804	57
Kortlopende vorderingen inzake overige beleggingen	164	23
Totaal overige	<u>968</u>	<u>80</u>
Totaal overige beleggingen	<u>22.477</u>	<u>14.192</u>
Totaal beleggingen risico pensioenfonds	<u>470.635</u>	<u>415.936</u>

2. Vorderingen en overlopende activa

	2010 €	2009 €
Premies		
Aan het eind van het boekjaar vastgestelde nog te ontvangen premies	579	747
Voorzieningen tegen verlies op premievorderingen	(360)	(145)
	<u>219</u>	<u>602</u>
Nader vast te stellen volgend boekjaar	694	(31)
	<u>913</u>	<u>571</u>
Overige vorderingen		
<i>Pensioenen</i>		
Uitkeringen	23	15
Waardeoverdrachten	140	379
	<u>163</u>	<u>394</u>
3. Overige activa		
Liquide middelen		
Rekening courant Staalbankiers	<u>2.644</u>	<u>1.642</u>

4. Stichtingskapitaal en reserves

	€	2010 %	€	2009 %
Solvabiliteit en dekkingsgraad				
Aanwezig eigen vermogen	13.352	3,0	23.974	6,5
Minimaal vereist eigen vermogen	20.413	4,6	17.027	4,6
Vereist eigen vermogen	61.381	13,8	57.173	15,4
Dekkingsgraad		103,0		106,5

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totaal activa -/- overige schulden) / Technische voorzieningen.

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als reservetekort en dekkingstekort

Voor de berekening van het vereiste eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model.

Per 31 december 2010 voldoet het fonds niet aan de wettelijke normen met betrekking tot het minimum vereist eigen vermogen. Ultimo 2008 voldeed het fonds niet aan de wettelijke normen met betrekking tot het minimum vereist vermogen. Door het bestuur is naar aanleiding van het niet voldoen aan de wettelijke normen ultimo 2008 hiervan melding gemaakt bij de toezichthouder DNB en in 2009 is een korte- en lange termijnherstelplan ingediend.

Dit herstelplan is goedgekeurd door DNB.

In 2010 heeft het bestuur op aangeven van CAO-partijen het premie- en toeslagenbeleid aangepast. Zo is de premie verhoogd, de mogelijkheid gecreëerd dat toeslagverlening eerder mogelijk is en is de toeslagverlening voor actieve en inactieve deelnemers ontkoppeld.

79

Ontwikkelingen 2010 met betrekking tot de dekkingsgraad en het herstelplan

In 2010 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

	Herstelplan 2010 %	Werkelijk 2010 %
Dekkingsgraad per 1 januari 2010	95,6	106,5
Sturingsmiddelen		
Premie	0,7	0,6
Indexatie	0	0
Beleggingen	2,9	12,0
	3,5	12,8
Overige effecten		
Rentetermijnstructuur	0	-11,6
Overige	0	-4,7
	0	-16,3
Dekkingsgraad per 31 december 2010	99,1	103,0

Toelichting op de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van het herstelplan in 2010:

- › Beleggingen; De werkelijke opbrengst van de beleggingen in 2010 ligt hoger dan waarmee in de aanname voor het herstelplan rekening is gehouden.

- › Rentetermijnstructuur (RTS); Ten tijde van het opstellen van het herstelplan waren de actuele gegevens voor de RTS nog niet bekend en is van een ongewijzigde RTS uitgegaan. De actuele RTS vertoont een daling ten opzichte van ultimo 2009 waardoor op dit onderdeel een verslechtering ten opzichte van het herstelplan is gerealiseerd.
- › Overige; Het bestuur heeft besloten om vooruitlopend op de publicatie van de nieuwe prognosetafels door het AG, de voorziening pensioenverplichtingen ultimo 2009 te verhogen met 3,1% op basis van CBS cijfers. In 2010 zijn de nieuwe Prognosetafels van het AG (AG-prognosetafel 2010-2060) gepubliceerd. Het bestuur heeft besloten de AG-prognosetafel 2010-2060 te volgen en tevens aan te sluiten bij de Towers Watson 2010 ervaringssterfte.
Dit resulteerde in een 5,1% verhoging van de technische voorziening.
Bpf Beton heeft onderzoek gedaan naar een fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van de gegevens waarover het fonds beschikt. Met de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur een fondsspecifieke ervaringssterfte bepaald.
Het toepassen van de AG-Prognosetafel 2010-2060, inclusief de fondsspecifieke ervaringssterfte, heeft geleid tot een aanvullende opslag op de technische voorziening (bovenop de reeds aanwezige opslag à 3,1%) van 3,5% per 31 december 2010.
Deze verhoging van de voorziening verklaart een groot deel van afwijking op dit onderdeel ten opzichte van het herstelplan. Het restant wordt verklaard door inkomende en uitgaande waardeoverdrachten en overige mutaties.

80

	2010 €	2009 €
Cumulatief verliessaldo		
Stand per 1 januari	(33.199)	(89.190)
<i>Mutaties</i>		
Bestemming van het saldo van baten en lasten	(14.830)	55.991
Stand per 31 december	<u>(48.029)</u>	<u>(33.199)</u>
Solvabiliteitsreserve		
Stand per 1 januari	57.173	64.962
<i>Mutaties</i>		
Bestemming van het saldo van baten en lasten	4.208	(7.789)
Stand per 31 december	<u>61.381</u>	<u>57.173</u>

5. Technische voorzieningen

	2010 €	2009 €
Voorziening pensioenverplichting voor risico van het pensioenfonds		
Stand per 1 januari	370.160	351.014
<i>Mutaties</i>		
Pensioenopbouw	20.252	21.099
Rentetoevoeging	4.864	9.165
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	(9.412)	(8.580)
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	(513)	687
Wijziging marktrente	45.136	(23.539)
Wijzigingen uit hoofde van overdrachten van rechten	(836)	8.983
Wijzigingen uit hoofde van verzwaring overlevingstafels	13.533	11.130
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	578	201
<i>Totaal mutaties</i>	<u>73.602</u>	<u>19.146</u>
Stand per 31 december	<u>443.762</u>	<u>370.160</u>

Hieronder is een uitsplitsing van de opbouw van de technische voorziening voor risico pensioenfonds naar aantal en omvang op basis van de soort deelnemer

	Aantal	2010 €	Aantal	2009 €
Actieve deelnemers	8.029	236.342	8.241	190.541
Pensioengerechtigden	6.116	111.322	6.048	94.731
Gewezen deelnemers	24.536	96.098	26.182	84.888
Totaal	<u>38.681</u>	<u>443.762</u>	<u>40.471</u>	<u>370.160</u>

	2010 €	2009 €
Spaarfonds gemoedsbezwaren		
Stand per 1 januari	5	5
Mutaties	1	-
Stand per 31 december	<u>6</u>	<u>5</u>

6. Overige schulden en overlopende passiva

	2010 €	2009 €
Overige schulden		
<i>Te verrekenen premies</i>		
Vastgestelde nog te verrekenen premies	<u>198</u>	<u>349</u>
	198	349
 <i>Pensioenen</i>		
Belastingen en sociale lasten	161	153
Uitkeringen	17	17
Waardeoverdrachten	<u>149</u>	<u>187</u>
	327	357
 <i>Derivaten</i>		
Valutaderivaten risico pensioenfonds	-	2.351
Rentederivaten risico pensioenfonds	15.766	20.950
Overige derivaten risico pensioenfonds	<u>90</u>	<u>-</u>
	15.856	23.301
 <i>Kosten</i>		
Administratiekosten	286	-
Advies- en controle kosten	171	85
Beleggingskosten	252	217
Overige	<u>145</u>	<u>95</u>
	854	397
 Totaal overige schulden	<u><u>17.235</u></u>	<u><u>24.404</u></u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2010

(in eenheden van duizend euro)

	2010 €	2009 €
De omzet zijnde de premies en de directe beleggingsopbrengsten bedraagt	33.202	30.977

7. Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

	Werkgevers- gedeelte €	Werknemers- gedeelte €	2010 €	2009 €
Periodieke premies				
- verplichte verzekering	18.257	6.793	25.050	24.793
- voortgezette verzekering	475	993	1.468	1.187
- Prepensioen	586	-	586	117
- Vrijwillige verzekering	160	-	160	184
	<u>19.478</u>	<u>7.786</u>	<u>27.264</u>	<u>26.281</u>

Medio 2008 is een onderzoek gestart naar de juistheid van deelnemersgegevens voor de opbouw van prepensioen. Dit onderzoek heeft aangetoond dat de loonsommen niet in alle gevallen correct waren opgegeven. Het bestuur heeft besloten de achterstallige premie over 2005 te incasseren en heeft geleid tot een premieopbrengst van € 586.

83

Mutaties inzake voorziening premievorderingen	(215)	(5)
Mutaties inzake afschrijving premievorderingen	(57)	-
	<u>26.992</u>	<u>26.276</u>

Samenstelling premiebijdragen

	2010 €	2009 €
De kostendekkende premie over het boekjaar bedraagt	25.994	28.953
De feitelijke premie over het boekjaar bedraagt (exclusief premie oude jaren)	26.431	25.233
De gedempte premie over het boekjaar bedraagt	22.117	20.583

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.
De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Opslag voor instandhouden vereiste vermogen	3.275	4.303
Kostenopslag toegevoegd aan de voorziening	1.454	1.388
Premies premievrijstellingsrisico	1.013	1.108
Actuarieel benodigde premie	20.252	22.154
	<u>25.994</u>	<u>28.953</u>

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds**Beleggingsresultaten risico pensioenfonds 2010**

	Directe beleggings- opbrengsten €	Indirecte beleggings- opbrengsten €	Kosten van vermogens beheer €	Totaal €
Vastgoedbeleggingen	2.440	(2.246)	(167)	27
Aandelen	-	19.365	(423)	18.942
Vastrentende waarden	3.561	18.609	(583)	21.587
Derivaten	-	5.601	-	5.601
Overige beleggingen	33	2.459	(41)	2.451
Overig	(96)	-	-	(96)
	<u>5.938</u>	<u>43.788</u>	<u>(1.214)</u>	<u>48.512</u>

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds 2009

	Directe beleggings- opbrengsten €	Indirecte beleggings- opbrengsten €	Kosten van vermogens beheer €	Totaal €
Vastgoedbeleggingen	2.323	(3.379)	(175)	(1.231)
Aandelen	(11)	34.688	(334)	34.343
Vastrentende waarden	2.819	12.403	(435)	14.787
Derivaten	-	(9.448)	(97)	(9.545)
Overige beleggingen	(45)	1.835	-	1.790
Overig	(390)	-	-	(390)
	<u>4.696</u>	<u>36.099</u>	<u>(1.041)</u>	<u>39.754</u>

	2010 €	2009 €
<i>Zakelijke waarden</i>		
Vastgoedbeleggingen	27	(1.231)
Aandelen	18.942	34.343
	<u>18.969</u>	<u>33.112</u>
<i>Vastrentende waarden</i>		
Obligaties	11.227	14.602
Participaties in hypotheekfondsen	1.542	161
Leningen op schuldbekentenis	13	17
Deposito's	215	7
LDI-Pools	8.590	
	<u>21.587</u>	<u>14.787</u>
<i>Derivaten</i>		
Rentederivaten	10.007	(9.746)
Valutaderivaten	(4.473)	201
Overige derivaten	67	
	<u>5.601</u>	<u>(9.545)</u>
<i>Overige Beleggingen</i>		
Commodities	2.459	1.790
Overige beleggingen	(8)	
	<u>2.451</u>	<u>1.790</u>
<i>Overig</i>		
Interest liquide middelen	11	20
Overige interest opbrengsten	(107)	(410)
	<u>(96)</u>	<u>(390)</u>
 Totaal beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	 <u>48.512</u>	 <u>39.754</u>

9. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

	2010 €	2009 €
<i>Pensioenopbouw</i>		
Pensioenopbouw	20.252	21.099
<i>Rentetoevoeging</i>		
Interesttoevoeging voorziening pensioenverplichtingen tegen rekenrente 1,303% (2009: 2,544%)	4.864	9.165
<i>Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen</i>		
Onttrekking uit de voorziening pensioenverplichtingen en pensioenuitkeringen	<u>(9.412)</u>	<u>(8.580)</u>
<i>Onttrekkingen voor pensioenuitvoeringskosten</i>		
Vrijval excassokosten voorziening voor pensioenverplichtingen	(571)	(436)
Kostenopslag premie	58	1.123
	<u>(513)</u>	<u>687</u>
<i>Wijziging marktrente</i>		
De voorziening pensioenverplichting wordt gewaardeerd op basis van de rentetermijnstructuur	45.136	(23.539)
<i>Wijzigingen uit hoofde van overdrachten van rechten</i>		
Inkomende waardeoverdrachten actuair	1.168	9.564
Uitgaande waardeoverdrachten actuair	<u>(2.004)</u>	<u>(581)</u>
	<u>(836)</u>	<u>8.983</u>
<i>Wijziging uit hoofde van verzwaring overlevingstafels</i>		
Verzwaring overlevingstafels 3,5% (2009: 3,1%)	13.533	11.130
<i>Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen</i>		
Resultaat op sterfte	(716)	(666)
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	657	434
Resultaat op mutaties	<u>637</u>	<u>433</u>
	578	201
	<u>73.602</u>	<u>19.146</u>

	2010 €	2009 €
10. Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	6.208	5.631
Nabestaande pensioen	2.118	2.015
Wezenpensioen	61	48
Afkoop wegens gering bedrag	1.029	1.058
	<u>9.416</u>	<u>8.752</u>
11. Pensioenuitvoeringskosten		
Aandeel administratiekosten Syntrus Achmea Pensioenbeheer		
Boekjaar	1.783	1.323
Vorig boekjaar	161	156
	<u>1.944</u>	<u>1.479</u>
Andere kosten:		
Advieskosten	417	421
Honoraria accountant	20	56
Bestuurskosten	142	106
Overige kosten	136	70
	<u>715</u>	<u>653</u>
	<u>2.659</u>	<u>2.132</u>

De stijging van de pensioenuitvoeringskosten wordt onder andere veroorzaakt door:

- › een toename van rapportages aan het bestuur en externe partijen, waaronder DNB;
- › een toename in de frequentie van de vergaderingen van het bestuur en de hieraan gekoppelde bestuursondersteuning;
- › meer administratieve handelingen waaronder waardeoverdracht en uitruil;
- › een grote stijging van de bijdrage aan DNB.

87

Bestuurdersbeloning

De beloning aan bestuurders bedraagt	122	96
--------------------------------------	-----	----

Personeel

Het fonds heeft geen personeel in dienst. De beheersactiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van Syntrus Achmea Pensioenbeheer dan wel vermogensbeheerder.

Honoraria accountant

De externe accountant is KPMG Accountants N.V.

Op grond van artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is de vermelding van de honoraria van de accountant als volgt:

	2010 €	2009 €
Onderzoek van de jaarrekening	20	23
Controle bestanden prepensioenfonds	-	8
Te verwachten afrekening van de jaarrekening 2008	-	17
Afrekening van de jaarrekening 2007	-	8
	<u>20</u>	<u>56</u>

Het onderzoek van de jaarrekening omvat zowel de wettelijke controle van de statutaire jaarrekening als de verslagstaten in het kader van de Pensioenwet. De andere niet controlediensten bevatten onder andere doorbelasting van extra accountantskosten naar de vermogensbeheerders.

	2010 €	2009 €
12. Wijzigingen overige technische voorzieningen		
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	1	-
	<u>1</u>	<u>-</u>
13. Saldo overdracht van rechten		
Inkomende waardeoverdrachten overdrachtsom individueel	(1.102)	(320)
Inkomende waardeoverdrachten overdrachtsom collectief	-	(11.454)
Ontvangsten inzake overkook en spaarvut uit Vutfonds	(11)	(722)
Uitgaande waardeoverdrachten overdrachtsom individueel	1.561	294
	<u>448</u>	<u>(12.202)</u>

Het saldo inkomende waardeoverdrachten 2009 – collectief bestaat uit de inkomende collectieve waardeoverdracht van Nationale Nederlanden ad € 11.454. Het bedrag van deze inkomende collectieve waardeoverdracht is uit 2 componenten opgebouwd:

- › actuariële koopsom inclusief rente, die dient ter financiering van de aanspraken; en
- › dekkingsgraadopslag inclusief rente, welke wordt toegevoegd aan het vermogen van het fonds

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Alle bedragen zijn bedragen x € 1.000 tenzij anders aangegeven.

Administratiekosten

Inzake het voeren van de administratie van het fonds is een administratieovereenkomst met Syntus Achmea Pensioenbeheer afgesloten.

De overeenkomst is verlengd met een half jaar tot 1 juli 2011. Op dit moment zijn er onderhandelingen gaande.

De jaarlijkse kosten variëren en zijn afhankelijk van de hoeveelheid werkzaamheden, maar bedragen ca € 1.400.

Vermogensbeheerkosten

Met de vermogensbeheerder Syntus Achmea Vastgoed is de beheerovereenkomst met 1 jaar verlengd tot en met 31 december 2011. De jaarlijkse kosten variëren, maar bedragen ca. € 250.

Met de vermogensbeheerder F&C Netherlands B.V. is besloten de beheerovereenkomst voor onbepaalde tijd te verlengen. Begin 2010 is de overeenkomst vastgesteld en ondertekend.

Met de vermogensbeheerder Schroders loopt een investeringsovereenkomst die een indicatieve einddatum heeft van 19 oktober 2019.

Investeringsverplichtingen

Per eind 2010 zijn er geen verplichtingen aangegaan met betrekking tot investeringstoezeggingen in Vastgoedfondsen.

In 2008 heeft het fonds zich gecommitteerd om € 30 miljoen te beleggen in fondsen van Schroders Investment Management. Per 31 december 2010 is de resterende verplichting € 8.150.

Derivaten

Voor de contract omvang van de derivaten wordt verwezen naar de toelichting behorende tot de jaarrekening 2010 paragraaf "specifieke financiële instrumenten (derivaten)".

Inhaaltoeslag

Het pensioenfonds had per 31 december 2010 een toeslagachterstand. De cumulatieve achterstand op voorwaardelijke toeslagverlening voor actieven bedraagt op dit moment 4,03%, voor inactieven 3,84%. Zodra de financiële positie dit toelaat kan het bestuur eventueel besluiten conform het toeslagbeleid tot het toekennen van inhaaltoeslag.

Voorwaardelijke optrekregeling

De financiering van deze voorwaardelijke regeling gebeurt gespreid in de tijd over een periode van maximaal 15 jaar. In het laatste jaar van de regeling worden alle nog niet eerder toegekende voorwaardelijke toezeggingen onvoorwaardelijk gemaakt. De premieruimte die ontstaat na afwikkeling van de VUT-regeling zal worden gebruikt om de optrekregeling te financieren.

5. Overige gegevens

5.1 Statutaire bestemming van het saldo van baten en lasten

In de statuten is geen bepaling opgenomen omtrent de bestemming van het negatieve saldo van baten en lasten ad € 10.622. Krachtens het besluit van het bestuur in de vergadering van 27 mei 2011 is het saldo boekjaar 2010 als volgt verdeeld:

1. Ten gunste/laste van de algemene reserve:	€ 0
2. Ten gunste van de solvabiliteitsreserve:	€ 4.208
3. Ten laste van het cumulatief verliessaldo:	€ 14.830

5.2 Oordeel verantwoordingsorgaan omtrent het jaarverslag 2010

Verklaring verantwoordingsorgaan omtrent het jaarverslag 2010

Het verantwoordingsorgaan van het fonds is in 2008 ingesteld.

Het jaarverslag over 2010 is het derde verslag dat het verantwoordingsorgaan beoordeelt.

Het reglement voor het verantwoordingsorgaan is vastgesteld op basis van de uitgangspunten van Pension Fund Governance. Hierbij zijn de frequentie van het overleg met het bestuur, de te behandelen onderwerpen met betrekking tot het beleid en de verantwoording van het orgaan vastgesteld.

In het overleg tussen Bestuur en het Verantwoordingsorgaan, dat over het boekjaar 2010 en de lopende ontwikkelingen is gehouden, zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- › Beleid
- › Financiële en actuariële analyses
- › Vooruitzichten

Het Verantwoordingsorgaan baseert zich bij het vormen van haar algemeen oordeel op met name het jaarverslag en de jaarrekening 2010, de notulen van de bestuursvergaderingen en andere relevante ontvangen informatie: ABTN, verslag zelfevaluatie 2010, actuariel rapport 2010. .

Het verantwoordingsorgaan is in 2010 tweemaal bijeen geweest.

Bevindingen verantwoordingsorgaan

1. Beleid

Het bestuur van het fonds is er volgens het verantwoordingsorgaan voldoende in geslaagd de principes voor een goed pensioenfondsbestuur te vertalen naar het fonds.

Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat er in 2010 voortgang is geweest m.b.t. ALM-studie, overleg met CAO partijen en de herziening van het communicatieplan.

2. Financiële en actuariële analyses 2010 en dekkingsgraad

Aan de hand van de beschikbaar gestelde informatie is het resultaat over het boekjaar 2010 gezien. De risico's zijn door het bestuur in kaart gebracht en beleid om deze risico's te beheersen en waar mogelijk verder te beperken is in gang gezet.

Het verantwoordingsorgaan stelt, evenals over het jaar 2009, vast dat de uitvoeringskosten zijn gestegen en op een te hoog structureel niveau liggen.

Continuering van het beleid voor renteafdekking is in 2010 voortgezet. Volgens het verantwoordingsorgaan een te begrijpen besluit.

Door het bestuur is het besluit genomen de pensioenen per 1 januari 2011 niet te indexeren.

Op grond van de gestegen dekkingsgraad per ultimo 2010 naar 103% een juist besluit.

3. Aanbevelingen van het Verantwoordingsorgaan

Voor 2011 zijn volgens het verantwoordingsorgaan enkele onderwerpen van belang:

A- Te hoge kosten gaan t.o.v. de premie-inkomsten. Het verantwoordingsorgaan beveelt de AFM notie aan 'kosten pensioenfondsen verdienen meer aandacht'. Hierin worden allerlei voorbeelden aangedragen om de kosten te drukken.

Ook adviseert het verantwoordingsorgaan onderzoek te doen naar een samenwerkingsvorm waarbij kosten op termijn kunnen worden gereduceerd.

B- De te verwachten kosten voor de in het pensioenreglement vastgelegde optrekregeling worden niet vermeld in het jaarverslag. Het verantwoordingsorgaan adviseert hier informatie over op te nemen en inzicht te geven in de wijze van financiering en de consequenties voor de pensioenpremie op termijn.

C- Uitvoering geven aan de in het communicatieverslag vermelde punten m.b.t. het meer betrekken van de ondernemingen bij de communicatie (Ondernemingsraad en HR afdelingen).

E- Voortgang maken met het nog te voeren overleg met CAO partijen en definitieve afspraken m.b.t. premieaanpassing voor de optrekregeling en ingangsdatum hiervan.

Conclusie

Het algemeen oordeel van het Verantwoordingsorgaan over het handelen van het bestuur, het gevoerde beleid, de gemaakte beleidskeuzes en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur is zonder meer positief. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het fonds met grote inzet en deskundigheid wordt bestuurd en ondersteund

H.Baarens (voorzitter), B.Bodelier, J. van Mulligen

Plaats: De Meern

Datum: 20 mei 2011

5.3 Reactie bestuur op verklaring verantwoordingsorgaan

91

Algemeen

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor de zorgvuldige wijze waarop zij haar taak heeft volbracht en de positiefkritische grondhouding alsmede de constructieve opstelling bij het overleg.

Bevindingen

Het bestuur is verheugd met de bevindingen over het boekjaar 2010 en blijft zich inzetten om het fonds met de vereiste inzet en deskundigheid te blijven besturen.

Aanbevelingen

Het bestuur begrijpt de opmerking over de kosten in zijn geheel. Zij wenst hierbij wel op te merken dat er een onderscheid gemaakt dient te worden tussen structurele kosten en incidentele kosten. Waarbij een deel van de kosten niet te beïnvloeden zijn door het bestuur. Het bestuur ziet deze aanbeveling als stimulans om door te gaan met het beleid ten aanzien van monitoring van de kosten en zal in 2011 bekijken in hoeverre kostenreductie mogelijk is.

Tevens ziet zij deze aanbeveling als aansporing nogmaals bij Cao-partijen aan te geven dat zij openstaat voor een gesprek over mogelijke samenwerkingsvormen met andere pensioenfondsen. Het bestuur blijft hierbij wel van mening dat Cao-partijen zelf hierin leidend zijn.

Ook zal het bestuur bekijken en hoeverre over een aantal onderwerpen nog beter kan worden gecommuniceerd richting de belanghebbenden o.a. over de optrekregeling.

Tenslotte zal zij nogmaals bij Cao-partijen aangeven dat tijdig overleg gevoerd dient te worden over de financiële positie van het fonds.

5.4 Samenvatting rapport Visitatiecommissie

Het bestuur heeft in 2010 een visitatie laten uitvoeren als vervolg op de visitatie in 2009. De visitatie in 2010 bestond uit een actualisering van de documentenanalyse en een aantal visitatiegesprekken met betrokkenen bij het pensioenfonds, gericht op alle thema's van goed pensioenfonds bestuur. De visitatiecommissie heeft haar bevindingen neergelegd in een visitatierapport.

Hoofdpijnen van het visitatierapport

- › De visitatiecommissie is van oordeel dat het pensioenfondsbestuur een deskundig bestuur is, dat op planmatige wijze en weloverwogen tot beleidsvorming komt. Zowel inhoud als proces krijgt daarbij aandacht. Het bestuur maakt daarbij op goede wijze gebruik van externe adviseurs en komt tot onafhankelijke oordeelsvorming ten opzicht van de adviseurs.
- › Het bestuur heeft de ontwikkeling naar een 'collectief bestuur', waarin onderwerpen zoals het beleggingsbeleid gezamenlijk worden opgepakt en er een meer evenredige verdeling is tussen bestuursleden in 2010, verder doorgezet en hierop ook vooruitgang geboekt. Het bestuur investeert in deze collectieve werkwijze, zowel in tijd als in deskundigheidsbevordering. De visitatiecommissie doet een aantal aanbevelingen om de kwaliteit en de continuïteit binnen het bestuur te waarborgen.
- › Het bestuur heeft de processen en procedures voor het toezicht op de uitbestede werkzaamheden in 2010 verder aangescherpt en toetst op systematische wijze de prestaties van externe partijen. De visitatiecommissie moedigt het bestuur aan dit nog verder te optimaliseren. De in de SLA's gemaakte afspraken zijn veelal nog kwantitatief en een verdiepingsslag is nodig om op kwaliteit te sturen.
- › Risicomanagement staat nadrukkelijk op de agenda van het bestuur. Het bestuur geeft blijk van risicobewustzijn en heeft een eigen opvatting over risico's en risicobeheer. Het risicobeleid en de inregeling van processen en procedures zijn nog volop in ontwikkeling. Omdat de resultaten daarvan op het moment van visitatie nog niet zichtbaar zijn, is het te vroeg om daarover uitspraken te doen.
- › De deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan zijn ingericht en kwalitatief voldoende toegerust om hun rollen te vervullen. Deze organen worden conform de wettelijke vereisten betrokken bij de besluitvorming. De visitatiecommissie doet enkele suggesties ter optimalisering van de positie van de deelnemersraad.

92

5.5 Reactie van het bestuur op de bevindingen van de visitatiecommissie

Algemeen

Het bestuur van het pensioenfonds heeft besloten om, in het kader van het intern toezicht, een visitatie te laten doen die een tijdsperiode van meerdere jaren beslaat. In vervolg op de visitatie 2009 heeft het bestuur in 2010 wederom het bureau Basis en Beleid opdracht gegeven tot een vervolg visitatie. Het bestuur heeft door te kiezen voor een hogere frequentie van visitatie bewust niet gekozen voor de lichtste vorm van toezicht.

'Collectief bestuur'

Bij de jaarlijkse zelfevaluatie heeft het bestuur stilgestaan bij de mogelijkheden om de kwaliteit en de continuïteit binnen het bestuur te waarborgen. Het bestuur heeft reeds een eerste aanzet gemaakt om te gaan werken met functieprofielen en een bestuursprofiel zodat de deskundigheid gewaarborgd blijft.

Risicomanagement

Het bestuur onderschrijft het belang van goed risicomanagement. In het verslagjaar heeft Bpf Beton AON Hewitt de opdracht gegeven om een risicoanalyse uit te voeren. Er heeft een aantal interactieve sessies plaatsgevonden met de externe partijen, de voorzitters en het volledige bestuur. Ten tijde van de vervolgisitatie waren de uitkomsten van de analyse nog niet bekend, maar de bevindingen zijn na een laatste afstemming met het bestuur op 20 januari 2011 verwerkt in een definitieve rapportage. In 2011 zal een aantal vervolgstappen betreffende risicobeheersing gezet worden. Ten eerste zal een impactanalyse worden gedaan van de aanbevelingen uit het rapport van AON Hewitt. Vervolgens gaat het bestuur over tot implementatie van de aanbevelingen en monitoring van de risico's. Het risicomanagement wordt dan een integraal onderdeel van de organisatie. Bij de laatste twee stappen laat het bestuur zich bijstaan door een externe partij. Hiervoor is een offertetraject gestart.

Deelnemersraad

Het bestuur onderschrijft het belang van de deelnemersraad en de mogelijkheid voor de deelnemersraad om wezenlijk invloed uit te oefenen op de besluitvorming. In de praktijk werd al invulling gegeven aan de aanbeveling van de visitatiecommissie rondom de besluitvorming, maar nu is ook in een procedure vastgelegd welk proces wordt gevolgd.

Het bestuur en de deelnemersraad hebben de aanbeveling van Basis en Beleid om contacten tussen de deelnemersraad en de deelnemers te stimuleren ter harte genomen. In 2011 worden verschillende communicatiemiddelen, waaronder de pensioenflits, ingezet om de deelnemersraad nader onder de aandacht te brengen bij hun achterban.

Conclusie

Het bestuur is verheugd over het positieve oordeel van de visitatiecommissie over het handelen en de deskundigheid van het bestuur. Het bestuur dankt de bezoekers van Basis & Beleid voor de wijze waarop zij zich van hun taak hebben gekweten. Het bestuur heeft de bijdrage door de commissie ervaren als een toegevoegde waarde voor het bestuur en neemt de aanbevelingen ter harte.

5.6 Jaarverslag 2010 van de deelnemersraad

De deelnemersraad is ingesteld door het bestuur in 2007 en gestart met 2 leden. In 2008 is het ledenaantal vergroot naar 8. De leden vertegenwoordigen de deelnemers en de gepensioneerden. De deelnemersraad bestaat uit 5 vertegenwoordigers van actieve deelnemers en 3 vertegenwoordigers van gepensioneerde deelnemers.

De leden van de deelnemersraad zijn:

Leo Addink *	- deelnemer (lid FNV)	Leo Coenen	- gepensioneerde (lid CSO)
Jan van Mulligen	- gepensioneerde	Jaap Boks	- gepensioneerde (lid CNV)
Arend van den Burg	- deelnemer (lid CNV)	Bert Bodelier	- deelnemer
Wim van der Linden	- deelnemer	Arno van Riet	- deelnemer (lid FNV)

* de heer Addink is inmiddels gepensioneerd is, maar heeft namens de deelnemers zitting in de deelnemersraad.

De deelnemersraad adviseert het bestuur op verzoek of uit eigen beweging over zaken of te nemen besluiten die het fonds betreffen. Het betreft onder meer:

- › Maatregelen van algemene strekking
- › Wijzigingen in reglementen en statuten
- › Jaarverslag
- › Toeslagbeleid
- › Premiebeleid
- › Overdracht van verplichtingen

In het verslagjaar heeft de deelnemersraad vier keer vergaderd. De deelnemersraad vergadert in het algemeen voorafgaand aan de bestuursvergadering. Twee maal is vergaderd met bestuursleden aanwezig – twee maal zonder aanwezigheid van bestuursleden.

De voorzitter of secretaris van de deelnemersraad is tevens een maal per jaar aanwezig bij een bestuursvergadering.

De deelnemersraad heeft een 5-tal adviezen aan het bestuur verstrekt. De adviezen gingen over premieverhoging 2010, toeslagverlening, wijziging toeslagenbeleid, gebruikmaking optrekregeling, samenwerking met andere pensioenfondsen, jaarverslag en jaarrekening 2009, ABTN 2009, ABTN 2010 parameters 2011 en reglementswijzigingen

Naast de adviezen aan het bestuur werd in 2010 veel aandacht besteed aan de financiële positie van het fonds. De deelnemersraad neemt kennis van alle onderwerpen die spelen bij het fonds, aangezien de notulen van de bestuursvergaderingen ter kennisname van het bestuur ontvangen worden.

De deelnemersraad heeft in 2010 twee maal een studiedag, verzorgd door bureau Welten, gehad met de volgende onderwerpen: relevante wet- en regelgeving – het besturen van een organisatie – financieel technische en actuariële aspecten – communicatie.

Deze onderwerpen moesten volgens de uitkomsten van het deskundigheidsonderzoek, gehouden in 2009, geactualiseerd worden.

Diverse leden van de deelnemersraad hebben in 2010 vergaderingen/ themadagen bijgewoond van het Platform Deelnemersraden.

De deelnemersraad is tevreden met de wijze, waarop zij in 2010 werd betrokken in de besluitvorming ten aanzien van de (extra) herstelmaatregelen en ten aanzien van andere zaken. De relatie van de deelnemersraad met bestuur en met Syntrus Achmea is goed. Het tonen van verdere openheid van het bestuur wordt hoog op prijs gesteld.

94

De Meern, 20 mei 2011

Deelnemersraad van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

5.7 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die nadere informatie geven op de feitelijke situatie per balansdatum.

5.8 Verklaring van de actuaris

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie te Amsterdam is aan Towers Watson B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het verslagjaar 2010.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- › heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- › heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

95

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 en 132.

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie is naar mijn mening slecht, vanwege een dekkingstekort.

Eindhoven, 29 juni 2011

drs. H.J.W. van Gemert AAG
verbonden aan Towers Watson B.V.

5.9 Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2010 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de staat van baten en lasten 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van het bestuur, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 29 juni 2011

KPMG ACCOUNTANTS N.V.
C.J.M. Coremans RA

6. Slotwoord

Het jaar 2010 heeft voor het bestuur in het teken gestaan van de financiële positie van Bpf Beton en het risicomanagement. De financiële ontwikkelingen en de lage rentestand die gevolgen hebben voor de dekkingsgraad zijn een bron van zorg voor Bpf Beton. Het bestuur heeft constante aandacht voor de financiële positie van Bpf Beton en probeert deze positie zo goed mogelijk te verbeteren met de middelen die het bestuur ter beschikking staan. Per 31 december 2010 liep de stand van de dekkingsgraad iets voor op het herstelplan.

Via de website en overige communicatiemiddelen houdt het bestuur de werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden en overige belanghebbenden zo goed mogelijk op de hoogte van de ontwikkelingen.

Het bestuur hecht veel waarde aan openheid en transparantie naar alle belanghebbenden. Om die reden wordt ook kritisch gekeken naar alle wijzigingen die op Bpf Beton afkomen, aangezien deze gemoeid kunnen gaan met kosten. Het bestuur stelt zich op het standpunt dat deze kosten verantwoord moeten kunnen worden richting de werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden die verbonden zijn aan Bpf Beton.

Het bestuur neemt haar verantwoordelijkheid hierin en houdt daarbij het uiteindelijke doel voor ogen. Namelijk: het uitkeren van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in geval van ouderdom en overlijden en het naleven van het toeslagenbeleid zoals eerder opgenomen in dit jaarverslag.

Het bestuur dankt hierbij alle medewerkers van de uitvoeringsorganisatie, de vermogensbeheerders en de externe partijen (beleggingsadviseur, accountant en actuarissen) voor de medewerking aan het handhaven van het bovengenoemde doel, wat dit jaar met de nodige inspanningen gepaard is gegaan.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie
Amsterdam, 27 mei 2011

De heer G.W. van der Peijl,
voorzitter

Mevrouw J.W.M. Wiegers,
secretaris

6.1 Verklarende woordenlijst

Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN)	Pensioenfondsen dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een fonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.
Asset Liability Management (ALM)	Het op elkaar afstemmen van de beleggingen, de verplichtingen en het premie- en indexatiebeleid. Een ALM-studie wordt gebruikt om het meerjarig financieel beleid te optimaliseren uitgaande van verschillende economische scenario's.
Anw pensioen	Vrijwillige overlijdensverzekering (keuze uit drie vaste pensioenbedragen), onderdeel van de regeling van Bpf Beton.
Asset mix	Samenstelling van de beleggingsportefeuille, bijvoorbeeld aandelen, obligaties en onroerend goed.
Benchmark	Vergelijkingsmaatstaf. Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden vergeleken.
Commodities	Beleggingscategorie gericht op grondstoffen zoals graan, metalen en olie.
Corporate Governance	Goed ondernemerschap; o.a. integer en transparant handelen door het bestuur, alsmede goed toezicht hierop. Ook het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde beleid en het toezicht hierop valt eronder.
Dekkingsgraad	Procentuele verhouding tussen het aanwezige vermogen en de pensioenverplichtingen.
De Nederlandsche Bank (DNB)	DNB verzorgt het onafhankelijk (prudentieel) toezicht op pensioenfondsen.
Dispensatie	Vrijstelling van de verplichte deelneming aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds.
Excedentpensioen	Pensioenaanspraken boven de basisregeling van Bpf Beton, betrekking hebbend op hetzelfde dienstverband.
Franchise	Vrijgesteld bedrag dat jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld. Pensioenopbouw vindt plaats over het loon boven de franchise.
Financieel Toetsingskader (FTK)	Het financieel toetsingskader is onderdeel van de Pensioenwet en stelt voorschriften aan premiehoogte en de omvang van de aan te houden reserves.
Liability Driven Investments (LDI) Outperformance	Vanuit de verplichtingen gedreven beleggingen. Er wordt een beter resultaat behaald dan de benchmark.
Partnerpensioen	Levenslange uitkering aan een nabestaande partner, vanaf het overlijden van de deelnemer.

Pensioengrondslag	Het deel van het pensioengevend loon boven de franchise. Over de pensioengrondslag worden aanspraken opgebouwd.
Pension Fund Governance (PFG)	Ofwel goed pensioenfondsbestuur. PFG stelt aan pensioenfondsen eisen op het gebied van transparantie, verantwoording, intern toezicht en zeggenschap.
Performance	Direct resultaat in de vorm van rente en dividendopbrengsten; indirect resultaat door waardeverandering van de portefeuille.
Rekenrente	Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.
Rentedekking	Financieringsvorm waarin de betaalde premies gelijk zijn aan de contante waarde van de aanspraak die in dat jaar begint.
SAS70	Internationaal geaccepteerde auditingstandaard. Met een SAS70-verklaring wordt aangegeven dat het interne beheersproces adequaat is vormgegeven (verklaring type I) en functioneert (verklaring type II).
Service level agreement (SLA)	In een service level agreement worden afspraken gemaakt over het niveau van de te leveren dienstverlening.
Solvabiliteit	Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.
Toereikendheidstoets	Actuariële toets in hoeverre het pensioenvermogen voldoende is om de verplichtingen na te komen.
Underperformance	Er wordt een slechter resultaat behaald dan de benchmark.
Vastrentende waarden	Beleggingssoort waarvoor in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.
Voorbeleggen	Vastleggen van huidige rente- of aandelen niveaus voor toekomstige cash flows.
Voorziening pensioenverplichting (VPV)	De passiva van Bpf Beton, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.
Waardeoverdracht	Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.
Z-score	Mate waarin het werkelijke rendement van een fonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille. Een positieve z-score geeft aan dat het rendement hoger was dan dat van de normportefeuille. De performancetoets betreft de cumulatieve z-score over de laatste vijf jaar.

6.2 Adressen adviseurs

Adviseur beleggingen:

Strategeon Investment Consultancy BV
Mevrouw G. van Tongeren
Postbus 59366
1040 KJ Amsterdam

Adviserend actuaris:

Towers Watson B.V.
De heer H. Zaghdoudi
Postbus 780
1440 AT Purmerend

Waarmerkend actuaris:

Towers Watson B.V.
De heer H.J.W. van Gemert
Postbus 2290
5600 CG Eindhoven

Accountant:

KPMG Accountants NV
De heer C.J.M. Coremans
Postbus 29174
3001 GD Rotterdam

100

Uitvoeringsorganisatie:

Syntrus Achmea Pensioenbeheer
Mevrouw N. van der Gugten
Molenwerf 2-8
1014 AG Amsterdam

Vermogensbeheerders:

F&C Netherlands BV
De heren T. Rothengatter en N. de Visser
Postbus 75471
1070 AL Amsterdam

Syntrus Achmea Vastgoed

De heer P. Hosman
Postbus 59347
1040 KH Amsterdam

Schroder Investment Management Benelux

De heer C. van Eijck
Waldeck Pyramontlaan 13
1075 BT Amsterdam

Compliance officer

Nederlands Compliance Instituut (NCI)
De heer R.N.M. van der Mast
Postbus 266
2740 AG Waddinxveen

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie**

Postbus 9251
1006 AG Amsterdam
www.betonpensioen.nl